

PRESEDNIK SVETOVNE VETERANSKE FEDERACIJE ABDUL HAMID IBRAHIM V SLOVENIJI

Veteranski problemi so nacionalni problemi

V začetku septembra je po desetih letih Slovenijo oziroma veteranske organizacije obiskal predsednik Svetovne veteranske federacije Abdul Hamid Ibrahim s soprogo Samihani, sicer doma v Maleziji. Med bivanjem pri nas se je visoki gost sestal s predstavniki veteranskih organizacij in visokimi predstavniki oblasti.

Večerja v Radovljici: dva predsednika - Abdul Hamid Ibrahim (desno) in Srečko Lisjak (levo) med izmenjavo simboličnih daril

Gospod Ibrahim je v Slovenijo dopotoval v petek, 3. septembra. Pričkal ga je podpredsednik Zveze veteranov vojne za Slovenijo Jože Čibeja in ga pospremil do Podvina, kjer je bival do 6. septembra. Predsednik bo oktobra spet v Evropi, ko bo obiskal Zagreb, kjer se bo sestal Stalni komite za evropske zadeve. V petek popoldne je gospod Ibrahim s predsednikom ZVVS Srečkom Lisjakom in podpredsednikom Jožetom Čibejem položil venec k spomeniku padlim v vojni za

samosojno Slovenijo, zatem pa si je ogledal vojaški muzej v Logatcu. Zvečer je predsednik ZVVS Srečko Lisjak v Radovljici zanj in soprogo priredil slavnostno večerjo. Med drugim je beseda tekla o vlogi Svetovne veteranske federacije in njen predsednik je dejal: »Vladam povemo, da so veterani posebni ljudje, zato

Predsednik Svetovne veteranske federacije Abdul Hamid Ibrahim s soprogo Samihani Ibrahim

Po obisku v Sloveniji je predsednik Svetovne veteranske federacije Hamid Ibrahim predsedniku Zveze veteranov vojne za Slovenijo Srečku Lisjaku postal pismo, v katerem se mu še enkrat zahvaljuje za prisrčen sprejem in gostoljubje med njegovim obiskom pri nas. Med drugim je zapisal: »Hvaležen sem vam, da ste pripravili tako raznolik in zanimiv program. Zelo sem bil tudi srečen, da sem imel priložnost za sestanek s predsednikom slovenske vlade, s katerim sva se pogovarjala o različnih problemih, s katerimi se srečujejo veterani v vaši državi. Vam in vašim sodelavcem čestitam za uspešno organizacijo veteranskega srečanja na Pokljuki. Presenečen sem bil nad velikim številom prisotnih veteranov in članov njihovih družin. Prisotnost predsednika slovenske vlade na prireditvi pa je bila velika čast za vas in vse vaše člane.«

Ob koncu se je Hamid Ibrahim zahvalil tudi podpredsedniku ZVVS Jožetu Čibeju, ki je skrbel, da je njegov obisk potekal brez težav. Dodal je, da se bosia z ženo še dolgo spominjala čudovitih trenutkov, ki sta jih preživela s slovenskimi veterani.

Gospod Hamid Ibrahim je v spremstvu predsednika ZVVS Srečka Lisjaka in podpredsednika ZVVS Jožeta Čibeja na ljubljanskih Zalah položil venec k spomeniku padlim v vojni za samosojno Slovenijo.

naj imajo več pravic, ker so bili pripravljene žrtvovati življenja za domovino. Postajajo starejši, imajo zdravstvene in psihološke probleme, zato je ureditev njihovega statusa dolžnost vlade oziroma države. Veteranski problemi so nacionalni problemi»

V soboto, 4. septembra, se je predsednik Svetovne veteranske organizacije na Bledu srečal s predsednikom Vlade Republike Slovenije Antonom Ropom in z ministrom za obrambo dr. Antonom Grizoldom, za tem pa se je na Pokljuki udeležil množično obiskane prireditve Veterani za mir. Nagovoril je zbrane veterane in veteranke iz Slovenije in sosednjih držav ter goste. V nagovoru je med drugim dejal, da pričakuje, da bo vlada v Sloveniji uresničila obljube in izboljšala položaj veteranov na podlagi dopolnitve zakona, ter dodal, da se bo vrnil v Slovenijo in preveril te obljube. Za te besede je požel aplavz.

V soboto zvečer je za predsednika Svetovne veteranske federacije slavnostno večerjo pripravil Franci Žnidaršič, državni sekretar na Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve, pristojen tudi za veterane, v nedeljo pa se je gospod Ibrahim udeležil pro-

Abdul Hamid in Samihani Ibrahim imata štiri otroke, dve hčeri in dva sina, štiri vnuke in tri vnukinje. Živita v glavnem mestu Kuala Lumpur. Abdul Hamid je bil tudi senator v zgorjem domu malezijskega parlamenta.

slave ZVB v Nadlesku in tudi tam nagovoril zbrane. Tako ZVVS kot ZVB sta člana Svetovne veteranske organizacije (SVF).

Predsednik SVF je doma v Maleziji, kjer imajo 20 veteranskih organizacij, ki so združene v Svet veteranskih organizacij. V tej državi imajo status veterana tudi pripadniki orožarskih sil, v največji veteranski organizaciji pa je 250.000 članov.

Abdul Hamid Ibrahim je postal predsednik SVF leta 2003. Mandat predsednika traja tri leta in leta 2006 bo naslednja skupščina SVF v Maleziji.

Rina Klinar

Malezija je zvezna država v jugovzhodni Aziji, sestavlja jo 13 držav. Je volilna monarhija, kjer sultana volijo vsakih pet let. Velika je dobrih 330.000 km² in v njej živi približno 19 milijonov ljudi, med njimi je večina - 62 odstotkov Malajcev, 30 odstotkov Kitajcev in 80 odstotkov Indijcev.

Vsebina

DRUŽENJA	
Veterani za mir.....	4-7
IZ DELA ZVVS	
Od 23. do 24. številke.....	8-9
VAŠE PISMO	
Odstopna izjava Danila Šmona.....	10
Pojasnilo Predsedstva ZVVS.....	10
ZGODBE IZ NAŠE VOJNE	
Vojna v Savinjski dolini.....	11
Spomini na vojno za samostojno Slovenijo.....	13
NA OBISKU	
Delovni veterani v Velikih Laščah.....	14-15
V BESEDI IN SLIKI	
Izročilo Rudolfa Maistra je še živo.....	16
IZ DOPISNIŠKE BELEŽKE	
Veterani so pregledali lansko delo.....	17
Vrničav lovski dom na Svetlini.....	17
S Korosci in na Korosko.....	18
Bohor šumi, Bohor žari... Bohor je vstal.....	18
Srečanje veteranov Posavja.....	19
Pomoč veteranu.....	19
Slovesnost pod Storiščem.....	19
Četrto regijsko veteransko srečanje.....	20
Tudi veterani so počastili vstop Slovenije v EU.....	20
Zastave so znova vihrale na Triglavu.....	20
Srečanje veteranov na Hodošu.....	20
Spominjska slovesnost na Jezerkem vrhu.....	21
Letos se bodo družine spet srečale v Založah.....	21
Vaneča 1941-2004.....	21
Kočevci so praznovali.....	22
Prijeten veteranski večer.....	22
Sevniški veterani so izvolili novo vodstvo.....	22
Občni zbor in razvije prapora.....	22
Pohod po poteh TO.....	22
Počastili tri praznike.....	23
Podpisali listino o sodelovanju.....	23
Uspešno izpolnjevanje nalog.....	23
Študentje brigadirji na Bohorju.....	24
Dobrodružna akcija veteranov iz Krškega.....	24
Rezultati veteranskih iger.....	25
KAJ IMA NAŠA VOJSKA	
Gorski lev v slovenskih barvah.....	26-27
PREDSTAVLJAMO	
Britanski nacionalni muzej kopenske vojske.....	28-29
IZ ZGODOVINE	
Johny Turk je bil žilav nasprotnik.....	30-33
V SPOMIN	
Zapustili so nas veterani.....	34-35
ŠPORT	
Mednarodno strelsko tekmovanje.....	36
Tekmovanje ob dnevu državnosti.....	36
Tretje ribiško tekmovanje veteranov.....	37
Tekmovanje v spomin Vilija Skrta.....	37
VETERANOV (H)UMOR	
Karikature.....	38
KRIŽANKA	
Nagradna križanka.....	39
Reklamna sporočila.....	40

Izdajatelj: Predsedstvo Zveze veteranov vojne za Slovenijo, p. p. 2780, Rojčeva 16, 1110 Ljubljana; tel.: (01) 524 17 84; matična št.: 1211293, davčna št.: 200075715; P. R. NLB - posl. Moste, Ljubljana, št.: 02012-0089693246. Odgovorni urednik: Jože Čibej. Člani uredništva: mag. Rina Klinar, Bojan Kuntarič, Mirko Kržišnik in Jože Kuzman. Zunanja sodelavca: Milan Alašević (karikature in aforizmi), Cveto Erman (križanka). Grafični prelom: Luxuria, d. o. o., Ljubljana; tisk: SET, d. d., Ljubljana; naklada: 18 500. Po mnenju Urada vlade za informiranje se za glasilo Veterani skladno s 7. točko 25. člena Zakona o davku na dodano vrednost (Ur. list RS, št. 89/98) za nosilce besede, slike in zvoka obračunava davek na dodano vrednost po stopnji 8 %. Skladno s 1. točko 12. člena so plačniki davka na dodano vrednost davčni zavezanci, ki opravijo promet blaga in storitev, od katerega se obračunava in plačuje DDV. Prispevke za naslednjo številko VETERANA pošljite na naslov: ZVVS, uredništvo glasila »Veteran«, Rojčeva ulica 16, p. p. 2780, 1001 Ljubljana. Nepodpisanih prispevkov ne objavljamo.

Prispevke za naslednjo številko Veterana obvezno pošljite na računalniških disketah 3,5" v urejevalniku Word for Windows.

ISSN 1580-4518

Domovina, ti si kakor ...?

Slovenci kot narod imamo bogato in časti vredno zgodovino. V njej smo dokazali, da veličina naroda ni v njegovi številnosti, ampak v njegovih dejanjih. Dejanjih, ki so v pozitivnem smislu zaznamovali čas, prostor in dogodke v ožjem narodovem ali širšem okolju v trenutku nastanka ali po njem.

Slovenska država je mlada po nastanku, majhna po številu, prostoru in dejanjih, ki bi zaznamovali svet in svetovne dogodke. Neizpodbitno pa je dejstvo, da smo v trinajstih letih obstoja slovenske države več naredili za prepoznavnost in uveljavitev slovenskega človeka in naroda kot celote v Evropi ter svetu kakor v vsem zgodovinskem obdobju pred tem. Naša prepoznavnost je bila premajhna, da ne rečem nikakršna v vseh državnih tvorbah, v katerih smo živeli. Vsa ta obdobja so nedvomno imela takšen in drugačen vpliv in razvoj slovenskega naroda. Vse te posledice se kažejo tudi danes v samostojni, svobodni in demokratični državi Republiki Sloveniji. Vsi ti dosežki in izkušnje zgodovine so nedvomno ščit domovine. Zato jih ne smemo pozabljati, zaničevati ali negirati, najsi bodo takšni ali drugačni. So naši, ni se jih treba sramovati ne doma ne v svetu. So del nas.

Dejstvo je, da so vsa zgodovinska obdobja zaznamovali bolj ali manj pomembni dogodki, dosežki in posledice, pa tudi izjemni posamezniki na ekonomskem, političnem, umetniškem, znanstvenem, vojaškem področju in drugih področjih. Vsi ti dogodki in posamezniki so del slovenskega spomina, ki ga je treba ohranjati, negovati in prenašati zanamcem. Ohranjati ga je mogoče z besedo, s sliko, z zaznavanjem dogodkov, s praznovanjem uspehov in z obžalovanjem porazov. Del narodnega spomina pa mora biti ohranjen tudi s postavitvijo ustreznih znamenj in spomenikov ter poimenovanjem objektov javnega pomena. Pri tem je treba posebej opozoriti na dogodke in osebe, ki so zaznamovale čas in prostor v pozitivnem smislu za slovenski narod in državo. Samo tako bomo lahko ponosni pripadniki slovenskega naroda (in domovine), ki si je pred trinajstimi leti izbojeval svojo samostojnost in pot v civilizirani in demokratični svet z dejanji, s krvo in z življenji.

Zakaj ta sestavek?

V vsej naši ljubi domovini ni ulice, trga, naselja, območja, področja, zavoda ali organizacije, ki bi nosila ime po dogodkih, dejavnostih, da ne govorimo o osebah, ki so pripravljale, organizirale in obranile pred komaj trinajstimi leti rojeno državo Republiko Slovenijo. Ali je to malomarnost, nepoznanje zgodovinskih dejstev, omalovaževanje, zaničevanje, negiranje ali celo nostalgija po preteklosti, ki v sebi skriva tudi dejanja, ki niso bila v prid Slovenije in slovenstva, ali je kombinacija vseh?

Svetla in edina je Vojašnica 26. oktober na Vrhniki. Imamo pa objekte javnega pomena, ki nosijo imena po dogodkih in osebah, ki nam niso v ponos in se ne morejo primerjati z dogodki in osebami pretekle zgodovine. Naj jih nekaj naštejemo: Skojevska ulica, Ulica 25. maja, Cesta revolucije, Cesta bratstva in enotnosti, Ulica oktobrske revolucije, Engelsova ulica, Marsova ulica, Leninova ulica, Trg revolucije, Ulica praške komune, Proletarska ulica. Lahko najdemo imena objektov, ki so vprašljiva: Lužiško-srbska ulica, Bilečanska ulica, Bolgarska ulica, Ulica Goce Delčeva, Kumrovska ulica, Gunduličeva ulica, Užiška ulica, Niška ulica, Svetozarevska ulica, Principova ulica, Črnogorska ulica, Vukova ulica, Ulica Iva Lola Ribarja, Nušičeva ulica, Njegoševa ulica. Ne želim polemizirati o predstavljenih imenih. Hočem le poudariti, da je treba pri izboru imena zaradi slovenskega zgodovinskega spomina uporabljati dogodke, dejavnosti in posameznike, ki so delovali v dobro Slovenije in slovenstva. Pri naštetih nazivih oziroma imenih ne vidim dejanj, ki bi zaznamovali zgodovino Slovencev v pozitivnem smislu besede.

Naj mi bo dovoljeno, da naštejemo nekaj tehtnih predlogov za poimenovanje: Ulica barona Andreja Čehovina, Trg tigrovcev, Ulica bojevnikov za Medvedjek, Trg bojevnikov za Šentilj, Ulica slovenskega rodoljuba, Ulica bojevnikov za samostojno Slovenijo, Trg MSNZ, Trg TO, Trg samostojnosti, Ulica osamosvojiteljev, Trg slovenskih rodoljubov, Ulica padlih 1991 itn. Navsezadnje si zaslužijo svoje ulice tudi padli v vojni za Slovenijo Molan, Peperko, Petrič, Molk in drugi.

Zato na tem mestu pozivam države in lokalne institucije, naj bodo pri poimenovanju objektov javnega pomena pozorne na dogodke in posameznike, ki so v polpretekli zgodovini odločno, pogumno in uspešno zaznamovali čas in prostor ter obranili samostojno in demokratično Republiko Slovenijo za nas in naše zanamce.

Srečko Lisjak

4. VETERANSKO SREČANJE NA POKLJUKI

Veterani za mir

Vsak od več kot 3500 udeležencev je tisto lepo soboto na Rudnem polju na Pokljuki zanesljivo našel nekaj zase. Lahko je užival v športnih bojih veteranskih ekip, ki so se merile v šahu, pikadu, streljanju, koškari in orientacijskem teku. Za premor so si lahko ogledali razstave o generalu Maistru, vojaških uniformah, vojaških oznakah, policijskih oznakah in razstavo starih radijskih aparatov, sprejemno-oddajnih postaj in starih dokumentov. Na Pokljuki so se predstavili pripadniki gorskega bataljona Slovenske vojske, organizatorji tekm za Svetovni pokal v biatlonu in Triglavski narodni park. Če komu to ni bilo dovolj, je lahko prisluhnil igranju Godbe iz Gorij, mladi harmonikarici Kristini Pahor ali Veteranskemu pevskemu zboru in ansamblu Štajerskih 7. Zanesljivo pa je vsakogar v dobro voljo spravila skupina »drajcendrajcen« s skeči s soške fronte v prvi svetovni vojni.

Prav tako so z vso pozornostjo prisluhnili govornikom, ki so jih nagovorili na prireditvi. Govorniki, predsednik Vlade RS mag. Anton Rop, predsednik Svetovne veteranske federacije Hamid Ibrahim, predsednik Zveze veteranov vojne za Slovenijo Srečko Lisjak in podpredsednik Veteranskega združenja Sever Drago Zadnikar, so povedali marsikaj zanimivega, saj so jih udeleženci, vsakega posebej, nagradili z glasnim in dolgim ploskanjem.

Druži nas želja po miru

Najprej je zbrane pozdravil predsednik ZVVS Srečko Lisjak, ki je povedal: »Človeško življenje je prekratko, da bi ga zapravljali za nepomembne stvari. Vsak sam prej ali slej pod svojim življenjem potegne črto in ugotovi, koliko življenja je zapravil. V obdobju 1990-1991 nismo zapravljali svojega življenja, smo ga pa bili pripravljene žrtvovati za slovenski narod, slovensko domovino in

Poseben slovesen poudarek so prireditvi na Pokljuki dali praporščaki s svojim nastopom in držo.

Prelepe pokljuške gozdove so v soboto, 4. septembra, preplavili veterani vojne za samostojno Slovenijo, ki so včlanjeni v Zvezo veteranov vojne za Slovenijo, in člani Policijskega veteranskega združenja Sever. Prišli so iz vse države, da bi se srečali s prijatelji in z znanci, predvsem pa s tistimi, s katerimi jih družijo največje dejanje v zgodovini Slovencev, sodelovanje v osamosvojitvi naše države.

Zbrane je najprej pozdravil predsednik ZVVS Srečko Lisjak.

Podpredsednik veteranskega združenja Sever Drago Zadnikar je izrazil protest zaradi politiziranja pokljuškega srečanja.

Med vidnejšimi gosti, ki so se udeležili prireditve na Pokljuki, so bili predsednik Vlade RS mag. Anton Rop, minister za obrambo dr. Anton Grizold, načelnik Generalštaba SV generalmajor Ladislav Lipič, predsednik Svetovne veteranske federacije Abdul Hamid Ibrahim in županja Občine Bohinj Evgenija Korošec - Kegej.

Še posebej toplo so veterani pozdravili predstavnike drugih veteranskih organizacij iz Slovenije in tujine. Na Pokljuko so prišli predstavniki Zveze združenj borcev in udeležencev NOB, Društva vojnih invalidov, veteranskih organizacij iz Avstrije, Madžarske in Hrvaške, iz Italije pa je prišla delegacija znamenitih alpinov.

slovensko državo. S svojimi zavestnimi dejanji, znanjem, odločnostjo in pogumom smo se postavili v bran slovenske države in svobodnega življenjskega prostora za slehernega prebivalca RS, ki je veroval v ideale svobode, samostojnosti in demokracije. Zato imamo danes svojo državo, vključeno v sodobne svetovne in evropske integracije z možnostjo razvoja in napredka.

V našem boju pred trinajstimi leti so žal morali nekateri naši sobojevniki darovati tudi življenja za ta naš skupni slovenski dom. Pozivam vas, da z minuto molka počastimo spomin na tiste, ki so v vojni za samostojno Slovenijo darovali življenja. Slava jim.

ZVVS skupaj s Policijskim veteranskim društvom Sever danes tukaj, v pokljuških gozdovih, organizira to športno-družabno srečanje v sodelovanju z lokalno skupnostjo, državnimi institucijami Republike Slovenije, predvsem z željo po druženju, povezovanju in delovanju za mir. Z delovanjem želimo ohranjati spomin na vse dosežke, uspehe in žrtvovanja v slovenski preteklosti, predvsem s ciljem ohranjanja in negovanja slovenske stabilnosti, prepovedi znatnosti in ponosa ter ohranjanja slovenskega rodoljubja, uporništvu in odločnosti. Spoštovani gostje, hvala, da ste se odzvali našemu vabilu.

Drage veteranke in veterani, v imenu ZVVS vam želim lep, vesel in zadovoljen dan ter lepe spomine.

Srečko Lisjak je svoj pozdrav končal z naslednjo mislijo: »Kako naj mu ne pride solza na

oči, kdor je videl minule čase in vidi zdajšnje dni.»

Veterani nismo politično orožje v rokah nekoga

V imenu Veteranskega združenja Sever je zbrane pozdravil njegov podpredsednik Drago Zadnikar, ki je izrazil zadovoljstvo, da lahko pozdravi veterane in člane obeh organizacij v prelepem gorskem okolju na 4. srečanju veteranov.

»Včasih, še posebej pa v takšnem okolju, se ne zavedamo, kako ponosni smo lahko, da smo samostojni. Dejstvo, da Vojna za Slovenijo ni bila dolga, je zanemarljiva, vendar ..., bilo je trpljenje, bile so žrtve, ostale so sirote ..., a najpomembnejše, bil je pogum, bili sta vztrajnost in moč. Združevala nas je enotna misel na boljši jutri,« je dejal Drago Zadnikar.

»Naša dejanja so bila odraz organiziranega delovanja sistema ob podpori javnosti, kar je kljub kritičnosti do posameznih dejanj v slovenski družbeni in državni tranziciji preprečevalo tragične in necivilizirane pojave. Poznavanje dogodkov in naših aktivnosti, ki so potekale od leta 1989 v obliki preprečevanja mitingov in raznih razgrajaskih ter rušilnih pohodov, bojnih priprav, vojne leta 1991 ter v nadaljevanju pomembnih dejanj pri utrjevanju suverenosti ter pravne in demokratične podobe Slovenije, je pomembno s stališča »Kdor ne pozna preteklosti, ne more doumeti sedanjosti in neznanje mu omejuje razmišljanje in predvidevanja o prihodnosti«. Veterani vojne za Slovenijo, ki so leta 2001 uresničili misel o športnih igrah veteranov, katerih ideja je bila popularizacija veteranstva, večanje pripadnosti, množičnosti slovenskih veteranov in nasploh mednarodno druženje veteranov z različnimi oblikami športno-rekreativnih tekmovanj, so se odločili na podlagi proučevanja in spoznanja lastne zgodovine in prišli do zaključka, da igre pozitivno vplivajo na krepitev zavesti in identitete veteranstva. S takšnim namenom je bilo letošnje 4. srečanje veteranov Združenja Sever in Zveze veteranov vojne za Slovenijo tudi organizirano, kar potrjuje tudi geslo srečanja »VETERANI ZA MIR«. Veterani Združenja Sever zato ne moremo mimo izjav v slovenskem parlamentu in izražamo protest zaradi politiziranja tega športnega sreča-

Privedite na Pokljuki so si ogledali številni visoki gostje.

nja, ki vsekakor ni »nekoristno politično zborovanje«. Izjave so za nas veterane nesporno žaljive in neresnične, nedopustne in poniževalne. Zakaj? Policijski veterani in naša veteranska organizacija Zduže-

nja oziroma športnih iger veteranov«, zato takšna nizkotna podtikanja najostreje obsojamo in pričakujemo opravičilo. Vsem mora biti jasno, da veterani nismo bili politično orodje v času osamosvajanja Repu-

Spoštovanje do požrtvovalnosti in poguma

Predsednik Vlade Republike Slovenije mag. Anton Rop je že s prvi tremi stavki požel dolgo ploskanje, saj je poudaril, da na Pokljuki ni zaradi volitev.

»Tukaj sem,« je povedal mag. Rop, »ker iskreno spoštujem vašo požrtvovalnost in nesebičen pogum, da tudi s svojimi življenji zagotovite slovenskemu narodu samostojnost in neodvisnost. To, kar ste naredili, globoko cenim, zato sem počaščen, da ste me povabili, in ko me boste spet, se bom z veseljem odzval.

Grozovite izkušnje prve in druge svetovne vojne so nas združevale v misli: Nikoli več! Nikoli več nesmiselnih vojn, nikoli več tragičnih žrtev in bede, ki jih za seboj pusti vojna vilhra. Vendar pa je v prejšnjem stoletju po svetu pustošilo še kar nekaj vojn. Tudi Slovenci smo si morali svojo neodvisnost izboriti, na žalost tudi z orožjem v vojni.

S številnimi terorističnimi akcijami in napadi pa prinaša 21. stoletje nove grožnje in varnostne izzive. Ti dostikrat niso daleč od vojn, ki so po Evropi in svetu pustošile v prejšnjem stoletju. Praktično ne mine teden ali mesec, ko nas ne bi presunila novica o novih žrtvah terorističnih napadov. Danes praktično nobena država ni varna pred terorizmom. Grožnje miru in varnostne dileme so globalne. Zato iščemo rešitve in povezave v skupnem boju proti nasilju v okviru kolektivnih varnostnih in obrambnih organizacij. Slovenija si je prizadevala za aktivno in enakoprav-

**Izposojena misel:
Varuj se poklicnih domoljubov. V miru se vojskujejo, v vojni mirujejo.**

Predsednik svetovne veteranske federacije Abdul Hamid Ibrahim je dejal, da bo prišel čez čas preveriti, ali se je status veteranov v Sloveniji res spremenil, tako kot so mu obljubljali politiki.

nje Sever na prostovoljni, nepolitični in domoljubni osnovi združuje policijska veteranska društva Sever. Člani združenja se ravnajo po svojem statusu in programu dela, delujemo pa v interesu članstva in nenazadnje v javnem interesu. Smo organizacija, ki je med drugim za leto 2004 v program zapisala tudi »soorganiziranje sreča-

blike Slovenije in to veterani Združenja Sever nismo tudi sedaj. In pri športu, še posebej pa pri veteranskih igrah, politika nima in ne sme imeti nobene zveze.

Takšni in podobni naj se tudi zavedajo, da smo veterani vsekakor počaščeni, da so se in se bodo zborovanj, proslav, pohodov, današnjega srečanja in srečanj v prihodnje udeleževali predstavniki oblasti ter politiki, saj bomo to razumeli kot njihov znak zahvale veteranom za zgodovinski prispevek k osamosvojitvi Slovenije ter kot njihov znak spoštovanja sedanjega dela in pomembnosti veteranskih organizacij. Kolegi veterani! Naj nas še naprej združuje tekmovalnost – dobronamerna in tovariška, združujejo naj nas podobe, simboli in ideali, ki so nam bili skupni leta 1991. S športom in prijateljstvom, navdihom in po jasni poti pojdimo do skupnega cilja – boljšega jutri.

Vsem ekipam in posameznikom želim veliko športnega uspeha, ostalim pa še prijetno druženje, športno navijanje in varno pot domov,« je poudaril Drago Zadnikar.

Na ognjeni črti

no sodelovanje v mednarodnih organizacijah in ustanovah praktično vse od svoje osamosvojitve naprej. Odločitev za včlanitev v zvezi Nato je tako postala bistvena sestavina vseh državnih in vladnih programov v zadnjih enajstih letih in o njej je ves ta čas obstajalo široko politično soglasje v državi. Za Slovenijo je pomenilo povabilo zveze Nato k pristopnim pogajanjem leta 2002 na praškem vrhu priznanje za storjen napredek v desetletju naše državnosti. Priznanje, da se je Slovenija preobrazila iz prejemnice varnosti v kreatorko varnosti. Zato smo ponosni, da je Slovenija letos postala članica dveh najpomembnejših organizacij – Evropske unije in Nata. To članstvo je naša zaveza za še bolj dejavno vključevanje naše države v širši mednarodni prostor. Hkrati pa razumemo članstvo v Natu kot okvir in sredstvo, s pomočjo katerega lahko na izkušnjah in temeljih, ki ste jih vi pomagali graditi, vzpostavimo sodobno in dobro izurjeno Slovensko vojsko. Ta predstavlja temelj varnosti naše države in je naš prispevek h kolektivni obrambi zaveznic, pa tudi varovanje miru po svetu na mirovnih misijah z mandatom OZN. V naslednjem letu čaka Slovenijo nova odgovorna in pomembna naloga, saj v letu 2005 prevzemamo predsedovanje Organizaciji za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE). Doslej smo s predsedovanjem Varnostnemu svetu Združenih narodov leta 1998 že dokazali, da smo kos zahtevnim varnostnim nalogam. Predsedovanje

Franc Razbornik

Drago Bobnarič

Bor Balderman

OVSE pa nas lahko znova potrdi v tem, da smo kot država sposobni prevzemati mednarodno odgovornost. Kot se je pokazalo v vsej naši zgodovini, je sodelovanje med demokratično mislečimi državami ključno za ohranjanje njihove samobitnosti. Praktično skozi vso svojo zgodovino smo bili Slovenci vpleteni v demokratična gibanja, zato je povsem logično, da smo se v zgodnjih 40-ih letih z vzponom nacizma in fašizma v večini takoj postavili na stran demokratičnih sil. V začetku 90-ih let pa smo ta boj za demokracijo z osamosvojitvijo Slovenije tudi nadaljevali. Vendarle pa ne moremo pričakovati, da bodo drugi branili samobitnost nekega naroda. Tu ste ključno vlogo odigrali veterani – že takrat v drugi svetovni vojni in tudi v slovenskem boju za osamosvojitve v začetku 90-ih let. Takrat smo se pogumno, enotno in odločno postavili v bran

demokratičnim idealom. Na to smo danes ponosni. Vedno pa se najde kdo, ki skuša blatiti spomin na časten boj za lasten narod in demokracijo. Po osamosvojitvi Slovenije se od časa do časa skušajo revidirati pogledi na tedanje dogodke, zastavljajo se vprašanja, kaj se

Zbrane sta pozdravila še predsednik Svetovne veteranske federacije Abdul Hamid Ibrahim, ki je poudaril, da prinaša slovenskim veteranom pozdrave več kot 30 milijonov veteranov z vsega sveta, in županja Občine Bohinj Evgenija Korošec - Kegelj.

Skupina »drajcen-drajcen« je s svojimi skečem s soške fronte spravila zbrane v dobro voljo.

je v času osamosvajanja Slovenije v resnici dogajalo. Tudi glavni obtoženec v Haagu je v svojih zagovorih na račun Slovenije izrekel več obtožb, ki pa jih zavračam kot nesmiselne in neresnične. Zato želim ob tej priložnosti jasno izraziti svoje spoštovanje do vseh, ki ste v tistem času združeni pripomogli v boju za osamosvojitve Slovenije – tako Zvezi veteranov vojne za Slovenijo kot tudi Združenju Sever oziroma njenim članom. Ne dvomim, da ste takrat zaupane vam naloge izvedli pošteno. Da je bila naša borba za Slovenijo – tudi in zlasti tista na Koroškem – poštena in pravična.

Poštene in pravične športne boje vam želim tudi danes tu, na Pokljuki!»

Veterani se premalo družino med seboj

Tudi sami smo se podali po prelepem Rudnem polju in poklepali z nekaterimi veterani, tekmovalci in udeleženci, zakaj so prišli na Pokljuko, kako so zadovoljni z organizacijo, kaj menijo o takšnih srečanjih, kako so zadovoljni s svojimi rezultati ...

»Razlogov za moj obisk na Pokljuki je več,« je povedal Franc Razbornik, član OZVVS Mislinjske doline. »Prvič sem na Pokljuko prišel, ker me zanimajo veteranska srečanja, še posebej ta prireditve. Tukaj pa sem tudi zato, da obudim spomine iz preteklosti. Leta 1976 sem bil namreč tukaj kot študent na štirinajst dnevnem treningu vojaških veščin.

Bojan Klemenc

Navdušen sem, da se veterani srečujemo in družimo. Mislim, da bi bilo takšnih srečanj lahko veliko več. Človek rad sreča ljudi, s katerimi je naredil nekaj velikega, in mi veterani smo leta 1991 uresničili sanje nešteti generacij Slovencev, osamosvojili smo Slovenijo.«

Drago Bobnarič, član Društva Sever iz Maribora, je dejal, da je prvič na takšnem srečanju in da mu ni žal, da je prišel.

»Pogrešam bolj pogosta srečanja veteranov in menim, da bi jih moralo biti še več. V Društvu Sever sem še nov član in sem šele tretjič skupaj z drugimi člani. Med vojno sem bil sicer pripadnik Teritorialne obrambe in dolgo sem bil tudi član ZVVS. Toda ta organizacija na našem območju ne dela in zadnjih pet let me niso povabili ali obvestili o kakšnem dogodku. Zato sem se včlanil v Društvo Sever.«

Družina Eržen je na Pokljuko prišla iz idrijskega konca. Oče Drago, sicer veteran, je povedal, da je na prireditve prišla vsa njegova družina in tako bodo skupaj preživeli lep dan med veterani in v čudovitih smrekovih gozdovih. Dodal je tudi, da je lepo, ko se veterani dobijo in skupaj obudijo spomine na dogodke ob našem osamosvajanju. Če se veterani ne bodo družili, bo spomin na leto 1991 vedno bolj bled in končno nam bo ušel iz glave.

Mlajši sin Denis pa je dodal, da ga ata večkrat vzame na takšne prireditve in vseh so mu. Denis pravi, da rad posluša, kaj se veterani pogovarjajo, ko pa mu postane dolgčas, gre malo okrog in najde kakšno zanimivo dogajanje.

Ivan Ulaga

Na strelišču smo zmotili Bora Baldermana iz OZVVS Kranj, ki je ravno končal svoj nastop. In ali je bil z njim zadovoljen?

»Svoj današnji strelski nastop bi lahko označil s tisto oguljeno frazo, lahko bi bilo bolje. Vendar to ni povsem tako. Glede na to, da za to tekmovalstvo nismo imeli nobenega treninga, se mi zdi kar dobro. Za svoj nastop na tekmi sem izvedel šele včeraj. Sicer je v naši organizaciji strelstvo zelo dobro organizirano, saj je naš član Zvone Režek, ki je bil svoje čase predsednik Strelske zveze Slovenije. Res pa je, da strelci ne vadimo streljanja z malokalibrskim orožjem, ampak z vojaškim orožjem. Sam sem pripadnik Slovenske vojske in tudi tam imamo redna strelska kondiciranja z vojaškim orožjem. Strelska forma je zadovoljiva, vendar nisem imel pravega občutka, ko sem v roke prijel malokalibrsko orožje,« je povedal Bor Balderman.

Košarkarji so navdušili gledalce z uspešnimi meti in atraktivnimi podajami.

Nekoliko slabe volje je bil Bojan Klemenc iz OZVVS Kamnik, ki naj bi na Pokljuki zastopal njihovo organizacijo v strelja-

Igor Martič

nju. »Vendar je bilo nekaj narobe s prijavo, saj nismo bili prijavljeni in tudi nastopiti nismo mogli. Malo sem sicer razočaran, vendar ni nič hudega. Tako bom dan preživel s prijatelji in z drugimi veterani, kar pa tudi nekaj pomeni,« je povedal. »Menim, da bi moralo biti takšnih veteranskih srečanj več. Občutek imam, da se veterani premalo družino med seboj in tudi na prireditvah je vedno manj ljudi. Zdi se mi škoda, da je tako, saj če nas ne bi bilo leta 1991, je vprašanje, kakšna bi bila Slovenija danes.«

Ivan Ulaga iz OZVVS Celje je razmišljal o tekmovaljih, ki se jih udeležujejo veterani. »V našem združenju smo glede košarke zelo dobro organizirani. Pogosto se vključujemo v različne športne prireditve, v okviru veteranske organizacije pa tudi takšne, ki jih organizirajo drugi. Če pogledam samo veteransko organizacijo, sem

mi zdi, da je športnih tekmovalcev ravno prav. Predvsem je pri veteranskih tekmovaljih pomembno to, da rezultati ne smejo biti v ospredju, ampak mora biti poudarek bolj na druženju in graditvi občutka pripadnosti ZVVS. Menim, da smo pri veteranski organizaciji na pravi poti in da zadnje čase postavljamo pravo razmerje med tekmovalnostjo in družabnostjo na različnih športnih in drugih prireditvah.«

Igor Martič iz OZVVS Kočevje se je po prihodu v cilj pripravljal, da se bo preoblekel in zamenjal tekmovalno opremo za civilno obleko. Vendar je bil takoj pripravljen oceniti svoj nastop in nastop svoje ekipe. »Proga za orientacijski tek je zelo razgibana in lepa. Nekaj problemov so nam tekmovalcem delale drevesne korenine. Sam sem tiste vrste tekmovalca, ki raje teče po ravnini, zato sem imel na začetku s to stezo na Pokljuki nekaj problemov. Vendar sem se dokaj hitro prilagodil in je šlo. Dejstvo je, da moraš nekoliko prilagoditi tempo teka oziroma moraš teči bolj počasi. Z rezultatom naše trojke sem zadovoljen, saj smo za nekatere nastopajoče pravi amaterji. Poznavalci pravijo, da je naš rezultat zelo dober in da se bomo uvrstili nekam pod vrh razpredelnice.«

Z besedo in s sliko smo vam skušali pričarati vsaj delček čudovitega ozračja, ki je bilo na srečanju veteranov na Pokljuki. Upamo, da bomo nekatere spodbudili, da boste šli na naslednja veteranska srečanja in po svoje prispevali, da se jih boste sami in tudi drugi radi spominjali.

Bojan Kuntarič

Od 23. do 24. številke

Po izidu 23. številke Veterana smo na sedež ZVVS dobili kar nekaj vprašanj o tem, ali se nismo morda odločili za novo barvo slovesnih veteranskih uniform, za ultramarin modro, kakor je bilo videti z nekaterih objavljenih fotografij. Zagotavljamo vam, da ostaja naša barva ista, le tiskarji bodo morali bolj paziti, kako mešajo barve.

Barva res ostaja ista, nas pa je ponovno več, in to za 700 novih članic in članov. Novi so tudi nekateri člani obeh naših komisij, tako statutarne, ki jo po novem vodi Rina Klinar, kakor tudi kadrovske, ki jo vodi Bojan Erlih. Obe komisiji sta že začeli delati, najprej konstituiranje in izdelavo programa dela, nato pa opravljati naloge, ki so se nabrale v tem času.

Tako je strokovna služba vsa območna združenja pozvala, naj ji posredujejo morebitne pripombe na Statut ZVVS, v izdelavi sta dva tipska obrazca za vodenje materialno-financijskega poslovanja območnih združenj in dejavnosti združenj ter, kar je najpomembnejše, dopolnila oziroma spremembe Zakona o vojnih veteranih se »premikajo«. Tako je Ministrstvo za obrambo že izdelalo svoj predlog in ga tudi poslalo v usklajevanje na Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve. Po zadnjih informacijah bo v predlogu odpadla starostna omejitev 50 let za invalide 2. in 3. kategorije; status vojnega veterana bodo lahko dobile nekatere osebe, ki so opravljale določene naloge obrambe in zaščite, pogajalci in pazniki v zaporih, kjer so bili zaprti oficirji JLA; priznana pokojninska doba za čas vojne ne bo več »posebna«, temveč »delovna« ... Dobili smo tudi podporo v naši zahtevi, da se

Brigadir Anton Turk seznanja člane predsedstva ZVVS s prihodnjim razvojem Slovenske vojske.

Predsednik Komisije za kadrovska in statusna vprašanja Bojan Erlih

vdomam padlih v vojni za Slovenijo omogoči enako upokojevanje kot vdomam iz druge svetovne vojne ter da se pripadnikom stalne sestave TO prizna zavarovalna doba s povečanjem do 31. 12. 1992 in se izenači s prestopniki iz JLA. V pogajanjih o spre-

membah zakona želimo končno doseči, da bo zakon enak za vse, ki so aktivno sodelovali v pripravah in vojni za Slovenijo.

Sedem socialno ogroženim članom je bila v tem času podeljena enkratna denarna pomoč. Tako kakor lani smo tudi letos vdomam padlih žrtev v vojni za Slovenijo omogočili brezplačen vikend v Rogaški Slatini. Po potresu v Posočju smo takoj začeli zbirati finančno pomoč za naše tamkajšnje veterane in do sedaj zbrali približno pol milijona tolarjev.

V delu ZVVS je nemogoče potegniti črto med delom komisij, sekretariata in predsedstva, saj se to delo medsebojno dopolnjuje, končno odločitev pa vedno sprejme predsedstvo, ki se je v tem času srečalo dvakrat, prvič aprila v Poljčah in drugič v Rakičanu pri Murski Soboti. Čeprav so predsedniki pokrajinskih odborov po funkciji člani predsedstva, pošiljamo zaradi javnosti dela vse zapisnike tudi v območna združenja, kjer so dosegljivi članom. Ob tem, da je bila seja v Poljčah bolj namenjena oceni glavnega zbora, smo jo izrabili tudi za to, da smo od visokih predstavnikov GŠSV izvedeli več o načrtih Slovenske vojske, ocenili priprave na veteranski praznik na Geossu, se dogovorili o sodelovanju na prireditvah, posvečenih vstopu Slovenije v Evropsko unijo, predvsem pa smo se dogovorili o našem odnosu do pristojnega ministrstva in vlade. V Rakičanu je bil na dnevnem redu že opisan veteranski zakon, analizirali smo podatke o financiranju območnih združenj, slišali informacijo o delovnem srečanju sekretarjev območnih združenj in se posvetili načrtu dela ZVVS v drugem polletju.

Delovna srečanja s sekretarji območnih združenj, ki jih organiziramo dvakrat letno, so se pokazala kot dobra oblika dela. V Žalcu je bilo največ govora predvsem o novem vodenju članske evidence. Letos smo uvedli sistem, po katerem v območnih združenjih sami vnašajo ali spreminjajo vse podatke o svojih članih (spremembe naslovov, podatke o plačilu članarin ...) ter sami vnaša-

Seja predsedstva ZVVS v Rakičanu pri Murski Soboti

Svoje sta k uspešnemu srečanju na Pokljuki prispevala Janez Kunstelj in Janez Koselj.

Delovno srečanje s predsedniki in sekretarji OZVVS v Žalcu. V ospredju je sekretar OZZVS Tržič, Jože Klofutar.

Konec dober, vse dobro po zaključku pohoda v Lenartu

jo podatke o novih članih, ki jim v strokovni službi samo dodamo člansko številko, in to tako, da so vse spremembe dobesedno sočasno opravljene tudi v centralni evidenci. Vsi podatki so zaščiteni tako, da nepoklicani do njih nimajo dostopa.

Da so podatki pravilni in točni, je med drugim posebej pomembno ob tiskanju in pošiljanju glasila Veteran, saj dobijo glasilo le tisti, za katere je vnesen podatek, da je članarina poravnana, in tisti, ki so plačevanja oproščeni. Ker so vedno možne tudi napake, smo 23. številko poslali vsem tistim, za katere smo imeli podatek, da so članarino plačali vsaj enkrat v letih 2002, 2003 ali 2004.

Na tem delovnem srečanju smo prav tako govorili o veteranskem zakonu, o njem pa v drugi rubriki.

Letošnji 17. maj - dan ZVVS smo veterani praznovali ob našem pomniku na Geossu.

Podelitev spominske plakete ZVVS Združenju Sever ob njihovi deseti obletnici.

Prirreditve je bila zaradi sočasnega praznovanja dneva Slovenske vojske v Divači okrnjena, toda vseeno je bila dobro obiskana. Čeprav smo morali tik pred zdajci celo spremeniti kulturni program, je bila prirreditev po zagotovilih udeležencev uspešna. Praznovanje na Geossu smo izkoristili tudi za to, da smo Združenju Sever ob njegovi deseti obletnici ustanovitve podelili spominsko plaketo ZVVS.

Letošnje leto, imenovano tudi leto generala Maistra, smo veterani vojne za Slovenijo počastili z veteranskim pohodom, ki smo ga imenovali Pohod po poti generala Maistra. Glavno breme so nosili veterani Lenarta, tamkajšnji prebivalci ter pripadniki Slovenske vojske in tudi to prirreditev so vsi udeleženci opisali kot dobro.

V začetku septembra pa smo se veterani vojne za Slovenijo in veterani Združenja Sever srečali na Rudnem polju na Pokljuki, na naši letošnji osrednji prirreditvi, v kateri smo združili veteransko srečanje z ekipnimi veteranskimi športnimi igrami. O prirreditvi in športnih rezultatih je napisano drugje, udeleženci srečanja so jo zagotovo tudi že ocenili, vsekakor pa je zahtevala ogromno dela, ki smo ga zmogli le ob veliki pomoči Slovenske vojske, Policije in veteranov Območnega združenja Radovljica - Jesenice ter še posebej Janeza Koslja in Janeza Kunstlja. Toda izplačalo se je, saj je ves organizacijski trud odtehtala množična udeležba iz večine območnih združenj tako na srečanju kakor na športnih tekmovanjih, kjer je skupaj z veterani Severja tekmovalo 151 ekip, to je 67 ekip več kot lani. Pojavila so se »ozka grla«, prikradlo se nam je nekaj napak, nekajkrat smo morali tudi improvizirati, toda tisto soboto ob 18. uri in 15 minut nas je bila večina zadovoljnih.

Jože Kuzman

Izjava o odstopu z mesta »**sekretar ZVVS Območja Mežiške doline**«, posledično tudi z mesta »**sekretar ZVVS PO Koroška**« in z mesta »**član Komisije za kadrovska in statusna vprašanja ZVVS**«.

Vzrok odstopa

ZVVS ne upošteva dokumenta »Predlog za začetek postopka za spremembo 6. člena ZVV«, ki ga je ZVVS PO Koroška posredovala na letošnjem GZ ZVVS na Vrhniki.

Zgoraj navedeni dokument je predsednik ZVVS PO Koroška g. Vilijem Donau na GZ na Vrhniki prebral v celoti. Dejstvo je, da je bil tak, brez dodatne obravnave na GZ tudi enoglasno sprejet.

Kar pa je sprejeto na GZ kot najvišjem organu naše ZVVS, se ne sme z nikogaršnje strani spreminjati (sprejet sklep na GZ lahko spremeni le GZ).

Ravno to pa počne ZVVS z dokumentom »Predlog sprememb in dopolnitev zakona o vojnih veteranih« pod točko »2. Varstvo vojnih veteranih«, katerega so poslali na Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.

Čeravno v dokumentu »Območnim združenjem veteranih vojne za Slovenijo« trdijo, da se dokument po vsebini ne razlikuje od dokumenta, ki so ga veterani PO Koroške predstavili na letošnjem GZ na Vrhniki in ki je **bil na GZ na Vrhniki v celoti sprejet** (dokument sam je bil lastno-ročno izročeno s strani predsednika ZVVS PO Koroška g. Vilijema Donaua po njegovem nastopu na govorniškem odru delovnemu predsedstvu GZ na Vrhniki), je povsem jasno, da to ni tako, saj v njem ostaja sporen tekst, **navajam citat** »... ima vojni veteran, ko dopolni 50 let starosti...« **konec citata**, ki omejuje pravico do varstva po tem zakonu velikemu številu naših članov. Nesporno je ravno zaradi tega dela teksta prišlo s strani ZVVS PO Koroška do predloga »Predlog za za-

četek postopka za spremembo 6. člena ZVV«, ki je bil kasneje na GZ na Vrhniki v celoti sprejet.

Zoper »Predlog o spremembah in dopolnitev zakona o vojnih veteranih«, katerega je ZVVS poslala Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve, sem odločno protestiral že na delovnem srečanju sekretarjev v Žalcu, kjer nismo prišli do skupnega stališča. Sem pa tam pridobil od generalnega sekretarja g. Jožeta Kuzmana in podpredsednika ZVVS g. Jožeta Čibeja vsaj ustni izjavi, da se strinjata, da je omejitev 50 let protiustavna.

Seveda na delovnem srečanju v Žalcu nisem mogel razumeti, da lahko potemtakem ZVVS sploh pošlje Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve »Predlog sprememb in dopolnitev zakona o vojnih veteranih«, za katerega funkcionarji ZVVS sami menijo, da je protiustaven!?

Menim, da je spremembo 6. člena ZVV **dolžna ZVVS** izpeljati

tako, kot je bilo sprejeto na GZ na Vrhniki. Nihče nima pravice kjerkoli s komerkoli »**pogajati se in sklepati kompromise o veteranskih pravicah**«. Te veteranske pravice, posebej še, če so v obstoječem zakonu protiustavne, je treba **zahtevati**.

Enako stališče sem odločno zastopal tudi na seji UO ZVVS OMD, ki je potekala 17. junija 2004 v naši pisarni v zgradbi Občine Ravne na Koroškem.

Moje delo v ZVVS OMD kakor tudi na ZVVS PO Koroška in v ZVVS (delovna srečanja sekretarjev, udeležba na glavnih zborih ...) je temeljilo na večji prepoznavnosti naše organizacije (povečanje prisotnosti članov ZVVS OMD na proslavah, družabnih prireditvah, pogrebih ...), v vključevanju čim večjega števila članov našega območnega združenja na tekmovanjih v okviru ZVVS in izven (streljanje, ribolov, planinarjenje ... - rezultat je viden na vete-

ranskem domu na Obretanovem - številni pokali in vidne uvrstitve), predvsem pa sem venomer prislusnil težavam naših članov na terenu in se boril za to, da bi jim čim bolj lahko pomagal. (Našemu UO ZVVS OMD sem predlagal ustanovitev sklada za finančno pomoč našim članom, kamor bi sam prvi vložil svojo nagrado - izplačilo 20.000,00 SIT, ki sem jo prejel za delo v lanskem letu. Ker moj predlog ni bil sprejet, sem to denarno nagrado kljub temu, da sem bil v tistem času prijavljen na Zavodu za zaposlovanje Republike Slovenije, podaril članu našega združenja, očetu samohranilcu, z željo, da jima bo (njemu in njegovemu sinu) Miklavž in Božiček vsaj malce lepši.)

Ni mi žal niti minute, ki sem jo namenil naši veteranski organizaciji, predvsem ne zato, ker vem, da sem svoje delo opravljal častno in pošteno. Rezultati mojega in našega dela v UO ZVVS OMD so v tem letu in pol, odkar sem bil sekretar ZVVS območja Mežiške doline, več kot vidni.

Ker se želijo posamezniki »pogajati« in »sklepati kompromise« z državnimi organi in s predstavniki oblasti, ti pa po mojem globokem prepričanju za osnovne ustavne pravice veteranov (navajam citat: v Republiki Sloveniji so človekove pravice ustavnopravna kategorija. Ustava Republike Slovenije (Ur. list RS, št. 33/01) v 2. poglavju (Človekove pravice in temeljne svoboščine) v 14. členu določa, da so vsakomur zagotovljene enake človekove pravice in temeljne svoboščine, ne glede na narodnost, raso, spol, jezik, vero, politično ali drugo prepričanje, gmotno stanje, rojstvo, izobrazbo, družbeni položaj ali katerokoli drugo osebno okoliščino. Vsi so pred zakoni enaki. **konec citata) niso sprejemljivi, protestno odstopam iz vseh zgoraj naštetih funkcij v ZVVS.**

Veteranski pozdrav vsem članom ZVVS!

Danilo Šmon

Pojasnilo ZVVS

Varstvo vojnih veteranih

6. člen Zakona o vojnih veteranih - prvi odstavek:

Pravico do varstva po tem zakonu ima vojni veteran, ko dopolni 50 let starosti ali je pri njem nastala trajna popolna izguba delovne zmožnosti.

Predlog ZVVS PO Koroška:

Pravico do varstva po tem zakonu ima vojni veteran ne glede na starost, pri katerem je nastala trajna popolna izguba delovne zmožnosti ali je izgubil delo zaradi okoliščin, na katere ni mogel vplivati.

Predlog ZVVS:

Pravico do varstva po tem zakonu ima vojni veteran, ko dopolni 50 let ali ko je pri njem nastala popolna izguba delovne zmožnosti in ko mu je iz razlogov, na katere ni mogel vplivati, prenehalo delovno razmerje (socialno ogrožen član).

Solidarnostni sklad

ZVVS je med temeljne naloge na prvo mesto uvrstila »pomoč otrokom in svojcem padlih žrtev vojne za Slovenijo« in takoj na drugo »pomoč socialno ogroženim članom«.

Samo v času po letošnjem glavnem zboru smo denarno pomagali že sedmim članom, osem novih je v postopku potrditve; vdove padlih žrtev smo obdarili z brezplačnim vikend paketom v Rogaški Slatini; trenutno poteka akcija zbiranja pomoči veteranom Posočja, katerim je ZVVS že nakazala 10.000 SIT; pripravljamo solidarnostno akcijo za pomoč po avgustovskem katastrofalnem neurju s točo na Konjiškem in Miklavž bo tudi letos obdaril otroke padlih žrtev vojne za Slovenijo.

Prav tako izredno cenimo in spoštujemo solidarnost posameznikov.

Jože Kuzman
Generalni sekretar

Del enote, ki ji je poveljeval Rok Podvratnik, se s tovornjaki odpravljala na bojni položaj

Teritorialci na položaju. Skriti v gozdu so pozorno opazovali cesto in promet na njej. Orožje v njihovih rokah je bilo pripravljeno na strel.

ZGODILO SE JE PRED TRINAJSTIMI LETI

Vojna v Savinjski dolini

Prvi dan vojne

Moje spomin na prvi dan vojne je podoben spomenu številnih pripadnikov takratne TO, prav posebno pa še spomenu sotovarišev iz minometne čete, s katerimi smo pred vojno preživeli že marsikakšen dan urjenja. Takrat smo bili sicer daleč od misli, da bomo vse to znanje kdaj potrebovali, še najmanj pa za obrambo pred tistimi, s katerimi smo še včeraj živeli skupaj. »Bilo je okrog 23. ure, ko sem dobil poziv. Uro zatem sem že bil v našem mobilizacijskem zbirališču v Podlogu. Fantje so prihajali eden za drugim, v njihovih očeh je bilo zaznati strah pa tudi neomajno odločnost, da branijo življenja in samostojnost Slovenije. Presenečen sem bil, saj nihče ni simuliral. Marsikdo, ki se je hotel izogniti vojaškimi vajam, je zdaj prišel. Nekje v naši notranjosti se je nekaj prelomilo. Zajel nas je občutek polne odgovornosti pred tistim, kar se je zgodilo in kar se še lahko.

Noč je za nami. Vsi smo že oboroženi, nabojniki so napolnjeni s pravimi naboji. Občutek, da jih bomo morali morda tudi uporabiti, ni prijeten. Verjetno bi se počutili še bolj neprijetno, če bi bili brez orožja in prepuščeni na

Pred trinajstimi leti se je zgodilo tisto, kar je bil večstoletni sen slovenskega naroda. Postali smo neodvisni in samostojni, dobili smo svojo državo, postali smo narod pokončnih in ponosnih ljudi, ki so za ceno svobode pripravljene tudi umirati. To so sicer v zgodovini naši ljudje že večkrat pokazali in dokazali. Prava svoboda, ki je s sabo prinesla demokracijo, se je začela uresničevati z uporom in vojno proti JLA.

milost in nemilost agresorju. V daljavi slišimo zavijanje siren, ki opozarjajo prebivalstvo naše doline na nevarnost zračnega

napada. Tudi mi se umaknemo globlje v gozd. Pogledujemo proti nebu, stiskamo puške in pripravljene smo tudi streljati,

Nad vse pomemben prispevek k naši zmagi so dali pripadniki enot za zveze, saj so omogočili dobro poveljevanje in hitro povezavo med enotami in štabi.

če bi se letala znašla nad našimi glavami. Na srečo je bil alarm kmalu preklican in pritisk v naših mišicah je popustil, ljudje, ki so se zatekli v zaklonišča, kleti in druge varnejše prostore, pa so se vsaj zaenkrat oddahnili. Kmalu za tem smo zapustili svoj mobilizacijski prostor in se z vozili odpeljali na novi položaj, kjer smo prenočili. Utrujeni smo zaspali, saj je bila za nami neprepana noč in naporen dan, poln napetosti, negotovosti in ugi banj. Jutro je prineslo nov dan in tudi novo povelje.

Naš drugi dom je za 14 dni postal Zadrugi dom v Galiciji, od koder smo hodili na položaje okrog Zaloške Gorice, kjer smo držali prvo obrambno linijo pred morebitnim poskusom JLA, da ponovno zavzame svoja nekdanja skladišča orožja. »To je le bežen utrinek prvega dne moje udeležbe v vojni, ki se je na srečo vseh nas iztekla v prid našemu narodu in naši samostojnosti. Sicer pa imam v beležki iz tistih dni zapisano še marsikaj, kar se je dogajalo tiste dni. Precej utrinkov je bilo zabeleženo tudi s fotoaparatom.

Pogovarjal sem se s pobeglimi vojniki, ki so bili pravzaprav pravi heroji, prijateljeval in pogovarjal sem se s starešinami JLA, →

ki so prestopili na stran TO, se srečeval z ljudmi, ki so bili ogroženi in žalostni zaradi vsega, kar se je zgodilo, in bil deležen njihovega velikega gostoljubja in pozornosti, ki so ju tudi sicer izkazovali slovenski vojski.

Savinjska dolina – oaza miru

Naša dolina je bila v vojni za Slovenijo pravzaprav nekakšna oaza miru, tako da se težko postavimo v kožo tistih, ki so to vojno doživljali mnogo bolj tragično in v direktnem spopadu z agresorjem. Kljub vsemu

pa so bili tudi najtežji trenutki za marsikaterega pripadnika ene ali druge strani, saj so se pogovarjali v nenehni prisotnosti strelnega orožja, ki bi lahko vsak trenutek spregovorilo s smrtonosnim glasom. Zmagal je razum, saj so se na našem območju vsi pripadniki jugovojске predali brez boja. Precej težje je bilo pripadnikom TO v Celju, ki so držali v šahu Vojašnico Jožeta Meniha - Rajka, saj se je tam položaj spreminjal iz ure v uro. Pa tudi tam je šlo vse posreči, saj je kljub številnim grožnjam

veljstva 81. območja, je bila tudi morala pripadnikov teh enot na visoki ravni.

Ob vestnem izpolnjevanju nalog je bil tako tudi čas za družabnosti, pomoč domačinom pri košnji in še za marsikaj, kar je naredilo življenje v vojaški obleki bolj prijazno. Druženje z domačini, ki so imeli nadvse spoštljiv in gostoljuben odnos do mož v uniformah, bo tudi zato za marsikoga za vedno ostalo zapisano v spominu.

Pomembno vlogo pri dvigovanju bojne morale je imela tudi

81. območja TO Adi Vidmajer?

»Ko zdaj delamo različne analize, vedno bolj ugotavljamo, da je bil strateški poseg našega območja dobro začrtan in da je bil temu primeren tudi rezultat. Ugotovili smo, da smo s svojimi strokovnjaki in kadri, poveljujočimi po enotah in tudi v štabu, napravili ogromen poseg v tisto, kar smo imeli začrtano med to vojno. Seveda pa gre za to predvsem zahvala in pohvala našemu kadru, ki je vodil posamezne enote - strokovnjakom, ki so se resnično zavzemali na

Po štiriindvajseturnem dežurstvu se je večerja v bazi še kako prilegla.

V prostem času, ki pa ga ni bilo veliko, so se teritorialci nekoliko sprostiti, popili pivo in se pogovorili z domačini.

Teritorialci, ki so ga klicali »Rambo«, s puško na rami kosili travo pri bližnjem kmetu.

pa smo jo doživljali vsak na svoj način in s svojimi občutki tudi v naši dolini, pa čeprav ni bilo streljanja in žrtev. Vsekakor pa smo bili pripravljene tudi na najhujše in odločeni, da se z vso silo in vsemi sredstvi postavimo po robu agresorju.

Enote TO so bile razmeščene povsod po dolini in njenem obrobju. Ves čas so vestno izpolnjevala zadana povelja in bile vsak trenutek pripravljene za bojne naloge. Bile so v nenehnem stiku s poveljstvom 81. območja v Žalcu, kar so omogočale telefonske, radijske in kurirske zveze. Zveze pa so bile postavljene tudi med poveljstvi enot, tako da je bilo obveščanje res učinkovito.

Pripadniki TO, katerim so se v prvih dneh vojne priključili tudi številni prostovoljci, so zlasti stražili strateško pomembne objekte ter sedež svoje enote. Mnogi so kar nekaj dni in noči preživeli na položajih, skriti in zamaskirani v zavetju gozda. Nekatere enote, zlasti diverzantske in jurišne, so imele težko in odgovorno nalogo pri zasedbi vojaških skladišč ter razoroževanju vojakov in starešin. To

poveljnika v vojašnici prevladal razum, tako da žrtev ni bilo. Precej vojakov in starešin, predvsem Slovencev, pa je prebegnilo na stran TO, to pa je še bolj omajalo tiste v vojašnici.

Skrb za moralo

V dneh vojne je bila skrb za moralo pripadnikov TO ena izmed najpomembnejših nalog. Glede na to, da so enote TO 81. poveljstva že na usposabljanjih in preverjanjih znanja na ravni Zahodnoštajerske pokrajine pokazale izredne uspehe, ki so bili tudi plod pametnih potez po-

intendantska služba, ki je pripravljala precej pestro in še zlasti okusno hrano. Resnici na ljubo pa je treba še reči, da je zlasti potem, ko se je pokazalo, da bo vojno mogoče dobiti po diplomatski poti, prišlo tudi do padca discipline in morale. To je bilo po svoje razumljivo, saj je po dnevih negotovosti in napetosti nastopilo obdobje olajšanja, veselja in sreče.

Zahvala kadrom in pripadnikom TO

In kako je kmalu po vojni analiziral dogodke takratni poveljnik

vseh področjih in izpolnjevali povelja, ki so izhajala iz našega štaba, v pravem času in na pravem mestu. Enako pa moram pohvaliti našo TO, ki se je zavedala, da gre za biti ali ne biti. Pri tem pa nismo imeli žrtve ali ranjenega pripadnika. Res je, da pri nas ni bilo tako kakor ob mejnih ali tranzitnih mestih proti meji, vendar bi lahko bile tudi žrtve, saj smo upravljali kar deset objektov JA, ki smo jih zasegli že prve dni vojne. Vse se je srečno izteklo, ob teh zajetjih pa smo imeli tudi velik bojni plen, ki ga deloma še hranimo v raz-

Enota TO, ki ji je poveljeval poveljnik Čakš, je pripravljena za posredovanje ob morebitnem zračnem napadu.

Spominski posnetek iz vojne. V mnogih srcih naj bi ostala zapisana kot nekaj, kar se ne bi smelo več nikoli ponoviti.

nih skladiščih JA,« je leta 1991 med drugim povedal Adi Vidmajer, ki je bil tudi med redkimi poveljniki TO, ki leta 1990 niso oddali orožja v skladišča JLA. Čas vojne za Slovenijo se ne nehno oddaljuje, z njim tudi čas grozovitih in nečloveških dogodkov, ki so se zgodili na tleh nekdanje skupne države. Letos smo postali sestavni del velike Evrope, vendar tega najbrž ne

bi bilo, če si prej ne bi izbojevali svoje samostojnosti in neodvisnosti, ki sta bili naš dolgoletni sen. Kaj nam Evropa dejansko prinaša, še ne vemo, vsekakor pa moramo biti sposobni ohraniti narodno identiteto in samostojnost, ki je bila izbojevana zgodovinskega leta 1991.

Darko Naraglav

Spomini na vojno za samostojno Slovenijo

Iz današnjega zornega kota bom poskušal površno opisati samo nekatere dogodke oziroma občutke, ki so se mi najbolj vtisnili v spomin na junij in julij 1991 v Pokrajinskem štabu za teritorialno obrambo (PŠTO) za Dolenjsko v Novem mestu. Vsi tisti, ki ste med osamosvojitveno vojno bili v tem, se verjetno še spominjate dogodkov iz tega časa. Pri opisovanju namenoma nisem uporabljal imen.

Opisovalca teh dogodkov se boste lahko spomnili po hitrosti delitve hrane, dostavi hrane na teren (Marof, Bela Cerkev), kuhanju dobre jutranje kave, hladnem pivu in čokoladi ob večernem kartanju, katerega globoko v noč so vznemirjali zvoki streljanja iz vojašnice Bršljin.

Nekateri se me boste spomnili iz dni pred plebiscitom za samostojno Slovenijo, ko smo stražili prostore PŠTO za Dolenjsko in vam nisem dovolil spati. Vsaki dve uri sem vas prebujal za zamenjavo straže. Na zadnji jutranji straži na dan plebiscita sem stal tudi sam. Od tam sem odšel domov in z ženo takoj na volišče obkrožit »za« za samostojno Slovenijo.

Verjetno mi je bilo že ob razporeditvi v Teritorialno obrambo (TO) takoj po odsluženju vojaškega roka usojeno, da bom sodeloval pri tem zgodovinskem dogodku.

Prišel je tudi 25. junij 1991, ko smo s tesnobo gledali prenos razglasitve samostojnosti Slovenije, a v srcu smo čutili, da smo

se odločili pravilno.

Poziv na vojaške vaje je prispel na moj naslov že devet dni pred razglasitvijo samostojnosti. Slutil sem, da bodo te vojaške vaje drugačne od vseh dosedanjih na Gačah, v Črmošnjicah, Uršnih selih in še kje.

Pomikanje kolone bovov iz Pogancev, ko je počil prvi strel na Dolenjskem, v smeri Medvedjeka sem opazoval še iz tovarniških oken tovarne Revoz.

Prišlo je tudi jutro 30. junija 1991, to je datum, ročno popravljen na pozivu za vojaške vaje. Na PŠTO za Dolenjsko je bilo precej živahno. Obleko Jugoslovanske armade sem zamenjal za obleko TO. Razporedili so me v skupino za oskrbo. Imel sem srečo, da sem čez dan ali dva dobil celo puško SAR 80, s katero sem prijateljeval podnevi in ponoči.

Hrana je bila okusna in raznolika. Delitve hrane iz dneva v dan hitrejša. Vsak dan je bilo treba skuhati vse več kave.

V tem času se je že zgodil Medvedjek. Bovi in kamioni iz Kra-

kovega gozda so bili že v naših rokah. Oklepniki so kmalu dobili zaščitno barvo TO, ki smo jo kupili kar v trgovini poleg PŠTO.

Ujeti vojaki iz bovov in tovarnjakov JA so bili zaprti v pritličju zgradbe PŠTO. Nosil sem jim hrano, se z njimi pogovarjal. To so bili mladi fantje, ki niso kazali nobenega sovraštva, ampak samo željo, da bi čim prej odšli domov. Tako se je nekega dne tudi zgodilo.

Primanjkovalo je orožja, odej ... Dobili smo ukaz, da pregledamo zaplenjene tovarnjake iz Krakovega gozda in nabereimo čim več odej. Tovarnjaki so bili parkirani v vojaškem skladišču v Žabji vasi in stražarji, ki so jih varovali, so nas opozorili, da so verjetno minirani. Kljub temu smo nalogo v celoti izpolnili.

V naš štab sta prišla dva vojaka, ki sta pobegnila iz vojašnice Bršljin. Pridružil se nam je tudi pilot, ki je pobegnil z letališča v Cerkljah ob Krki. Snažilka štaba je bila zelo zaskrbljena. Njen mož je bil ostrostrelec v vojašnici Bršljin.

Vodstvo štaba se je pogajalo z vodstvom vojašnice Bršljin o vdaji. Zelo napeto je bilo v času, ko je grozila ekološka katastrofa v vojašnici v Mokronogu. Predstavniki Jugoslovanske armade so imeli namen razstreliti rezervoarje, polne goriva.

Spominjam se tudi dne, ko je bil najavljen letalski napad na Novo mesto. Vodstvo štaba je izdalo ukaz o preselitvi štaba v smeri Dolenjskih Toplic. Takrat smo vso opremo že naložili na tovarnjake. Pomagal sem pri odpiranju zabojev s strelivom in njegovi delitvi. Mnogo vojakov je bilo takrat še brez pušk.

Orožja je zelo primanjkovalo, predvsem protiletalskega. Nočne vožnje naših vojakov v smeri Kočevja so bile namenjene oskrbi s tem orožjem iz skladišč JA. V stanju pripravljenosti, ko čakaš v predverju sedeža štaba s prstom na sprožilcu puške, človek mrzlično razmišlja, kako bo ravnal ob napadu. V vojnih razmerah se človek spremeni, postane bolj pozoren na dogajanje okoli sebe.

Na srečo ni prišlo do napada. Poveljstvo štaba je ostalo v Novem mestu.

Zanimiv je tudi dogodek, ko sem po nekaj dnevih dobil dovoljenje, da prespim doma. Žena me je prišla iskat pred štab. Pot je vodila v smeri Bršljina, mimo vojašnice Bršljin v smeri Mirne Peči. V avtu sem puško držal v rokah v stanju pripravljenosti in vseskozi zelo budno opazoval okolico.

Najbolj sta bila nad puško navdušena sinova, starejši je imel takrat devet, mlajši pa pet let. Zaradi varnosti sem jo doma spravil na najvišjo omaro.

Naš velik sovražnik je bila huda vročina, ki nas je spremljala v vojni za samostojno Slovenijo. Zelo gledana je bila televizija v pritličju štaba, kjer niso manjkale tudi videokasete z razvedrilo vsebine.

Moram zapisati, da smo bili v štabu v stilu »vsi za enega, eden za vse«, zato je bilo prijetno sodelovati s tako dobro ekipo, ki je v dolenjski regiji svojo vlogo v vojni za samostojno Slovenijo odigrala odgovorno in zelo uspešno.

Dogodki v vojni za Slovenijo so se prevesili v obdobje, ko smo že lahko rekli, da smo zmagali. Po 13 dnevih je prišel trenutek slovesa od puške in vojnih tovarišev.

Začeli smo se vračati k družinam, ki so še bolj trpele kakor mi, ki smo bili neposredno vključeni v vojna dogajanja.

Kot vojnemu veteranu mi ni vseeno, da danes nekateri poskušajo zmanjševati ali razvednotiti naša prizadevanja pred vojno za samostojno Slovenijo in med njo. Odločno obsojam takšna ravnanja.

Dokler ne izkusijo takšnih dogodkov na prvih bojnih črtah, nimajo pravice dajati pavšalnih ocen o teh dogodkih, ki so zaznamovali kar nekaj družin tudi z izgubo njihovih najdražjih.

Z vstopom v Nato in Evropsko unijo zaokrožujemo naša hoteanja. Ne smemo pa pozabiti na slovensko zavednost, kulturo, jezik, naše znanje in iznajdljivost, ki morajo tudi v evropski družini pod okriljem Nata ostati naša stalnica za lepšo sedanost in boljši jutri.

Jože Muhič

PREDSTAVLJAMO VAM VETERANSKO ORGANIZACIJO IZ VELIKIH LAŠČ

Delovni veterani

Predhodnica OZVVS Velike Lašče je bila nekdanja velikolaška četa Teritorialne obrambe, ki je med vojno za Slovenijo delovala na širšem območju Krvave Peči, v vaseh pod mogočnimi gozdovi Mokrca in na obrobju Iškega vintgarja, v bližini Kureščka, to je približno 25 km južno od Ljubljane in 15 km severozahodno od Velikih Lašč. Njena naloga je bila zavarovanje enega od največjih zbirnih centrov v Sloveniji.

Predsednik OZVVS Velike Lašče Dušan Hočevar

Ideja za ustanovitev OZVVS Velike Lašče se je rodila kmalu po ustanovitvi ZVVS Slovenije, saj se je iniciativni odbor sestel že 22. junija 1996 v Krvavi Peči, in začela leta 1998, ko se je na pobudo nekdanjega komandirja velikolaške čete Dušana Hočevarja, stotnika I. razreda, in njegovih ožjih sodelavcev 25. septembra 1998 sestal ustanovni zbor Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Velike Lašče in sprejel sklep o ustanovitvi.

Izvedene so bile volitve za predsednika OZVVS, člane predsedstva in drugih organov.

Novoizvoljeno predsedstvo je bilo hkrati pooblaščen za ustanovitev OZVVS Velike Lašče.

Na podlagi podpisa notarske listine, ki jo je podpisalo 14 udeležencev ustanovnega zbora, so 13. novembra 1998 na Upravno enoto Ljubljana poslali vlogo za ustanovitev OZVVS Velike Lašče. Dne 26. januarja 1999 je UE Ljubljana izdala odločbo o regi-

straciji in vpisala OZVVS Velike Lašče v register društev.

Tako je bilo ustanovljeno OZVVS Velike Lašče kot prvo območno združenje v Ljubljanski pokrajini.

Danes šteje OZVVS Velike Lašče 124 članov in bo v kratkem doseglo število 130 članov.

Predsedstvo je poskrbelo, da je bila pripravljena in urejena vsa potrebna dokumentacija za pridobitev članskih izkaznic ter odločb za status veterana skoraj za vse pripadnike nekdanje samostojne čete TO. Tako skoraj nobenemu posamezniku ni bilo treba urejati dokumentacije samemu, ker je predsedstvo OZVVS poskrbelo za vse in organiziralo, da so vsi dobili članske izkaznice, odločbe o statusu veterana, veteranske značke ipd. Vložen trud je bil ob zadovoljstvu članstva s tem bogato poplačan, organizacija je živela in rasla, seveda tudi ob pomoči vseh članov predsedstva, organov OZVVS in drugih članov.

Ob tem ne smemo pozabiti na strokovno in

Spominska plošča, ki spominja na dogodek v vojni za samostojno Slovenijo.

Nekdanja Osnovna šola v Krvavi Peči postaja središče delovanja veteranov iz Velikih Lašč in okolice.

siceršnjo pomoč ZVVS tako obeh dosedanjih generalnih sekretarjev Draga Bitenca in Jožeta Kuzmana ter poslovne sekretarke gospe Ljubice - Lije Debeljak.

V začetku so za sestanke predsedstva uporabljali prostor za društva na Občini Velike Lašče. Leta 2001 so z Občino Velike Lašče podpisali pismo o nameri za gospodarjenje z zgradbo nekdanje Osnovne šole v Krvavi Peči, kjer sta bila med vojno za Slovenijo nameščena štab velikolaške čete in vodstvo zbirnega centra (za zbirni center, kamor so prek določenih tajnih kanalov prihajali prebegli vojaki in častniki JA, je takrat skrbel stotnik I. r. Cveto Dulmin). Veterani so se za podpis pisma odločili zato, da bi objekt ohranili pred propadanjem, hkrati pa si tam uredili prostore za delo in druženje. S prostovoljnim delom in s finančno pomočjo Občine Velike Lašče so začeli urejati okolico objekta in tudi objekt. Do zdaj so delno zamenjali dotrajana okna na spodnjem delu zgradbe s PVC-okni, v pritličju so položili nove keramične ploščice in napejali centralno ogrevanje. V spodnjih prostorih je soba za sestanke, kjer je postavljena vitrina s fotografijami iz dogajanja v četi med vojno in tudi iz življenja in dela sedanjega OZVVS. Načrtujejo še registracijo veteranskega kluba za potrebe članstva in njihovih somišljenikov. Kupili so tudi motorno kosilnico za košnjo precej velike travnate površine okrog objekta.

Leta 1999 so na letnem zboru razvili prapor, ki ga je financirala ZVVS. Na njegovem drogu je že precej žebličkov z imeni članov veteranske organizacije. Ob 10. obletnici vojne za Slovenijo leta 2001 so članom in nekaterim udeležencem zbirnega centra podelili spominski znak »Krvava Peč« 1991-2001.

Leta 2002 so na zgradbi Osnovne šole v Krvavi Peči s finančno pomočjo zveze postavili medeninasto spominsko ploščo z veteranskim grbom in napisom, da je med vojno za Slovenijo tam delovala velikolaška četa TO. Spominsko ploščo je odkril polkovnik Slovenske vojske Bojan Končan, predsednik PO Ljubljana okolica.

Na letnem zboru leta 2003 so izvedli volitve in skladno s spremembami Pravil OZVVS zmanjšali število članov predsedstva.

Poleg pripadnikov nekdanje čete TO sestavljajo članstvo tudi posamezniki iz Morisa in MSNZ ter veterani iz sosednjih občin, ki so se zaradi bogate dejavnosti veteranov iz Velikih Lašč želeli vključiti v njihovo organizacijo.

Članstvo je aktivno, posebej vsi člani predsedstva. Veteranska delavnost ni ostala skrita in občina Velike Lašče jim je podelila zlato plaketo. Zveza veteranov vojne za Slovenijo je nekaterim članom podelila bronasta in srebrna priznanja.

V zadnjem času so vse bolj dejavni tudi v športu in se udeležujejo športnih prireditev v okviru zveze in drugih območnih združenj. Tako so se letos na povabilo OZVVS Kočevje udeležili orientacijskega teka v Kočevju in se seznanili s kočevskimi kolegi. Želijo si sodelovati tudi z območnimi združenji sosednjih občin, kot so Ribnica, Ljubljana, Grosuplje in Cerknica, kakor

Letošnjega zbora se je udeležil tudi predsednik PO ZVVS Ljubljana Bojan Pograjc

tudi z drugimi območnimi združenji v Sloveniji.

Usposobili so tudi računalniški program za evidenco članstva in preostalih zadev v območnem združenju, pripravljajo svojo spletno stran na internetu.

V letu 2003 sta njihova člana na tekmovanju v Logarski dolini, ki ga je organiziralo teritorialno poveljstvo Slovenske vojske iz Celja, v teku na 15 km prejela srebrno priznanje za drugo mesto v kategoriji OM (Rok Sedej) in 5. mesto (Jože Žužek).

Prav tako so se udeležili vojaškega maratona, ki ga organizira 38. vojaškoteritorialno poveljstvo Slovenske vojske v Logarski dolini, in sicer teka - pohoda na 15 km.

Letos so na svoj letni zbor, ki so ga imeli v Krvavi Peči, povabili tudi preživele borce in veterane 2. svetovne vojne, s katerimi si želijo več sodelovanja. Med povabljenimi gosti so bili veseli tudi predsednika PO ZVVS Ljubljana Bojana Pograjca, s katerim uspešno sodelujejo.

Letos nameravajo izpeljati strokovno ekskurzijo, podeliti priznanja zaslužnim članom, ustanovam, organizacijam in društvom v občini ter pripraviti slovesnost ob odhodu zadnjega vojaka JA iz Slovenije. Seveda se bodo veliko ukvarjali s pridobitvijo novih članov in z nekdanjo šolo v Krvavi Peči, ki jo nameravajo skupaj z občino in ZVVS usposobiti za potrebe OZVVS Velike Lašče oziroma ga pripraviti za trženje in ga aktivirati tudi za potrebe širše skupnosti, predvsem za potrebe ZVVS, šole in drugih ustanov ter društev. V nekdanji šoli je mogoče pripraviti različna predavanja, sestanke, delavnice, zgodovinske krožke, seminarje in podobno. Možno pa je urediti tudi večje število prenočišč in zagotoviti obiskovalcem hrano in pijačo ter vodene izlete v bližnjo okolico Mokrcra in Iškega vintgarja z bogato zgodovino, od rimskega imperija, Napoleonove vojne, prve in druge svetovne vojne do vojne za Slovenijo. To je tudi želja župana Zakrajška, prav tako pa tudi predlog generalnega sekretarja ZVVS Jožeta Kuzmana, ki si je tudi ogledal objekt v Krvavi Peči.

Franc Dušan Hočevar

Ploščo, ki so jo veterani iz Velikih Lašč postavili na nekdanji šoli v Krvavi Peči, je odkril Bojan Končan.

Dobro delo veteranske organizacije ni ostalo skrito in Občina Velike Lašče jim je podelila zlato plaketo.

SPOMINSKI VETERANSKI POHOD V ZAVRHU

Izročilo generala in pesnika Rudolfa Maistra je še živo

V soboto, 12. junija, se je približno 350 veterank in veteranov slovenske osamosvojitvene vojne udeležilo spominskega pohoda v počastitev 130-letnice rojstva in 70-letnice smrti generala Rudolfa Maistra. Pohod sta pripravila Območno veteransko združenje Lenart in Zveza veteranov vojne za Slovenijo.

Udeleženci so se najprej zbrali v Voličini, kjer sta jih pozdravila lenarški podžupan **Karel Vogrinčič** in generalni sekretar Zveze veteranov vojne za Slovenijo **Jože Kuzman**. Nato

Katica Lešnik

Pohodniki na poti od Voličine do Zavrha.

Za prigrizek so poskrbele z domačimi dobrotami članice aktiva kmečkih žena.

V kulturnem delu je sodeloval tudi zbor Osnovne šole Voličina.

so peš odšli po dolini reke Pesnice in do Zavrha; tam je bilo na ploščadi pred Maistrovim razglednim stolpom in čudovito preurejeno vilo Fekonja krajše družabno srečanje s kulturnim programom. Med potjo so si pohodniki ogledali vinsko klet člana vinogradniškega društva. Udeležence so pozdravili predsednik območnega združenja **Peter Leopold**, lenarški podžupan **Franc Krivec** in predsednica Turističnega društva Rudolf Maister - Vojanov iz Zavrha **Dragica Bezjak**. O delu in življenju generala Maistra v Za-

vrhu je spregovoril mag. **Marjan Toš** iz Lenarta. V kulturnem programu sta nastopila pevski zbor iz Osnovne šole Voličina in Veteranski pevski zbor Radovljica - Jesenice. Pohodnikom, ki so si v kulturnem domu ogledali Maistrovo spominsko sobo in likovno razstavo Martine Golja, so se pridružili člani organizacije Sever, OO ZB NOB iz Lenarta ter študentske organizacije iz Maribora. Veterani so prisrčno pozdravili Katico Lešnik, ki je kot dekletce pogosto prihajala k Maistru.

Marjan Toš

Končni cilj pohodnikov je bila zgradba v Zavrhu, v kateri je spominska soba generala Rudolfa Maistra.

Pohodniki so z veliko pozornostjo sledili dogajanju na balkonu zgradbe, v kateri je Maistrova soba.

Veterani so pregledali lansko delo

V dvorani gasilskega doma v Žalcu so se 12. marca na občnem zboru zbrali člani Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Spodnje Savinjske doline. Začetek zбора so s kratkim glasbenim sporedom popestrili učenci OŠ Žalec.

Po njihovem nastopu je sledilo izčrpno poročilo predsednika Območne organizacije Zdenka Terpina, ki je to nalogo prevzel lani. V ZVVS Spodnje Savinjske doline je 580 članov, to pa je še vedno precej manj, kakor bi jih lahko bilo, saj ima možnost pridobiti veteranski status več kot 2000 oseb. Ena od prednostnih nalog organizacije je zato vključevanje novih članov. Terpin je bil v poročilu tudi primerno kritičen. Med drugim je dejal, da nekateri še vedno želijo

Predsedniku Območne organizacije ZVVS Spodnje Savinjske doline Zdenku Terpinu (levo) je srebrno plaketo ZVVS izročil polkovnik Štefan Šemrov.

zmanjšati pomen slovenske osamosvojitvene vojne. Tem je treba povedati, da se preteklosti ne da spreminjati, da je možno spreminiti le prihodnost na podlagi dejanj sedanosti.

»V naši organizaciji delujemo tisti, ki nas je usoda združila, da smo se nekateri že leta 1990, drugi pa v usodnih trenutkih leta 1991 znašli na pravi strani in se eni z orožjem v roki, drugi pa na druge, prav tako pomembne načine borili za samostojno Slovenijo. Ta preteklost nas združuje in povezuje ter nam daje moč in energijo, da bomo kljub nekaterim poizkusom diskreditacije in drugačnega prikazovanja zgodovinske resnice ostali pokončni in neomajni pri svojih zahtevah ...« je med drugim dejal Terpin. Opozoril je tudi na potrebo po določeni spremembi Zakona o veteranih, saj je diskriminatoren do določene kategorije ljudi, ki so nedvomno dali svoj prispevek v osamosvojitveni vojni. Predvsem gre tu za delavce takratnih sekretariatov za obrambo in pripadnike Civilne zaščite.

Lani so program uresničili skoraj stoodstotno. Med pomembnejšimi dejavnostmi so dobro sodelovanje med Območnim združenjem borcev in udeležencev NOB ter Veteranskim društvom Sever. Rezultat tega je bila zelo odmevna proslava v počastitev 1. frontalne bitke Štajerskega bataljona na Čreti. Znova je bilo zelo dobro izpeljano srečanje družin, ki so hranile orožje leta 1990/1991 in so prejele naziv Slovenska družina. Prav tako uspešno je bilo tradicionalno športno in rekreativno srečanje veteranov v Preboldu. Zelo zanimiv in družaben je bil ogled sejma Sodobna vojska 2003 v Gornji Radgoni, ki sta se ga udeležila dva polna avtobusa članov. Organizirane pa so bile tudi tri slovesnosti ob sprejemu novih članov. Ob tem ni manjkalo dejavnosti posameznih komisij, ki so prav tako podale svoje poročilo. Ob koncu občnega zбора so sprejeli še delovni program za to leto, ki se bistveno ne razlikuje od lanskega, saj gre za ustaljene oblike delovanja. Vsekakor pa naj bi letos postavili primerna spominska znamenja na objektih, kjer so potekali pomembni dogodki pred osamosvojitveno vojno in med njo. Na tokratnem občnem zboru so podelili tudi več priznanj ZVVS. Srebrno plaketo ZVVS je prejel

Zdenko Terpin, ki je leta 1992 prevzel funkcijo predsednika iniciativnega odbora ZVVS v Občini Žalec. Organizacijo je vodil vse do ustanovitve društva leta 1999. Ponovno pa je njen predsednik od lanskega leta. Spominsko plaketo ZVVS je prejel župan Občine Žalec Lojze Posedel, ki ima zelo pozitiven odnos do vseh veteranskih organizacij slovenske zgodovine. Bronasto plaketo slovenske veteranske organizacije so prejeli Franc Vidmar, prof. Milan Dobnik, Milan Vogrinc in Jože Hlade. Ob tej priložnosti so bili podeljeni tudi trije znaki Manevrske strukture narodne zaščite, ki so jih prejeli nekdanji pripadniki TO, ki so leta 1990 sodelovali pri projektu MSNZ in skritju orožja v tajna skladišča. Znake so prejeli Gorazd Selišnik, Milan Beloševič in Anton Breznikar.

Zbor so veterani iz Spodnje Savinjske doline končali z družabnim srečanjem.

D. Naraglav

Vrunčev lovski dom na Svetini

Verjetno ni daleč od resnice trditev, da leži Vrunčev lovski dom na enem od najlepših koščkov naše domovine, na Svetini nad Štorami. Tega so se verjetno zavedali tudi štorski borci davnega leta 1959, ko so zasadili prvo lopato in s prostovoljnim delom v štirih letih ter s 4680 opravljenimi urami leta 1962 zgradili dom, ki je bil namenjen oddihu borcev. Na nedeljo, 15. julija 1962, je bilo slovesno odprtje doma. Tega dne so odkrili tudi ploščo na domu, na kateri je zapisano, da je dom posvečen junaku Franju Vrunču, komandantu 1. celjske čete, ki je bila ustanovljena v neposredni bližini.

To je le na kratko navedena zgodovina Vrunčevega doma. Časi so se spreminjali in spremenilo se je tudi lastništvo Vrunčevega doma. Na veliko veselje borcev je Železarna Štore leta 1983 predala ta dom v lastništvo lovski družini Bojansko Štore. Pri izbiri novega lastnika je imela Železarna Štore, ki je bila velika botra tega doma, resnično srečno roko. V vseh letih od prevzeta doma so člani lovskega doma dokazovali, da so odlični gospodarji, organizatorji in gostitelji.

Člani lovskega doma Bojansko Štore so dom temeljito preuredili in ga še vedno marljivo vzdržujejo. Tako so se vsi prazniki, ki izhajajo iz časa NOV, praznovali nemoteno še naprej. Za to gre zahvala vsem lovcem in njihovu predsedniku Rajmiju Jelenu, ki vedno znova poudarja, da so vrata vsem ljudem dobre volje na široko odprta, predvsem pa, da so borci vedno dobrodošli.

Zaradi odlične lege doma in veličastnega razgleda z njega so v neposredni bližini postavili stolp za potrebe policije. Med agresijo na Slovenijo leta 1991 so dom in stolp varovali pripadniki TO. Iz obdobja osamosvojitvene vojne in varovanja stolpa na Svetini je nastala zgodba, ki je objavljena na 101. strani knjige mag. Viktorja Krajncza z naslovom Izpolnjena pričakovanja.

V zadnjem času so na domu odkrili spominske plošče veteranom, častnikom, veteranski organizaciji Sever, letos pa so jo Planinskemu društvu Štore. To ohranja spomin na pohod legendarne 14. divizije od Gračnice pri Jurkloštru do Svetine. V domu pripravljajo letne konference skoraj vsa društva, v njem pa posamezniki praznujejo tudi različne življenjske dogodke, birme, poroke, sedmine, rojstne dneve ...

Srečko Križanec

Na Vrunčevem lovskem domu odkrili spominske plošče veteranom, častnikom, veteranski organizaciji Sever, letos pa so jo Planinskemu društvu Štore.

S Korošci in na Koroško

Zadnje majsko soboto letos so člani OZVVS Ruše v goste povabili prijatelje, veterane Mežiške doline. Že nekaj dni prej so se zaskrbnjeno ozirali v nebo, vendar je bilo sobotno jutro kar obetavno.

Goste so počakali vrh klanca, ki se vzpenja od dravskega mostu in kjer so pred trinajstimi leti zajeli prve ujetnike na Štajerskem. Po prisrčnem pozdravu sta Mežičanom Tone Sračnik, med vojno poveljnik OŠTO Ruše, in Ivan Eder, takrat pomočnik načelnika OŠTO, povedala, kaj vse in kako se je dogajalo. Nato so krenili dalje in v Bistrici ob Dravi jih je pozdravilo sonce. Tudi zato se je verjetno večina udeležencev srečanja odločila, da bo do lovskega doma na Pečkah pešočila. Pot jih je vodila prek Meranovega, kjer ima Kmetijska fakulteta v obsežnih vinogradih učilnico in laboratorij na prostem. Predstavniki fakultete jim je predstavil zgodovino in sedanji pomen kraja, pokusili pa so lahko tudi njihovo izvrstno vino.

Na Pečkah je bilo nato kar se da živahno in veselo. Udeleženci srečanja so se lahko pomerili v štirih športnih disciplinah, ki pa niso bile pretirano naporne. V hitropoteznem šahu je tako zmagal Ivan Podlesnik, drugo mesto je osvojil Drago Pečnik in tretje Vjekoslav Benčič, vsi OZVVS Ruše. V pikadu so se od prvega do tretjega mesta zvrstili Edo Hriberšek, Igor Herič in Janez Škratek, prav tako vsi domačini. Tudi v streljanju z zračno pištolo so bili domačini premočni, najboljši pa so bili Marko Zupan, Emil Fekonja in Benjamin Jug. Le v posebno tekmovanju, v streljanju z dobro staro fračo, so gostje pokazali, da še niso pozabili mladostnih spretnosti in osvojili prva tri mesta: Jože Iršič, Stanka Breznik (vsa čast ženskam!) in Sandi Koban.

Morda je bilo to srečanje povod, da so se na letošnji tradicionalni avgustovski izlet, ki ga prirejajo z Združenjem slovenskih častnikov Ruše, odpravili na Koroško. Za dva avtobusa jih je bilo in prva postaja je bila tovarna akumulatorjev v Črni, kjer jih je pozdravil tudi črnjanski župan. Ogledali so si lahko le del tovarne, saj je bila sobota in je večina proizvodnje stala. Drugič so se ustavili le nekaj kilometrov stran, pred vhodom v zdaj že opuščen rudnik svinca in cinka v Mežici. Ogled podzemlja Pece, ki je vsa prevrtana, je bil za večino svojevrstno doživetje. Labirint rogov, vklesanih v živo skalo, je simbol za trdo skorjo kruha žilavih knapov.

Osrednji dogodek njihovega potovanja je bil vsekakor ogled prizorišča najhujših bojev z enotami jugovojске na Koroškem, Holmca. Potek dogodkov in bojev sta jim predstavila poveljnik enote obmejnih milicnikov Otokar Praper in poveljnik koroškega odreda TO Branko Kaker. Nazorno sta predstavila položaje obeh strani in po tem, kar so videli in slišali, je v resnici nemogoče, da bi na vojake, ki so se pripravljali na predajo, streljali miličniki ali teritorialci.

Posloviti so se morali od Korošcev in ob Dravi so se odpeljali do Javnika, zaselka tik pred Ožbaltom, kjer so doma dravski splavarji. Vkrkali so se na flos in v njihovi kratkočasni družbi preživeli dve uri, polni sproščenega smeha.

Dan državnosti

Pri OZVVS Ruše si že dalj časa prizadevajo, da bi spodbudili občine, na katerih območju delujejo, da bi proslave dneva državnosti pripravili vsako leto v drugi izmed občin, skupno za vse tri. Bilo bi smotrno, pa še ljudje bi se srečevali in se povezovali tudi prek lokalnih mej. Pobuda začuda ni bila deležna posebne pozornosti, pa kljub temu jim je letos uspelo, da so proslavo organizirali skupaj z Občino Lovrenc na Pohorju. Čeprav je tistega 25. junija neusmiljeno deževalo, je bil odziv ljudi presenetljivo velik. Lovrenška dvorana je bila skoraj premajhna, da bi lahko sprejela več kot tristo ljudi iz vseh treh občin. Navzoče je pozdravil predsednik OZVVS Ruše Tone Sračnik, slavnostni govornik pa je bil lovrenški župan Franc Ladinek. Program so po poprejšnjem dogovoru pripravili Lovrenčani in bilo je kaj videti. Tako tudi ta pomembni praznik ni šel mimo njih.

Borut Pečar

Bohor šumi, Bohor žari ..., Bohor je vstal!

V Ločah na Bohorju so veteranske organizacije Občine Krško 3. julija organizirale proslavo v počastitev tragičnih dogodkov iz druge svetovne vojne, ko so 24. januarja 1945 okupatorjevi vojaki v Župančevi hiši zajeli in pri lipi postrelili pet aktivistov NOB.

Že v jutranjih urah je iz vasi Jablance pri vznožju Bohorja odšla pohodniška skupina veteranov. Pot jih je vodila mimo partizanske bolnišnice v Travnem Lazu in turistične kmetije Žvegljič do prireditvenega prizorišča. Kulturni program so kot vedno doživeto izvedli Pihalni orkester, recitatorska skupina in pevki DKD Svoboda Senovo, učenci OŠ Senovo in harmonikar Leon Hriberšek. Po proslavi je bilo že tradicionalno druženje veteranov vseh generacij in krajanov, na katerem so se ob pogostitvi prebujale mnoge zgodbe in prepevale stare koračnice.

Slavnostni govornik veteran Ernest Breznikar je takole opisal te dogodke: Prebivalci na območju Bohorja so med NOB odigrali pomembno vlogo v boju proti okupatorju. Kot aktivisti ali borci so sodelovali s 14. divizijo in kozjanskim odredom, poskrbeli so za izgradnjo in oskrbo partizanske tehnike France Prešeren, tu v bližini, za partizansko bolnišnico v Travnem Lazu, so organizirali veliko srečanje aktivistov Kozjanskega v avgustu 1944. leta v Srebrnem parku, skrbeli za okrajni bunker ter nudili zatočišče Sergeju Kraigherju, takratnemu članu pokrajinskega komiteja za Štajersko.

Mnogo trpljenja in gorja, bede in pomanjkanja so pretrpeli, mnogo žrtev je bilo, da smo lahko dočakalo to, kar uživamo danes. Res življenje teče

Utrinek s proslave v Ločah

naglo dalje in nam prinaša vedno nove, vsakdanje skrbi. V tem naglem življenjskem toku prevečkrat pozabljamo na trpljenje in tiste žrtve, ki so bile potrebne za uresničitev naše sedanosti. Tako na žrtve narodnoosvobodilne borbe kot žrtve osamosvojitvene vojne. Prav je, da se jih spominjamo, še bolj prav pa je, da spomin na te dogodke prenašamo na mlajše rodove. Res je, kot je zapisal kolumnist v enem izmed slovenskih časnikov, da se generacije, ki so priborile svobodo, trudijo, da ohranijo spomin na preteklost in izrabijo vsako priložnost, da na to opozorijo. In prav je tako. Prav je, da opozarjamo na to, da je priznana vloga protifašističnih sil in je tudi naše mesto med njimi jasno in pomembno. Res pa je tudi, da se je treba bolj usmerjati v prihodnost. Vendar v prihodnost, v kateri bo vedno jasno, kdo je bil na kateri strani in čigave sadove preteklega dela lahko uživamo v sedanosti in so nam omogočili to dokaj jasno prihodnost. Dokler se zbiramo ob spominskih obeležjih, ki opozarjajo na žrtve, ki so pripomogle, da danes živimo v samostojni državi, dokler se bo takšnih prireditev udeleževalo tudi veliko mladih, ki na ta način izražajo pozitivno podporo generacijam, ki počasi odhajajo, si pa zato zaslužijo zgodovinski spomin, bo tudi v naši državi še poskrbljeno, da nas bo spoštovanje preteklosti vodilo v bodočnost. V bodočnost, ki bo, kot pravijo, po meri vseh. Mi pa bomo poskrbeli, da bodo te bodočnosti v naših spominskih deležih tudi tisti, ki so za to žrtvovali svoje življenje.

Rudi Smodič

Slovesnost pod Storžičem

Člani OZVVS Tržič so se 7. avgusta pod Storžičem udeležili slovesnosti v spomin na prve partizanske žrtve, ki so padle 5. avgusta 1941. Potekala je na prostoru, kjer je v neenakem boju z Nemci v obkoljeni koči padlo osem partizanov.

Na posnetku so člani OZVVS Tržič ob spominskem znamenju, v sredini stoji prvoborec storžiškega bataljona Karel Kravcar.

Pomoč prizadetemu veteranu

V ponedeljek, 26. julija, sta predsednik in sekretar Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Idrija - Cerkno Marijan Platiše in Jože Erjavec ob prisotnosti predsednika Pokrajinskega odbora ZVVS za Severno Primorsko Vita Breginca v Čezsoči izročila solidarnostno pomoč veteranu vojne za Slovenijo iz Čezsoče Zdenku Čopiju, ki mu jo je združenje namenilo kot prispevek pri odpravljanju posledic potresa.

Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Idrija - Cerkno je ob novici o rušilnem potresu, ki je ponovno prizadel ljudi v Gornjem Posočju sklenilo, da bo po svojih močeh skušalo pomagati prizadetim ljudem. Ko je izvedelo za tragično zgodbo Zdenka Čopija, je predsedstvo OZ VVS Idrija - Cerkno sklenilo, da mu skladno s pravilnikom o dodeljevanju solidarnostne pomoči ZVVS iz sredstev društva dodeli pomoč.

Zdenko Čopi je bil dolga leta pripadnik Teritorialne obrambe. Aktivno je sodeloval v osamosvojitveni vojni in je veteran vojne za Slovenijo ter član Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Gornje Posočje. Z družino je stanoval v stanovanjski hiši v Čezsoči št. 62, ki je bila poškodovana in obnovljena že v dveh potresih. Letošnji potres pa jo je poškodoval tako močno, da jo bo treba po oceni pristojne komisije porušiti. Do zgraditve nove hiše so si Čopjevi uredili skromno bivališče v sosednji zgradbi.

Izročena solidarnostna pomoč bo veteranu Zdenku Čopiju in njegovi družini le droben kamenček v mozaiku pri graditi novega doma. Večino solidarnostne pomoči za tako velik projekt bo morala priložiti država.

Kolega Zdenko je bil prijetno presenečen nad solidarnostno pomočjo Območnega združenja veteranov iz Idrije in Cerknega. Še bolj kot z zneskom pomoči je bil zadovoljen, da so se ga v teh težkih časih spomnili nekdanji bojni tovariši. Tako »vidi, da v nesreči ni ostal sam in da so še ljudje, ki mislijo nanj in na njemu podobne«.

Marijan Platiše

Srečanje veteranov Posavja

Kakor kaže, bodo družabna srečanja veteranov Posavja postala tradicionalna. Letos so se zbrali drugič, tokrat na Lisci, v prijetni planinski postojanki Tončkov dom nad Sevnico. Organizacijski odbor je bil sestavljen iz predstavnikov OZVVS Sevnica, Krško, Brežice in PVD Sever Posavje. V organizacijo prireditve so se prvič vključili člani na novo oživljene OZVVS Sevnica in se pri organizaciji zelo izkazali!

Lahko rečemo, da se je tudi letos organizatorjem posrečilo, saj se jih je zbralo kar 270, tudi drugih gostov, kar je največ doslej. Dan so zaznamovali lepo vreme, dobra hrana in pijača, srečanje starih »bojnih tovarišev«, družabne igre in prijetno povezovanje in igranje na hitro zloženega »ansambla brez imena« (sestavljajo ga: veteran PVD Sever Bojan Kaplan z ženo Tatjano, oba vokal, in harmonikar Dolfi Moškon).

Že jutro, ko je skupina veteranov ob 7.30 zapustila železniško postajo Breg, je obetalo lep dan. Na poti so se ustavili v vasi Razbor, kjer so veterane pričakali domačini in jih pogostili. Predsednik KS jim je namenil pozdravne besede in jih seznanil z zgodovino kraja, nato so veterani nadaljevali pot.

Preostali so se na Lisco pripeljali z avtomobilom, najbolj vztrajni pa kar s kolesom. Uradni del so začeli po prihodu pohodnikov okoli 11. ure. Na srečanje so povabili vse župane iz Posavja, poslance Državnega zbora in Državnega sveta, visoke funkcionarje na ministrstvih, predstavnike ZB in častnikov ter druge simpatizerje. Odzvali so se državni sekretar Miha Molan, podžupan Sevnice in državni svetnik Štefan Teraž, generalni sekretar ZVVS Kuzman Jože, predsednik PVD Sever za Dolenjsko in Belo krajino Anton Gole ter predstavniki ZB in častnikov iz Posavja. Domači gostinec je poskrbel za dober golaž, pozneje pa je obrnil tudi ražen.

Po uradnem delu so se začele družabne igre: streljanje z zračno puško, šah, mali nogomet, metanje bombe in vlečenje vrvi. Tekmovali so v športnem duhu, na trenutke tudi zelo borbeno (kot leta 1991), pa vendarle brez poškodb in prelite krvi.

Po uradnem delu so sledile družabne igre: streljanje z zračno puško, šah, mali nogomet, metanje bombe in vlečenje vrvi.

Ekipa v malem nogometu PVD Sever Posavje je visoko premagala veterane PO ZVVS Posavje z 12 : 3, v vlečenju vrvi so slavili PO ZVVS Posavje pred PVD Sever Posavje.

V šahu je zmagal Janez Blas iz OZVVS Sevnica pred Dušanom Strojnom in Bogdanom Slakom, oba Sever.

V streljanju z zračno puško je slavila ekipa Krško 2 (Branko Noč, Drago Kramar, Albin Kramberger) - OZVVS Krško, drugo mesto je zasedla ekipa »Šarfšiči« (Branko Salmič, Ivan Šterk, Slavko Šribar) - OZVVS Krško, tretje mesto je zasedla Sevnica (Boris Požun, Vili Stritar ml., Vili Stritar st.) za OZVVS Sevnico. V konkurenci posameznikov je zmagal Anton Kotar - Sever, drugouvrščeni je bil Slavko Šribar iz OZVVS Krško in tretji Albin Kramberger iz OZVVS Krško.

V metanju bombe ekipno: prvo mesto PVD Sever (Albin Namestnik, Anton Jermančič, Vlado Busar, Štefan Hren, Djordje Vojakovič), drugo mesto ekipa OZVVS Brežice (Ivan Deržič, Milan Mauser, Franc Zaseda, Tomaž Teropšič, Željko Gregl) in tretje mesto OZVVS Krško (Drago Kramar, Branko Noč, Miro Vrček, Bojan Kastelic, Anton Mehle). V konkurenci posameznikov je zmagal turbo bombaš veteran Tomaž Teropšič iz OZVVS Brežice, drugi je bil Janez Turk in tretji Drago Kramar, oba OZVVS Krško.

Za zmagovalce so pripravili praktične nagrade, zato so veterani vsem darovalcem in sponzorjem lepo zahvaljujejo.

Naslednje leto bo srečanje veteranov Posavja v občini Krško!

Rudi Smodič

Srečanje veteranov na Hodošu

Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo 1991 Murska Sobota vsako leto v drugem kraju organizira družabno srečanje. Letos je to nalogo izpeljalo Krajevno združenje veteranov vojne za Slovenijo 1991 Hodoš. Srečanje je potekalo v nedeljo, 5. septembra. Krajevno združenje ZVVS Hodoš pa se je izkazalo kot odlični gostitelji.

Tradicionalnega srečanja so se udeležili tudi člani Zveze združenj borcev NOB, Zveze častnikov Slovenije, Veteranskega društva policije Sever in kot poseben gost predsednik veteranskih organizacij Republike Madžarske Geza Sipos.

Ob 11. uri je bil zbor udeležencev pri gostišču Jonaš na Hodošu, od koder je na pohod krenila okrog polovica vseh 150 udeležencev. Večina se je namreč iz Murske Sobotice pripeljala z vlakom. Med potjo skozi naselje Hodoš je bil organiziran krajši postanek na dvorišču enega izmed aktivnih članov, ki je mimoidoče pogostil z osvežilnimi napitki, zatem pa je sledila pot med njivami in travniki ob Dolenjskem potoku navzgor do umetnega nasipa. Pri Hodoškem jezero je značilnosti pokrajine ter rastlinstvo in živalstvo predstavila Marjana Hönigsfeld Adamič, predstavnica ljubljanskega Inštituta za ohranjanje naravne dediščine oziroma Inštituta Lutra, enota Lutra Pannonica v Peskovcih.

Vsi udeleženci so se napatili po lepo urejeni poti okrog Hodoškega jezera in nato zavili v hrib proti vzhodu, vse do obmejnega predela Hodoša s sosednjo Madžarsko. Tam je vse udeležence pohoda ter druge prispele na piknik pri nekdanji stražnici Hodoš (odslej je ta v lasti Občine Hodoš, ki bo v njej uredila turistični center za mlade) pozdravil hodoški župan Ludvik Orban. V dvojezičnem kulturnem programu je sodeloval pevski zbor s Hodoša, veterani vojne za Slovenijo 1991 pa so na pikniku ostali vse do večernih ur.

Filip Matko

Tudi veterani so počastili vstop Slovenije v EU

Na povabilo Mestne občine Nova Gorica in Občine Brda so se slovesnosti ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo udeležili tudi predstavniki veteranov iz Hrvaške. Iz Sremsko-Vukovarske županije so prišli predsednik združenja veteranov te regije Ivan Čačić, župan Občine Vinkovci Mladen Karlič in predsednik sekcije veteranov iz Otoka Mijo Lamešič. Prišla sta tudi predstavnika veteranov iz primorsko-goranske regije, namreč predstavnika veteranskih organizacij iz občin Lovran in Matulji, ki sta pobrateni z Občino Brda.

Skupaj z veterani OZVVS Nova Gorica so se udeležili osrednje proslave v Novi Gorici, naslednji dan pa so bili gostje na sprejemu zamejskih županov pri županu Občine Brda Francu Mužiču na Dobrovem. Zadnji dan obiska pri nas so v Zaloščah v prisotnosti županov Mirka Brulca, Franca Mužiča in Martina Zlatka Marušiča posadili trti prijateljstva.

Veterani so se tudi dogovorili o nadaljnjih oblikah sodelovanja njihovih organizacij.

MR

Predstavnika hrvaških veteranov sta trto prijateljstva izročila županu MO Nova Gorica Mirku Brulcu.

Zastave so znova vihrale na Triglavu

V počastitev vstopa Slovenije v Evropsko unijo so 10. junija na vrhu Triglava razvili zastave EU, Republike Slovenije in Planinske zveze Slovenije. V družbi prijateljev sta zastave razvila vodja delegacije Evropske komisije v Sloveniji ambasador Erwan Fouéré in predsednik Planinske zveze Slovenije Franc Ekar, prav tako veteran osamosvojitvene vojne za Slovenijo. Zastave na simbolu slovenstva so se dvignile meter nad zastavico na Aljaževem stolpu, kajti Triglav je bil zaradi snega »povišan« za približno 4 metre.

Četrto regijsko veteransko srečanje

Svetina nad Štorami je 26. junija že četrto gostila veterane, člane veteranskega združenja Sever, borce, častnike in planince ter njihove simpatizerje. Dom na Svetini je priljubljena izletniška točka, povezana z mnogimi spomini iz vojne za Slovenijo in druge svetovne vojne.

Tradicionalnega srečanja se je udeležilo čez tisoč obiskovalcev. Slavnostni govornik je bil župan Občine Štore Franc Jazbec, udeležence pa sta nagovorila in pozdravila tudi ministrica za kulturo RS Andreja Rihter ter svetovalec ruskega veleposlanika v Sloveniji Vasilij Orehov, ki je po srečanju položil venec na grob vojaka Rdeče armade, pokopanega v naši občini. Srečanja se vsako leto udeležujejo ministri RS, letos je prišla delegacija Ruske federacije, predlani pripadniki Oboroženih sil ZDA, vsako leto pa pridejo tudi člani GO ZZB NOB Slovenije, župani sosednjih občin, predstavniki Slovenske vojske, poslanec DZ RS Marko Diaci, direktorji podjetij, pohodniki in še veliko drugih ljudi.

Zadnji trenutek je zaradi nujnega odhoda v domovino odpovedal obisk obrambni ataše Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske, ki naj bi položil venec na pokopališču Teharje. Tam so namreč pokopani štirje angleški letalci, ki so jih 26. marca 1945 sestrelili nad Osenco pri Celju.

Na pročelju lovskega doma vsako leto odkrijejo spominsko ploščo društvom, ki skrbijo, da se ohranja spomin na odgovornost našega naroda ter pomemben del naše zgodovine. Tako so letos odkrili ploščo štorskim planincem, ki s pohodi ohranjajo spomin na 1. celjsko četo in pohod legendarne 14. divizije.

Podelili so tudi visoko priznanje Zveze slovenskih častnikov županu Občine Štore Francu Jazbecu in visoko priznanje predsedstva Zveze veteranov vojne za Slovenijo glavnemu direktorju Železarn Štore Steel Marjanu Mačkošku.

Razveseljivo je tudi, da na tem srečanju sodelujejo skoraj vsa društva, ki so registrirana v Občini Štore, in se tako predstavljajo s svojimi dejavnostmi.

Srečko Križanec

Vaneča 1941–2004

Pri spominskem Domu borcev in mladine v Vaneči je 17. julija potekala prireditev pod naslovom »Ne pozabimo preteklosti!«, ki jo je pripravilo Območno združenje ZZB NOB Murska Sobota v sodelovanju z območnimi združenji ZZB NOB Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer. S prapori so se je udeležili tudi člani območnih združenj veteranov vojne za Slovenijo 1991 ter člani območnih združenj Zveze slovenskih častnikov in veteranov združenja Sever celotnega Pomurja.

Več kot 600 udeležencev je ob 11. uri pozdravil predsednik OZ ZZB NOB Murska Sobota Štefan Žekš. Opomnil je zbrane na prenašanje izročil in vrednot narodnoosvobodilnega boja 1941-1945 na mlajše rodove; to je za njim ponovil še slavnostni govornik predsednik GO ZZB NOB Slovenije Jožef Božič. Le-ta je izrazil tudi kritiko slovenski zunanji politiki, ki je dopustila, da na slovesnosti ob 60-letnici izkrcanja zaveznikov v Normandiji ni bilo slovenskih predstavnikov, ter pozval k večji strpnosti in nerazdvajanju v slovenski družbi. Poslanec in novi predsednik DZ Feri Horvat (prisotna sta bila še poslanka Maria Pozsonec in poslanec Geza Džuban) je v svojem nagovoru opomnil, da je NOB bil del evropske in svetovne koalicije v boju proti fašizmu in nacizmu ter temelj današnje slovenske države.

Preživeli borec iz Vaneče Stane Červič - Bojan (20. oktobra 1944 sta v Vaneči v boju z madžarskimi okupatorskimi vojaki padla Dane Šumenjak - Miran in Alojz Kosi - France) je prejel zlato plaketo ZZB NOB Slovenije. Med drugim je dejal: »To priznanje prejemam kot spomin na dogodke tukaj, v Vaneči, pred 60 leti in kot spomin na padla soborca.« Posmrtno (umrl je 7. julija letos) pa je bila srebrna plaketa ZZB NOB Slovenije dodeljena Ludviku Černiju, dolgoletnemu predsedniku KZ ZZB NOB Beltinci.

V bogatem kulturnem programu so sodelovali šolarji OŠ Puconci, pevke iz Dokležovja ter pihalna godba DU Ljutomer, sledilo pa je družabno popoldne borcev, aktivistov OF, veteranov vojne za Slovenijo 1991, veteranov policije Sever, slovenskih častnikov ter mnogih občanov bližnje in širše okolice Vaneče.

Za veterane vojne za Slovenijo 1991 ter veterane Združenja Sever je spominski Dom borcev in mladine v Vaneči še posebej pomemben zato, ker je po 20 letih v njem le spominska soba NOB v Prekmurju. Po dogovoru konec maja letos v Lendavi pa obstaja možnost, da se v enem izmed prostorov doma uredi tudi spominska zbirka vojne za Slovenijo 1991, za katero bi gradivo prispevali veterani vojne za Slovenijo 1991 ter veterani Združenja Sever.

V drugi polovici oktobra bo posebna slovesnost ob 60-letnici bitke treh partizanov z madžarskimi okupatorji v Vaneči ter 20-letnici zgraditve spominskega doma. Tedaj bi bila prava priložnost za odprtje nove zgodovinske zbirke.

Filip Matko

Letos se bodo družine spet srečale v Založah

Junija 2000 so se v Savinjski dolini ponosno in slovesno spomnili desete obletnice, ko je JLA hotela razorožiti slovensko TO in takratno milico. Ob obletnici so na obrambni stolp sredi Žalca vzdali spominsko ploščo. Družinam, ki so skrile in shranile orožje Teritorialne obrambe, policije in strelske zveze na svojih domačijah, pa so podelili priznanje Slovenska družina. Priznanje jim je podelila Zveza veteranov vojne za Slovenijo, s čimer se je tem družinam tudi tako zahvalila za njihov prispevek pri osamosvajanju Slovenije, ki je še vse premalo poudarjen. Na Območnem združenju veteranov vojne za Slovenijo Spodnje Savinjske doline so se ob tem jubileju tudi odločili, da ostanejo s temi družinami v tesnejših stikih. Med drugim so se odločili za organizacijo vsakoletnega srečanja. Prvo takšno srečanje je bilo pred štirimi leti v Mariji Reki nad Preboldom, kjer sta orožje hranili domačiji Draga Lobnikarja in Slavka Artelja, v Šeščah je bila to družina Vinka Cijana, v Pongracu v KS Griže pa družina Zlatka Freliha. Temu druženju je naslednje leto sledilo srečanje pri Satlerjevih v Založah v Občini Polzela. Na tem območju je orožje hranilo

pet družin, in sicer družini Danija in Alojza Satlerja iz Založ, družina Vilija Čremožnika iz Dobriča, družina Avgusta Likeba iz Založ in družina Filipa Završnika iz Zgornjih Grušovelj.

Predlani so se družine srečale na Dobrovljah v Domu borcev v Občini Braslovče. Tam so orožje skrivale dve družini Janžovnik, družina Rovšnik, družina Kokovnik in družina Damjana Kosa iz Prapreč pri Vranskem.

Lansko, že četrto srečanje je bilo ponovno v Mariji Reki. V imenu organizatorjev ga je začel Zlatko Frelih s pozdravom in z dobrodošlico. Slednji so s pesmijo ob spremljavi čiter zaželeli tudi ljudski pevci Kulturnega društva Marija Reka, ki ga vodi Cita Galič. Zbrane je nato nagovoril predsednik Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Spodnje Savinjske doline Zdenko Terpin, ki je udeležence tudi pozval k minuti molka za preminulega Ludvika Semprimožnika, ki je v času neoddaje orožja JLA odigral nadvse pomembno vlogo. V nadaljevanju sta zbranim spregovorila še župana Občine Prebold Vinko Debelak, ki je družinam organizatoricam podelil tudi spominska darila, in župan Občine Zalec Lojze Posedel. Oba sta poudarila pomen takratnih dogodkov za osamosvajanje ter pogum teh družin, saj ni bilo tako enostavno imeti na svoji domačiji to orožje, ki ga je JLA hotela zase. To je v svojem nagovoru poudaril tudi Adi Vidmajer, ki je bil v tistem času komandant 81. območja Teritorialne obrambe v Žalcu. Slednji je še dejal, da je zelo vesel, ker je takrat spoznal te družine, s katerimi je postal velik prijatelj.

Družine, ki so bile organizatorke srečanja, so bile tudi ob tej priložnosti deležne posebne pozornosti še od Območnega združenja ZVVS. Prejele so knjige mag. Viktorja Kranjca Izpolnjena pričakovanja.

V Mariji Reki so se še dogovorili, kje bo naslednje srečanje. Po nekakšnem vrstnem redu triletnega kroženja so letos tako na vrsti znova družine iz Občine Polzela. Dobili se bodo pri Satlerjevih v Založah in se spomnili na tisti čas, ko ni bilo prijetno imeti pod svojo streho orožje in strelivo ter vse to držati v strogi tajnosti. To sta bila hvalevreden pogum in odgovornost, ki sta svojo pravo vrednost pokazala leto pozneje v osamosvojitveni vojni.

D. Naraglav

Spominska slovesnost na Jezerskem vrhu

V soboto, 26. junija, sta OZVVS Kranj in VPD Sever Gorenjske v počastitev dneva državnosti in spomin na dogodke junija 1991 v okviru osamosvojitvene vojne za Slovenijo na mejnem prehodu Jezerski vrh pripravila skupno slovesnost. Prireditve se je udeležil tudi župan Občine Preddvor Franc Ekar. Dogodki iz leta 1991 na Jezerskem vrhu so vsekakor aktualni, vendar ne dovolj znani. Pred 13 leti je na tem mejnem prehodu jugovojska izstrelila prve topovske strele, na mejna poslopja, tudi na poslopja sosednje države Avstrije. To dejanje je še kako odmevalo po Evropi, saj je pokazalo, da je zadeva zelo resna in skrb vzbujajoča. Tako ima Jezerski vrh s poškodovanjem obeh mejnih blokov trajen spomin in opomnik na dogajanja leta 1991.

Skupinska slika nekaterih udeležencev spominske prireditve na mejnem prehodu Jezerski vrh

Prijeten veteranski večer

Na povabilo predsednika Združenja Sever Ljubljana Emerika Peterke se je delegacija OZVVS Ljubljana junija pod vodstvom predsednika Andreja Jamnika udeležila občnega zbora Policijskega združenja Sever Mesta Ljubljana. Ta je potekal v prostorih Policijske šole na Kotnikovi ulici v Ljubljani.

V priložnostnih nagovorih sta predsednika obeh veteranskih združenj poudarila tvorno sodelovanje obeh organizacij, ki je skoraj že bratsko. Obenem sta poudarila problematiko urejanja statusa veteranov in prostorske ter finančne probleme, ki ovirajo veteranski združenji pri uspešnem delu. Začrtala sta tudi nadaljnjo skupno pot, ki bo temeljila na prijateljstvu in ohranjanju vrednot osamosvojitvenega boja za nadaljnje generacije.

Na občnem zboru je predsednik Emerik Peterka podelil tudi priznanja Združenja Sever zaslužnim članom in sodelavcem.

Večer je minil v prijetnem veteranskem druženju in obujanju spominov na vojno 1991.

Štiričlanska delegacija članov OZVVS Tržič je k spominskemu znamenju, ki so ga ob deseti obletnici vojne za Slovenijo postavili pri nekdanji stražnici na Ljubelju, položila cvetje.

A. J.

Kočevci so praznovali

Člani Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Kočevje so imeli aprila letni občni zbor v znanem in za slovensko zgodovino pomembnem Šeškovem domu. Občnega zbora so se poleg članov OZVVS Kočevje udeležili župan Občine Kočevje in poslanec v Državnem zboru Janko Veber, predstavniki OZVVS Črnomelj, Ribnica in Domžale ter predstavniki Občinske gasilske zveze Kočevje. Zbor je potekal po prej sprejetem poslovniku in dnevnem redu.

Poročilo predsednika, finančno poročilo, poročilo nadzornega odbora in poročilo o delu častnega razsodišča so bila sprejeta in potrjena brez popravkov.

V točki dnevnega reda, v kateri naj bi zbor veteranov sprejel predlagani Poslovnik o delu častnega razsodišča, je član OZVVS Kočevje imel pripombo na tak predlagan poslovnik, češ da je preobširen in da ima preveč členov. Predlagal je, da se ta poslovnik ne sprejme in da se pripravi novi. Novi poslovnik naj bi pripravili Bojan Šohar, Mihael Petrovič mlajši in Alojz Čampa.

Splošno delo OZVVS Kočevje v letu 2003 je bilo sprejeto in ocenjeno kot uspešno z željo, da se takšno delo nadaljuje.

Zbor veteranov je sprejel predlagan načrt dela za leto 2004, ki je bil ovrednoten s finančnimi kazalci.

Po končanem zboru je sledil prigrizek; člani so se družili, obujali spomine in načrtovali nove potrebne akcije, ki so vsem skupaj koristne.

Darko Čop

Sevniški veterani so izvolili novo vodstvo

Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Sevnica se je v četrtek, 13. maja, v Osnovni šoli Savo Kladnik Sevnica sešlo na volilnem zboru in izvolilo nove organe, ki bodo v naslednjih štirih letih vodili organizacijo. Zbor OZVVS Sevnica je med drugimi sklepi zadolžil predsedstvo, da pod vodstvom novega predsednika Venčeslava - Slavka Hočevčarja uredi evidenco članstva, izvede postopke za nabavo prapora in po možnosti že letos izpelje njegovo razvijanje kakor tudi postopke in podpis Listine o medsebojnem sodelovanju vseh treh veteranskih organizacij Sevnice, saj so se vsi veterani bojevali za isti cilj v boju za slovensko samostojnost pred dvajsetimi leti ali pa so branili našo državo pred okupatorjem pred petimi desetletji.

Skupaj bodo delovali tako, da bo biti veterani za vsakega posameznika čast ter da ga bo tako dojemala tudi javnost, še posebej pa država Slovenija.

Dežurstvo OZVVS Sevnica je na sedežu OZVVS Sevnica v pisarni Združenja slovenskih častnikov - Občinskega združenja Sevnica na Cankarjevi 10 v Sevnici, vsak petek od 9. do 11. ure.

Zbora OZVVS Sevnica so se udeležili tudi generalni sekretar ZVVS Jože Kuzman, predsednik OZVVS Krško Rudi Smodič, ki je tudi član Pokrajinskega odbora ZVVS Posavje, blagajnik in član Predsedstva OZVVS Krško Drago Kramar.

Janez - Janko Blas

Pohod po poteh T0

Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Tržič vsako leto v počastitev dneva državnosti in spomin na osamosvojitveno vojno 1991 pripravi dvodnevni planinski pohod. Žal jim je letos slabo vreme preprečilo izvedbo dvodnevnega pohoda, da pa ne bi pretrgali tradicije, so se organizatorji odločili za enodnevni pohod. Na dan državnosti 25. junija so se pohodniki v deževnem jutru zbrali v Bistrici pri Tržiču in krenili prek Bistriške planine, severnega pobočja Dobrče proti cilju pohoda, ki je bil v Podljubelju. Ves čas pohoda jih je spremljalo pravo neurje z dežjem in s sodro, vendar to ni vplivalo na razpoloženje pohodnikov. Dodobra premočenim so po šestih urah hoje prišli na cilj. V gostilni Ankele v Podljubelju so bili ob krajšem postanku deležni gostoljubnega sprejema in okrepčila, za katerega vsako leto poskrbi lastnik in njihov član, veteran Dragan Njegovan. V brunarici rekreacijskega centra v Podljubelju so se jim pridružili veterani, ki niso bili na pohodu. Lastnik centra Janez Ahačič, tudi sam veterani, je poskrbel, da so se v prijetno toplem prostoru posušili in resnično dobro počutili. Posebna zahvala gre veteranu Lojzetu Glaviču in njegovi ženi, ki sta poskrbela, da niso bili lačni.

Tovariško srečanje so izkoristili tudi za slovesno podelitev članskih izkaznic novosprejetim članom, štiričlanska delegacija pa je k spominskemu znamenju, ki so ga ob deseti obletnici vojne za Slovenijo postavili pri nekdanji stražnici na Ljubelju, položila cvetje.

S takšnimi dejavnostmi želijo tržiški veterani delo svoje organizacije še bolj približati interesom članov in tudi drugim občanom Tržiča. Ugotavljajo namreč, da je še vedno veliko veteranov neaktivnih.

Anton Stritih

Občni zbor in razvijanje prapora

Veterani iz občin Šentjur in Dobje smo na letošnjem občnem zboru, ki je 3. junija zasedal v gasilskem domu Lokarje, ocenili svoje delo v preteklem letu in potrdili program dela za letos. Predsednik OZ Edi Peperko se je najprej zahvalil vsem gostom in članom za udeležbo ter na kratko opisal delo organizacije. Kljub temu da je ta stara le tri leta, vse naloge in programe, sprejete v organih združenja, izvaja z vso odgovornostjo do članov. Njihovo število se je od ustanovnega občnega zbora povečalo kar za trikrat.

Posamezne ekipe se udeležujejo tudi veteranskih iger, tako so v košarki zasedli odlično 2. mesto. Poskrbeli so tudi za socialno pomoč enemu od članov. Sodelovanje z obema občinama poteka zelo korektno, prav tako so stkali vezi s sorodnimi organizacijami Sever in ZŠČ. V programu za letošnje leto so zapisali največjo željo vseh članov, da ob dnevu državnosti razvijajo svoj prapor. Za konec občnega zbora so podelili častni naziv »Slovenska družina« družini Robič iz Slatine pri Dobjem.

Na razpis Občine Šentjur za izvedbo osrednje občinske prireditve ob dnevu državnosti so se kot organizator prijavili gasilci iz Slivnice pri Celju. Tako je veteranska organizacija z njimi in s soorganizatorji iz KS Slivnica in Čebelarstva društva Slivnica pripravila praznovanje 25. junija v Gorici pri Slivnici. Na prireditvi so se zbrali člani vseh organizatorjev in njihovi gosti, začela pa se je s simbolnim dejanjem, katerega sta izvedla sekretar Janko Cerkenik in praporščak Stanko Križnik.

Po kulturnem programu in nagovoru župana Občine Šentjur Štefana Tisla je sledilo razvitje veteranskega prapora. Najprej je predsednik predstavil delo in trud organizacije pri nabavi prapora, nato je na kratko predstavil delo veteranske organizacije. Skladno s pravili so pri razvitju prapora sodelovali glavni donator župan Občine Šentjur Štefan Tisel, predsednik OZ Edi Peperko in praporščak OZ in veteran praporščak PO Ludvik Golob, ki je prinesel nov prapor na prireditveni prostor. Sledila sta pripenjanje 13 trakov donatorjev in branje priimkov 33 članov, ki so darovali prispevke za zlate žebličke, potem so podelili spominske kovance donatorjem.

V nadaljevanju je predsednik Čebelarstva društva Slivnica ob 40-letnici obstoja te organizacije opisal dosedanje pot in prizadevanje slivniških čebelarjev, sledila pa je podelitev odlikovanj Antona Janše in društvenih zahval.

V zadnjem delu prireditve so se gasilci s kratkim govorom predsednika društva spomnili dela v 75-letni zgodovini društva, vsem obiskovalcem predstavili izvedbo nabave novega gasilskega vozila ter se primerno zahvalili vsem darovalcem. V kulturnem programu so sodelovali Pihalni orkester Šentjur, Ženski pevski zbor KD Gorica pri Slivnici in Folklorna skupina OŠ Slivnica.

Po končani prireditvi, na kateri so bili tudi prapori gasilcev, OZZB Šentjur in čebelarstva društev ter katere so se udeležili gostje iz PGD Černelavci, DVD Bednja (Hrvaška) in PGD Monošter (Madžarska), je sledilo 6. nočno tekmovanje gasilskih enot za pokal KS Slivnica.

Čeprav je prireditev oviral dež, je bila po mnenju prisotnih uspešno izpeljana v dvorani kulturnega doma.

Janko Cerkenik

Uspešno izpolnjevanje nalog

Območno združenje VVS Ptuj, ki ga je od ustanovitve vodil predsednik Jože Murko, redno izpolnjuje načrte. V zadnjem času je imel predsednik številne delovne obveznosti, zato je zaprosil za razrešitev s tega položaja. Zbor združenja je njegovo željo upošteval in za novega predsednika soglasno izvolil člana vodstva združenja Staneta Žitnika.

Novi predsednik je že na občnem zboru predstavil osnutek programa dela za leto 2004. Na prvo mesto je postavil pomoč združenja pri urejanju statusa veterana upravičencem in svetovanje o možnosti včlanitve v veteransko organizacijo. Opozoril je na še tesnejše sodelovanje z drugimi veteranskimi organizacijami, še zlasti z združenjem Sever. Opozoril je na nujnost sistematičnega zbiranja in ustreznega arhiviranja dokumentacijskega in še zlasti fotografskega gradiva. Tako zbrano gradivo naj bi objavili v zborniku o delu sedanjih veteranov med pripravami na odpor, vojnih dejavnostih in delu združenja. Opozoril je, da ni nič manj pomembno sodelovanje na vseh prireditvah in slovesnostih v čast in spomin na dogodke pred osamosvojitveno vojno in med njo ter druge dogodke, pomembne za slovenski narod. Še več pozornosti bo namenjeno sodelovanju s sosednjimi združenji.

Predstavljeni program so člani v celoti potrdili, o pripravljenosti za sodelovanje pa sta spregovorila tudi predstavnik borčevske organizacije in Severja.

Ob koncu zбора so Milanu Mahoriču podelili častni znak Manevrske strukture narodne zaščite in Francu Hlišu znak praporščaka, novim članom veteranske organizacije pa so izročili članske izkaznice.

Lojze Cajnko

Podpisali listino o sodelovanju

V počastitev dneva upora proti okupatorju je bila osrednja slovesnost Mestne občine Ptuj 27. aprila v dvorani doma Slovenskogoriške - Lackove čete v Rogoznici. Zbrali so se borke in borci ter udeleženci NOB, veterani vojne za Slovenijo, pripadniki Policijskega veteranskega združenja Sever, predstavniki Slovenske vojske, brigadirke ter brigadirji in številni drugi gostje.

Osrednji dogodek na slovesnosti je bil podpis listine o sodelovanju veteranskih organizacij na Ptuj, ki so tudi do zdaj dobro sodelovale med seboj. Listino so podpisali predsednik Območnega združenja borcev in udeležencev NOB Ptuj Mitja Mrgole, predsednik Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Stane Žitnik in predsednik Policijskega veteranskega društva Sever Maribor Marjan Vrtnjak.

Podpisu listine je sledil bogat kulturni program. Potem so se udeleženci slovesnosti skupaj z brigadirji odpravili na pohod po poti upora in prostovoljnega dela.

Po slovesnosti sta se delegaciji OZVVS Ptuj in društva Sever Maribor sešli na delovnem dogovoru. Ugotovili sta, da je tesnejše sodelovanje med organizacijama nujno. Ni pomembna barva uniforme, marveč skupni cilji tako v letu 1991 kot danes. Težave imajo v eni in drugi organizaciji, zato si je treba skupaj prizadevati za uveljavljanje pravic, ki gredo veteranom. Delegaciji sta opozorili tudi na dejstvo, da je obveščanje javnosti o dejavnosti veteranskih organizacij pomanjkljivo. Več pozornosti bodo namenili tudi delu z mladino.

Lojze Cajnko

Predstavniki veteranskih organizacij s Ptuja podpisujejo listino o medsebojnem sodelovanju.

Počastili tri praznike

Planina, prijetna vasica sredi Gorjancev, je bila 1. maja prizorišče srečanja in proslave veteranov osamosvojitvene vojne iz Krškega in Brežic, borcev NOB, krajanov in občanov krajevnih skupnosti Cerklje ob Krki, Podbočja in Kostanjevce na Krki. V skupni organizaciji je bilo srečanje posvečeno kar trem dogodkom: dnevu OF 27. aprila, prazniku dela 1. maju in vstopu v Evropsko unijo.

Obiskovalcev se je dobesečno trlo, saj so bili organizirani kar trije pohodi iz vsake KS, pripeljala se je tudi večja skupina kolesarjev. Turistična kmetija Stipič je poskrbela za prijetno počutje, domači kulturniki in harmonikarji iz Podbočja pa so pripravili kulturni program. Slavnostni govornik je bil predsednik OZVVS Krško Rudi Smodič, ki je svoj govor končal takole:

»Danes slavimo poleg dneva OF in praznika dela tudi vstop v EU. Nekateri govorijo, ali nam je dovolj dobrih deset let samostojnosti ali smo se za to borili, da spet silimo pod okrilje drugih? Že to, da nas EU sprejme medse, je za nas veliko priznanje in potrditev pravega razvoja mlade države. Med novimi kandidatkami smo ena najbolj razvitih držav, zato se bo kmalu pokazalo, da smo na dobri poti. Evropa daje novim članicam finančno pomoč za podporo in ekonomsko preobrazbo,»

Srečanje na Planini je bilo posvečeno kar trem dogodkom: dnevu OF 27. aprila, prazniku dela 1. maja in vstopu v EU.

hkrati pa pomaga krepiti novo oblikovane demokratične družbe. Pri raznih dvomih pomislimo na globalizacijo, terorizem, varnost, razne osamitve, obveznosti do okolja, predvsem pa na naše možnosti. Na razvoj, izobraževanje, sprejmemo nove izzive, pred nami so razni evropski skladi, ki jih že črpamo, izkoristimo jih. Pomislimo tudi na naše mlade, niso tako vezani na naša ognjišča kot mi, željni znanja in življenja imajo s tem vstopom nove možnosti in priložnosti. Ne pozabimo na delavce, socialno ogrožene, poiščimo priložnosti tudi za njih.

Slovenščina je z današnjim dnem tudi nov uradni evropski jezik, bomo ponosni. Vsem, ki bodo novoizvoljeni evropski poslanci, pa polagamo na dušo, bodite najprej Slovenci, nato poslanci, zavzemajte se za našo državo složno, ne glede na politično prepričanje in barvo, naj vam bo prva in osnovna naloga dobro slovenstva.

Živela OF, živel praznik dela 1. maj in čestitke ob vstopu v EU v imenu vojnih veteranskih organizacij in Združenja slovenskih častnikov Občine Krško!

Evropsko zastavo sta ob igranju Himne radosti potegnili na drog predsednik KS Podbočje **Ivan Urbanč** in poslanec Državnega zbora **Jože Avšič**. Slednji je tudi simbolično predal še eno evropsko zastavo gostu iz sosednje Hrvaške in mu zaželel, da jo sosednje kar najhitreje dvignejo z vstopom njihove države v združeno Evropo.

Še dolgo v popoldne so po gorjanskih gozdovih odmevali zvoki harmonik in domoljubnih slovenskih pesmi.

Bojan Kastelic

Dobrodelna akcija veteranov iz Krškega

V Osnovni šoli 14. divizije na Senovem je 24. aprila potekala dobrodelna akcija za socialno ogrožene otroke iz te šole. Vzrok so desetletna zaostajanja kraja, odpravljanje delovnih mest, slabe možnosti za ponovno zaposlitev ..., vse to pa se kaže pri financiranju zunajšolskih dejavnosti, kot so šole v naravi in poletno letovanje otrok. Kar nekaj je takih staršev, ki s težavo pokrivajo te šolske dejavnosti, zato so člani OZVV Krško na pobudo svojega člana Dragotina Abrama izpeljali dobrodelno akcijo, ki sta se ji pridružili tudi KS Senovo in OŠ 14. divizije Senovo.

Veterani so zbirali denarne in druge prispevke ter akcijo sklenili z nogometno tekmo med ekipo OZVVS Krško in ekipo obrtnikov iz senovske doline (4 : 5). Pred začetkom in med odmori je mlad harmonikar Simon Tovornik zbrane zabaval z ubranimi takti, za popestritev večera pa so poskrbeli člani Kluba borilnih športov Rajhenburg s trenerjem Sašem Vašem. Predstavili so delo vseh klubskih selekcij, ki na državni in mednarodni ravni dosegajo vidne uspehe. Gledalci so uživali v katah in medsebojnih bojih mladih športnikov, še posebno so bili zanimivi boji članic državnih reprezentanc Marije Jeler in Jasmine Grilc. Jelerjeva je dobitnica bronaste medalje na Svetovnem prvenstvu na Švedskem, srebrne na Odrprtem prvenstvu v Londonu, srebrne na Odrprtem prvenstvu v New Yorku, bila je bronasta na Zlati ligi v Milanu in zlata na Odrprtem prvenstvu v Pragi. Grilčeva je državna prvakinja v taekwandoju.

VETERAN ŠT. 24 • SEPTEMBER 2004

Z akcijo so veterani zadovoljni, saj so nabrali 128.000 tolarjev ter tako pomagali pri sofinanciranju šole v naravi v Nerezinah za sedem otrok.

Krški veterani se zahvaljujejo vsem sponzorjem in nastopajočim, da so s svojimi prispevki pomagali ublažiti stisko nekaj družinam. Sponzorji prireditve so bili: Ribogojnica Pajk, Mizarstvo Božičnik, Avtomehanik Jože Zakšek, Avtodom Janko Kočevar, Vulkanizerstvo Milko Drame, Računovodski servis Darinka Bračun, Gostilna Darko Toplišek, Trgovina Rajko Uršič, Preskrba, Gostinstvo Slavko Jazbec – koča Bohor, Gobarstvo Štrban, Darja Boh, Trgovina Jeler, FBB Koprivnica in Bife Zvone Šerbec. Organizatorji se vsem še enkrat od srca zahvaljujejo za sodelovanje v tej dobrodelni prireditvi.

Zbrana sredstva so predali ravnatelju OŠ 14. divizije Senovo Vinku Hostarju.

Rudi Smodič

Študentje brigadirji na Bohorju

Študentska organizacija univerze Maribor (ŠOUM) je od 23. julija do 1. avgusta na Bohorju organizirala mladinsko delovno brigado. Tabor so postavili pri turistični kmetiji Žveglič. Brigade se je udeležilo približno 50 študentov in študentk, ki so s prostovoljnimi delom urejali poti do nedostopnih slapov, očistili vhoda do zapuščenih rudnikov svinca, pomagali pri vsakodnevnih opravilih domačinov, čistili turistične poti ... Izvedli so tudi skupno akcijo, na kateri so s člani Krajevne

organizacije ZB Senovo uredili poti do partizanske bolnišnice v Travnem lazju in do Kopitnika. Očistili so dokaj zaraščeno razgledno točko na omenjenem vrhu in s tem omogočili čudovit panoramski pogled po bližnji in daljni okolici. V akciji so poleg brigadirjev sodelovali Ana in Ernest Breznikar, Stojan Šibila, Jože Sumič in Boštjan Golob.

ŠOUM je pri organizaciji in postavitvi tabora navezal stike z generalnim sekretarjem Jožetom Kuzmanom ZVVS, ki je povezal niti in vključil OZVVS Krško kot posrednika med SV in ŠOUM. Ob pomoči predsednika PO ZVVS Posavje polkovnika Mitja Teropšiča, poveljnika 32. VTP SV v Vojašnici Novo mesto, so študentom pomagali pri dobavi vojaških šotorov in poljske kuhinje. Ob koncu delovne brigade so se predstavniki OZVVS Krško z generalnim sekretarjem veteranske organizacije udeležili novinarske konference. Na njej so opisali uspehe delovne brigade in izrekli zahvale za sodelovanje turistični kmetiji Žveglič, KS Senovo, Občini Krško, Društvu posavskih študentov, SV, ZVVS ... in OZVVS Krško.

To sodelovanje med ZVVS in ŠOUM pa ni bilo prvo. Že lani jim je zveza veteranov pomagala pri organizaciji brigade v slovenski Istri, kjer so na podoben način kot na Bohorju pomagali tamkajšnjim domačinom in krajevnim skupnostim.

Veseli nas, da mladi stopajo po poteh naše mladosti, saj smo na novinarski konferenci ugotovili, da se nas je zbralo kar nekaj starih brigadirjev, posebno pa nas veseli, da se mladi zavedajo pomena osamosvojitvene vojne kakor tudi posledic v družinah, kjer so izgubili očeta, moža ...

ŠOUM se je že dvakrat aktivno vključil in organiziral »miklavževanje« za otroke padlih veteranov v Mariboru, študentom padlih očetov v osamosvojitveni vojni pa financirajo stroške prevoza od doma do fakultete. S svojo folklorno skupino so sodelovali pri odkrivanju spomenika slovenskemu rodoljubu na Geossu v lanskem letu in tudi za naprej je že sklenjeno sodelovanje pri obnovi potresnega Posočja v naslednjem letu.

Rudi Smodič

Četrte veteranske igre

Rezultati

Skupno

MESTO	EKIPA	KEGLJANJE	KOŠARKA	ORIENTACIJSKI TEK	PIKADO	STRELJANJE	ŠAH	SKUPAJ
1	SEVER KOROSKA	25	15	25	25	7	8	105
2	OZ WS KOCEVJE	11	20	15	7	25	20	98
3	OZ WS RADOVLJICA - JESENICE	20	2	11	10	11	6	60
4	OZ WS IDRJA - CERKNO		10	20	5		25	60
5	SEVER CELJSKO OBMOČJE	8	25	7		8	11	59
6	SEVER SPECIALNA ENOTA			10		15	15	40
7	OZ WS SMARJE PRI JELŠAH		11		20		5	36
8	OZ WS SPODNJA SAVINJSKA DOLINA		5			20		25
9	OZ WS RUSE	10		8		3	3	24
10	SEVER MARIBOR	7	1		9	5		22
11	OZ WS LITIJA	3			15	2		20
12	OZ WS LJUTOMER	9			11			20
13	OZ WS RIBNICA		8	9	3			20
14	OZ WS MEZISKA DOLINA		9	2		6		17
15	OZ WS LOGATEC	1		4	8		4	17
16	OZ WS CELJE		6				9	15
17	OZ WS KRANJ	15						15
18	SEVER LJUBLJANA OKOLICA			5			10	15
19	OZ WS BELA KRAJINA	2	3	6				11
20	OZ WS DOLENJSKE					10		10
21	OZ WS GORNJA RADGONA					9		9
22	OZ WS SKOFJA LOKA				2	5		7
23	OZ WS SLOVENJSKE KONJICE						7	7
24	OZ WS VETERAN NOVA GORICA		7					7
25	OZ WS PTUJ				6			6
26	OZ WS KRSKO	6						6
27	SEVER SEVERNO PRIMORSKA	5						5
28	OZ WS AJDOVSCINA - VIPAVA	4					1	5
29	SEVER GORENJSKA				4			4
30	SEVER POSAVJE		4					4
31	OZ WS DOMZALE			3				3
32	OZ WS KANAL						2	2
33	OZ WS POSTOJNA					1		1
34	OZ WS ZASAVJE				1			1
35	OZ WS SLOVENSKA ISTR			1				1
	OZ WS ZGORNJA SAVINJSKA DOLINA							
	OZ WS LASKO							
	OZ WS MARIBOR							
	OZ WS TRZIC							
	SEVER NOTRANJSKA IN PRIMORSKA							
	OZ WS VELENJE							
	OZ WS VELIKE LASCE							
	OZ WS VRHNIKA - BOROVNICA							

ZVVS

MESTO	EKIPA	KEGLJANJE	KOŠARKA	ORIENTACIJSKI TEK	PIKADO	STRELJANJE	ŠAH	SKUPAJ
1	OZ WS KOCEVJE	15	25	20	9	25	20	114
2	OZ WS RADOVLJICA - JESENICE	25	5	15	11	15	10	81
3	OZ WS IDRJA - CERKNO		15	25	7	1	25	73
4	OZ WS SMARJE PRI JELŠAH		20		25		9	54
5	OZ WS RUSE	11	1	10		7	7	36
6	OZ WS LITIJA	7			20	6		33
7	OZ WS MEZISKA DOLINA		11	6	1	9	4	31
8	OZ WS LOGATEC	5		8	10		8	31
9	OZ WS KRANJ	20	4			4		28
10	OZ WS SPODNJA SAVINJSKA DOLINA		7			20		27
11	OZ WS RIBNICA		10	11	6			27
12	OZ WS LJUTOMER	10			15			25
13	OZ WS CELJE		8				15	23
14	OZ WS BELA KRAJINA	6	6	9		1		22
15	OZ WS SLOVENJSKE KONJICE					3	11	14
16	OZ WS SKOFJA LOKA					5	8	13
17	OZ WS KRSKO	9			3		1	13
18	OZ WS AJDOVSCINA - VIPAVA	8					5	13
19	OZ WS DOLENJSKE					11		11
20	OZ WS GORNJA RADGONA					10		10
21	OZ WS VETERAN NOVA GORICA		9			1		10
22	OZ WS DOMZALE			7			2	9
23	OZ WS PTUJ					8		8
24	OZ WS KANAL		2				6	8
25	OZ WS POSTOJNA					5		5
26	OZ WS VRHNIKA - BOROVNICA					2	3	5
27	OZ WS SLOVENSKA ISTR			5				5
28	OZ WS ZASAVJE				4			4
29	OZ WS VELENJE		3					3
30	OZ WS VELIKE LASCE					2		2
	OZ WS ZGORNJA SAVINJSKA DOLINA							
	OZ WS LASKO							
	OZ WS MARIBOR							
	OZ WS TRZIC							

VEČNAMENSKI TRANSPORTNI HELIKOPTER AS 532 AL COUGAR

Gorski lev v slovenskih barvah

Ko smo iskali naslov za članek o najnovejši pridobitvi slovenskega vojaškega letalstva in s tem vse Slovenske vojske, sem nam je zdel najprimernejši ta, ki smo ga zapisali. Verjetno se boste strinjali, da bi lahko helikopter cougar ali puma po slovensko izdelovalci poimenovali kako drugače. Gre za helikopter, ki je zelo uporaben in zmogljiv, vendar ne v boju, ampak pri prevozu tako ljudi oziroma vojakov kot tovora. Ni pomembno, kje je ta tovor, v kabini ali obešen pod trupom. Po teh zmogljivostih je bolj podoben muli, kameli, oslu, volu ali konju, skratka močni in vzdržljivi tovorni živali. Takšne stroje naša, Slovenska vojska še kako potrebuje. Pa ne samo, da bo z njimi prevažala vojaške, doma ali v mirovnih operacijah v tujini, ampak bo lahko še bolj učinkovito pomagala ljudem, ki jih bodo prizadele naravne ali kakšne druge nesreče.

Večnamenski transportni helikopter AS 532 AL cougar evropskega izdelovalca Eurocopter pomeni najsodobnejšo izpeljanko helikopterja super pume, ki je prvič poletel leta 1978. Njegovo posadko sestavljajo pilota in tehnik letalec, poleg njih pa je v potniški kabini prostor še za 24 vojakov ali drugih potnikov. Glavna naloga cougarja je prevoz vojakov in njihove opreme. Poleg tega se lahko uporablja za prevoze večjih tovorov, evakuacijo ranjencev in civilistov z ogroženih območij, za reševanje na morju in v gorah, metanje padalcev itn. Primeren je tudi za gašenje požarov, saj v posameznem letu prepelje do 3000 litrov vode, kar je trikrat več kot bell 412.

Pogled na helikopter AS 532 AL cougar

Teža in nosilnost

Prazna osnovna izpeljanka cougarja tehta 4500 kg, slovenski pa so zaradi dodatne elektronske opreme težki okoli 5180 kg. Največja dovoljena vzletna teža helikopterja AS 532 AL je 9000 kg, to je skoraj enkrat več kot pri helikopterjih bell 412. Tako lahko cougar s tremi člani posadke prevažata do 3500 kg težak tovor.

Pogon

Za pogon cougarja skrbita dva turboosna motorja turbomeca makila 1 A 1, ki mu zagotavljata maksimalno moč po 1400 kW, pri normalnem letenju pa

1184 kW. Motorja sta nameščena pred glavnim reduktorjem in ločena s požarno steno. V nasprotju s helikopterjem bellom 412, pri katerem gre iz motorja v prenosni sistem samo ena glavna pogonska gred, ima cougar za vsak motor svojo pogonsko gred. S tem se poveča varnost letenja, saj kljub odpovedi ene pogonske gredi še vedno varno leti. Glavni pogonski gredi se pri normalnem delovanju motorjev vrtila s hitrostjo 22840 vrtljajev na minuto. Moč iz pogonskih gredi se na glavni rotor prenašata prek glavnega

reduktorja, v katerem se hitrost vrtenja zmanjša na 265 vrtljajev na minuto. Iz glavnega reduktorja potuje pogonska gred tudi do repnega rotorja. Ob tem se njena hitrost vrtenja s 4888 vrtljajev na minuto prek vmesnega in repnega reduktorja zmanjša na 1279 vrtljajev na minuto.

Dolet in največja višina leta

Cougar ima uvlačljivo podvozje in to mu zagotavlja za 5 odstotkov večje hitrosti in 5 odstotkov manjšo porabo goriva v primerjavi z nepremičnimi sanmi, tako da leti več kot 1100 km daleč. Pozimi se na kolesa namestijo sani, ki zagotavljajo pristajanje in taksiranje na zasneženih površinah. Cougar lahko vzleta in pristaja do nadmorske višine 5100 metrov, njegov vrhunec leta pa znaša 7600 metrov.

Prevoz tovara in reševanje

Ker dvigne 3500 kg tovara, lahko nanj namestijo različne dvigalke. Tako se pod helikopter namesti prosta kljuka, na katero se obesi tovor, težak do 3000 kg. Če namestijo kljuko

Takšen je cougar od zadaj.

za tovore do 4500 kg, je treba kljuko vpeti tudi na transmisijsko, saj trup helikopterja ne zdrži tako velike teže.

Na desni bok cougarja lahko namestijo hidravlično dvigalko, ki dvigne 272 kg in ima 75 metrov dolgo jekleno vrvi. Hidravlična dvigalka je uporabna predvsem pri reševanju v gorah in na morju oziroma v primerih, ko helikopter ne more pristati.

prto okno potniške kabine na desni ali levi strani.

Avionika in elektronika

Srce cougarja sta sodobna avionika in elektronika. Helikopter je opremljen z vremenskim radarjem, ki omogoča delovanje v vsakem vremenu. Deluje lahko tudi v iskalnem modu (angl. search mode), ki je najbolj uporaben pri letenju nad morjem oziroma v bližini

tu »steklene kabine« (glass cockpit), saj v njej prevladujejo zasloni. Pilot in kopilot imata vsak dva zaslona, na zgornjem se prikazujejo podatki o letenju, na spodnjem pa navigacijski podatki. Poleg tega imata še zaslon, na katerem se prikazujejo podatki o stanju sistemov helikopterja. Na sredini je prostor za velik zaslon, za premično karto (moving map), ki še ni vgrajen.

ko naredi v pisarni na osebнем računalniku. Pred vzletom se podatki o načrtu poleta vnesejo v FMS in helikopter do cilja leti avtomatsko, brez pomoči posadke, ki na navigacijskem zaslonu samo nadzoruje potek leta.

Razlikujejo se tudi med seboj. V sestavi 15. brigade vojaškega letalstva so štirje cougarji, ki se med seboj razlikujejo le v podrobnostih: dva sta opremljena s hidravličnim dvigalom, dodatnim

Kjerkoli se je v minulih nekaj mesecih pojavil, je cougar vzbujal pozornost mladih in starih.

Zaradi svojih zmogljivosti bodo novi helikopterji uporabni predvsem pri gašenju požarov, saj lahko v večji odpeljejo na pogorišče več kot tri tone vode.

Lastna obramba

Slovenski helikopterji so opremljeni tudi s sistemom za metanje infrardečih in toplotnih vab, ki predstavljajo osnovni obrambni sistem cougarja. Prav tako lahko v potniško kabino namestijo mitraljez, s katerim strelec strelja skozi od-

obale, saj zazna vse objekte na morju in jasno loči obalo od kopnega. Zelo uporaben je tudi pri iskanju ponesrečencev v morju in za prevoze delavcev na naftne ploščadi.

Pilotska kabina

Ta je zasnovana na koncep-

tu Po dosedanjih izkušnjah bodo helikopterji cougar najbolj uporabni pri gašenju požarov v naravnem okolju. Med posebno opremo za gašenje požarov sodita vreča za gašenje (bambi bucket), v katero gre kar 3405 litrov vode, in montažni bazen, v katerega gre 22700 litrov vode. S polno vrečo vode polije cougar površino do 2400 m² oziroma 80 m v dolžino in od 25 do 30 m v širino.

Upravljanje

Cougar je opremljen tudi z avtomatskim pilotom SHM 155 s tremi kanali, ki zagotavljajo krmljenje po vseh treh oseh, nima pa četrtega kanala za avtomatsko lebdenje, ki je uporaben pri reševanju ponesrečencev na morju. V kabini je tudi sistem za upravljanje z avtopilotom (FDC - Flight Director Coupler), na katerem se nastavijo vse funkcije za avtopilota. Tako se npr. določi višina ali hitrost helikopterja, ki jo potem avtomatski pilot stalno drži. Če se nastavi na funkcijo navigacija, je FDC povezan s sistemom za upravljanje leta (FMS - Flight Management System), ki zagotavlja izredno natančno navigacijo, saj so v njem združeni vsi navigacijski sistemi. Celoten načrt letenja za cougarja se lah-

rezervoarjem za gorivo in večnamenskim vstopnikom zraka, kar omogoča delovanje v težjih terenskih razmerah (prah ipd.).

Prihodnost

Kot poudarjajo v 15. brigadi, bo slovensko vojaško letalstvo z novimi štirimi cougarji okrepilo transportne zmogljivosti in obenem posodobilo floto. Z novimi helikopterji bo njihova enota dobila večje zračnotransportne zmogljivosti, ki so v sodobnem vojskovanju postale zelo pomembne. Poleg tega bodo cougarji vključeni v sistem zaščite, reševanja in pomoči. Zaradi njihovih zmogljivosti bodo uporabni za številne civilne uporabnike, in če naloge ne bo mogel opraviti helikopter bell 412, jo bo cougar zanesljivo lahko.

n. č.

Helikopterji cougar in starejši bell 412 (na posnetku je eden od njih na skupni vaji s člani Gorske reševalne službe) bodo v prihodnosti predstavljali tandem, ki bo prispeval k še bolj uspešnemu delu sil zaščite, reševanja in pomoči.

BRITANSKI NACIONALNI MUZEJ KOPENSKE VOJSKE PRIPOVEDUJE ZGODBO BRITANSKEGA VOJAKA SKOZI STOLETJA

Iz vojaka bojevnika v vojaka mirovnika

Če bi opravili anketo z enim samim vprašanjem, kdo je največji tradicionalist, bi večina vprašanih odgovorila – prebivalci Britanskega otočja. Odgovor bi bil pravilen. Britanci oziroma Angleži so veliki ljubitelji starega in vsega, kar je povezano z njihovo zgodovino in preteklostjo. Zato so obiski v njihovih muzejih prava paša za oči, in če hočete, tudi za dušo.

Verjetno je od vseh muzejev na Otoku najbolj znan Britanski nacionalni muzej, ki se lahko pohvali z neprecenljivimi zakladi človeškega duha in dela ljudskih rok z vsega sveta. Seveda je vprašanje, kako je vse to bogastvo prišlo v Londonu. Vendar, danes je tam in lahko si ga ogledate, ne da bi plačali vstopnino.

British Imperial War Museum

Drugi znamenit muzej je Britanski imperialni vojni muzej. Tega je leta 1917 ustanovila britanska vlada in je eden od najbogatejših muzejev z gradivom iz prve in druge svetovne vojne. Odprl ga je kralj Jurij V. 9. junija 1920, vendar so ga septembra 1940 zaradi nemških letalskih napadov zaprli, znova pa je javnost lahko vstopila v njegove prostore novembra 1946. Tako so si lahko obiskovalci poleg razstave o prvi svetovni vojni ogledali tudi razstavo o drugi svetovni vojni.

V velikanskih prostorih so razstavljeni predmeti iz obeh velikih vojn, od pušk do topov in letal. V muzejskih depojih hranijo tudi več milijonov različnih dokumentov. Tako je v zbirki vojnogodovinske in druge vojaške literature več deset tisoč knjig, 25 tisoč plakatov, 15 tisoč časopisov ter revij in 15 tisoč zemljevidov in načrtov. Na umetnostnem oddelku je več kot 12 tisoč slik, kipov in grafik. Zelo bogata je zbirka fotografskega gradiva, saj v British Imperial War Museum hranijo več milijonov fotografij in negativov z vojno in vojaško tematiko. Bogata je tudi fonografska zbirka, v kateri hranijo za več tisoč ur poslušanja plošč in magnetografskih trakov.

Razlogov za obisk tega muzeja je torej veliko, vendar vam bi tokrat radi predstavili drug muzej, ki je prav tako povezan z vojsko in vojnam. Po svoje je morda celo bolj zanimiv, toda dejstvo je, da je veliko manj znan kot British Imperial War Museum.

Bitka pri Waterlooju: tako jo je videl neki slikar.

National Army Museum (Nacionalni muzej kopenske vojske)

Če vas bo kdaj pot zanesla v britansko glavno mesto London, vam naj ne bo žal časa in ga obiščite. V njem boste slišali zgodbo britanske vojske in številnih mož in žena, ki so služili v njej. Spoznali boste nekaj najbolj zanimivih zgodb britanske zgodovine in izkušnje ljudi, ki so sodelovali v njih. Videli boste, kako so britanski vojaki živeli in se bojevali od bitke pri Agincourtu pa vse do sedanjih dni. V tem muzeju oživijo dogodivščine britanskega vojaka, ki so se mu dogajale v minulih stoletjih.

Brez vstopnine

Preden opišemo nekaj podrobnosti iz muzeja, naj povemo, da v National Army Museum ne poznajo vstopnine. Pričakovali bi, da se takšna ustanova financira iz vojaškega proračuna, da ga financira država. Vendar je to samo delno res, saj večino denarja zberejo drugače. Posebej zanimiv je tako imenovani Klub prijateljev Nacionalnega muzeja kopenske vojske. Njegovi člani prispevajo določene vsote denarja za delo te ustanove. Takšen način financiranja se je pokazal za zelo učinkovitega, saj je v Veliki Britaniji veliko ljudi, ki so pripravljeni

Krimska vojna leta 1854: naskok britanskih čet

prispevati denar, da bi ohranili britansko vojaško izročilo prihodnjim generacijam. Seveda imajo člani kluba nekatere ugodnosti. Tako si lahko ogledajo posamezne razstave, čeprav še niso uradno odprte, redno jih seznanjajo z dogajanjem v muzeju in podobno.

Med zaposlenimi v muzeju je tudi precej poklicnih vojakov, ki zaradi različnih, predvsem zdravstvenih razlogov ne morejo več služiti v enotah britanske kopenske vojske.

Strogi varnostni ukrepi

Obiskovalci tega muzeja ne smejo biti in tudi niso preveč presenečeni nad strogimi varnostnimi ukrepi v tem muzeju. Ko smo pred desetimi leti prvič obiskali to ustanovo, so bili strogi varnostni ukrepi posledica delovanja severnoirskih teroristov, zdaj pa veljajo zaradi muslimanskih skrajnežev. Vsako prtljago, ampak dobesedno vsako, je treba pustiti na recepciji in po presoji varnostnika vas lahko pregledajo še z magnetno napravo. V muzeju ni dovoljeno fotografiranje in poklicnemu fotografu lahko izjemoma dovoli nekaj posnetkov samo direktor muzeja.

Letos smo muzej obiskali prve majski dni, sredi delovnega tedna. V muzeju je bilo kar nekaj obiskovalcev, ki so tvorili dve skupini. V prvi so bili šolarji, v drugi pa upokojeanci. Druge obiskovalce bi lahko prešteli na prste ene roke. Otroci so povsod enaki in bolj jih je zanimalo, kje bodo lahko popili sok ali vodo kot pa razlaga njihovih učiteljev. Zato smo nekaj časa hodili z manjšo skupino upokojeencev in kaj kmalu se je izkazalo, da gre za upokojene vojaške in njihove soproge. Toda tudi gospe so imele vojaške korenine, saj so bili, če ne že očetje, pa vsaj stari očetje vojaki oziroma častniki.

Rdeči plašči: britanski vojak 1415–1792

Prvi vsebinski sklop prikazuje evolutivni razvoj britanske vojske od bitke pri Agincourtu do ameriške revolucije.

Na tem oddelku je glavni eksponat tudorski top v oblegovalnem pol-

ožaju, ki je tudi najstarejši predmet na ogled v muzeju. Obiskovalec si lahko na glavo povezne čelado iz državljanske vojne in potežka topovsko kroglo. Prav tako si lahko ogleda orožje in oklepe iz angleške državljanske vojne, ročno vgravidirane kape britanskih grenadirjev iz 18. stoletja in drugo.

Cesta do Waterlooja 1793-1815

Na oddelku boste izvedeli več o britanski vojski in njenem dvaindvajsetletnem boju z revolucionarno in Napoleonovo Francijo.

Pozornost obiskovalcev pritegneta žaga, s katero so amputirali nogi

Krimska vojna leta 1854: britanska lahka konjenica v napadu

britanskemu generalu, sicer grofu Uxbridgeu, in okrvavljena rokavica, s katero je njegov pribočnik poskušal ustaviti krvavitev. Razstavljen je tudi prapor z orlom 105. francoskega polka; britanske enote so prapor zajele v bitki pri Waterlooju.

V tem delu muzeja je posebej zanimiva maketa bitke pri Waterlooju, na kateri je več kot 70.000 ročno izdelanih vojakov, ki so se bojevali na obeh straneh. K avtentičnosti

ozrača prispeva kino Waterloo, v katerem prikazujejo tri kratke filme, ki pojasnjujejo dogajanje med bitko. Posebno mesto pa je namenjeno okostju Napoleonovega najljubšega konja Marenga, ki ga je imperator jezdil v waterloojski bitki.

Viktorijanski vojak 1816-1914

V obdobju vladavine kraljice Viktorije je Velika Britanija postala vodilna kolonialna sila na svetu in je imela podobno vlogo, kot jo imajo danes ZDA. Na tem oddelku je prikazana vloga britanske kopenske vojske pri širitvi in obrambi britanskega imperija v 19. stoletju.

Glavni razstavljeni predmeti so indijski ščit, ki ga je Thomas Henry Kavanagh uporabil kot preobleko, da se je izmuznil mimo upornikov, ki so leta 1857 med indijskim upom oblegali Britance pri Lucknowu. Na britanske spopade z domačini v Afriki spominja zulujski vojak, ki je oborožen s ščitom in kopjem.

Svet v vojni 1914-1946

V tem delu muzeja je prikazano, kako so britanski vojaki živeli in se bojevali med prvo in drugo svetovno vojno. Na obiskovalca naredijo velik vtis izseki strelskih jarkov in kaverne s fronte v Franciji, ki so v naravni velikosti, ter pušcavski šotori z Bližnjega vzhoda iz prve svetovne vojne. V naravni velikosti so tudi lutke britanskih komandosov, ki med riževimi polji nekje v jugovzhodni Aziji minirajo most v drugi svetovni vojni. Obiskovalci lahko vidijo tudi pravi protitankovski top iz druge svetovne vojne.

730 dni do demobilizacije

Ta oddelek je še posebej zanimiv za tiste, ki so sami služili vojsko. V njem je prikazano, kako so mladi fantje kot vojaki služili v britanski vojski in državi po letu 1945. Zade-

Krimska vojna leta 1854: vojak enega od škotskih polkov, ki so se bojevali na tem črnomorskem polotoku.

va je zanimiva zato, ker prikazuje služenje vojske iz zornega kota mladih mož, ki so nosili uniforme.

Prikazana je vojaška spalnica, kjer eden od vojakov pospravlja posteljo, drugi čisti čevlje, tretji ureja opremo ... in se tako pripravljajo na inšpekcijski pregled. Avtorji so se zelo potrudili in v kulise ujeli utrip, ki vlada v vseh v vojašnicah na svetu.

Prav tako lahko prisluhnete pripovedovanju in pričevanju fantov, ki so služili vojaški rok v britanski vojski po drugi svetovni vojni.

Sodobna vojska 1968-2003

V tem delu sta skozi sodelovanje v konfliktih od Falklandskih otokov do Zaliva in v mirovnih operacijah v Severni Irski, na Balkanu in Kosovu poudarjeni predvsem preobrazba britanske vojske iz tipične

vojske, ki varuje interese svoje države, v silo, ki skrbi za ohranitev miru, spoštovanje človekovih pravic, svobode in demokracije po svetu, ter razvijajoča se vloga vojske v zadnjih letih.

Poskrbljeno je tudi za zabavo mlajših in nekoliko starejših obiskovalcev, saj lahko v računalniških igricalih preizkusijo svoje vojaško znanje.

Galerija in čitalnica

V tako imenovani Art Gallery so razstavljeni slike bitk, portreti vojakov, častnikov, njihovih soprog in otrok. Prav tako so razstavljene slike, ki prikazujejo vsakdanje življenje britanskih vojakov v različnih delih sveta in različnih časovnih obdobjih.

V galeriji so zadržujejo predvsem upokojeni vojaki in častniki, saj so na slikah ljudje, ki so jih poznali in tudi njihovi predniki, ki so v preteklih stoletjih z ognjem in mečem širili britanski imperij.

V muzeju imajo tudi čitalnico. Vanjo lahko vstopite samo, če si v recepciji priskrbite posebno vstopnico. V njej boste lahko prebrali originalne dokumente o britanski kopenski vojski iz minulih desetletij in stoletij.

Povejmo ob koncu, da je sestavni del recepcije tudi prodajalna spominkov. Preseneča predvsem njena založenost s številnimi zgoščenkami in kasetami, na katerih so posnete koračnice vseh polkov britanske vojske. Bogata je tudi ponudba drobnih knjižic, v katerih so na različne načine opisani britanski vojak in vojaki iz drugih držav iz preteklosti in sedanosti.

Bojan Kuntarič

Prva svetovna vojna 1914-1918: britanska vojaka z mitraljezom in zaščitnima maskama na obrazu v bitki pri Ypresu v Belgiji leta 1915

Druga svetovna vojna 1939-1945: iz tistih časov Britanci hranijo še edino preživelo evropsko krizarko, ki je zdaj neke vrste pomorski muzej in je zasidrana na reki Temzi, ki teče skozi britansko glavno mesto London.

OTOMANSKO CESARSTVO JE ZADAJALO VELIKO SKRBI ZAVEZNIKOM V 1. SVETOVNI VOJNI

Johnny Turk je bil žilav nasprotnik

Letos je minilo devetdeset let od začetka prve svetovne vojne. Vsi vemo, zakaj in kako se je začela. Že v osnovni šoli smo se učili o zahodni in vzhodni fronti, veliko smo slišali in še več prebrali o soški fronti. Za veliko večino je skrivnost, kakšna je bila vloga »velika bolnika z Bosporja«, kot so v evropskih prestolnicah imenovali Otomansko cesarstvo. S tem člankom skušamo odgovoriti na vsaj nekaj vprašanj ter v grobih črtah predstaviti vlogo otomanske oziroma turške vojske v prvi svetovni vojni.

Turško cesarstvo je bilo eden od glavnih akterjev v prvi svetovni vojni v letih od 1914 do 1918. Vsi so posameznim vojakom - imenovali so jih »Johnny Turk« - priznavali izjemen pogum. Vseeno pa veliko ljudi ne pozna vojske, v kateri je služil Johnny Turk, kot tudi ne turškega cesarstva, ki je obstajalo že šest stoletij in je bilo tudi pred devetdesetimi leti spoštovanja vredna sila. Čeprav se je zelo hitro približevalo svojemu propadu, je še vedno imelo zelo ostre zobe, ki jih je kazalo vsa štiri leta bojev. V štirih letih »velike vojne« so se turška vojska, mornarica in dve majhni letalski enoti bojevali na petih glavnih frontah (Galipoli, Sinaj-Palestina, Arabija, Irak in Kavkaz).

Turške enote so služile tudi na mnogih drugih frontah (Rumunija, Galicija, vzhodna fronta, solunska fronta, Libija, Jemen in Iran). Poleg tega so otomanski agenti zaveznikom povzročali težave v še mnogo bolj oddaljenih krajih, na primer francoskih saharških ozemljih, v Sudanu, Etiopiji, Somaliji, Omanu, Afganistanu, ruski osrednji Aziji in celo v vzhodni Indiji - to pa ni majhen dosežek za cesarstvo, ki so ga že skoraj sto let imenovali »bolnik Evrope«.

Za turško sultanovo vojsko v veliki vojni se pogosto, podobno kot za samo cesarstvo zdi, da ji je dominirala imperialna Nemčija. Večino del o turški vojski so napisali nemški častniki

Turška pehota čaka na začetek prvega zavezniškega izkrcanja na polotoku Galipoli. Večina vojakov je oblečena v bele poletne uniforme, ki so jih nato dokaj hitro odpravili.

in svetovalci; v zahodne jezike je bilo prevedeno le malo turških del, zato je sultanova vojska prevečkrat videti enostavno kot podaljšek nemške imperialistične vojske. To je daleč od resnice: osnove turške vojske kot tudi vedenje in težnje njenih častnikov in mož ostajajo turške in islamske. Seveda je bil nemški vpliv velik, še posebej, ko je Nemčija dobilo koncesijo za gradnjo železnice od Berlina do Bagdada, vendar pa ta vidik ne sme zamegliti pomembne neodvisne vloge, ki jo je turška vojska igrala v veliki vojni. Otomanska vlada je obdržala svojo vojno politiko, ki je bila v veliko primerih v nasprotju z nemško politiko.

V prvi balkanski vojni (1912-13), ki jo je Turčija bojevala s Srbijo, Črno goro, z Bolgarijo in Grčijo, so Turke skoraj pregnali iz Evrope. Vseeno pa je cesarstvo nadzorovalo velika ozemlja v Aziji, vključno s skoraj celotnim arabskim srednjim vzhodom, ta ozemlja pa so bili odločeni obdržati. Imeli so

tudi želje po velikem, etnično turškem ozemlju v Kavkazu in osrednji Aziji. Za navidez lahko-miselno otomansko odločitivijo, da vstopijo v veliko vojno, so le-

Poveljnik 15. armadnega korpusa Şekibi beg. Njegova enota se je bojevala na vzhodni fronti v Galiciji. Nemškim in avstro-ogrskim četam je prišla na pomoč in je veljala za elitno enoto.

Kako so potekali dogodki v letih 1914-1918

Turška vojska se je med prvo svetovno vojno bojevala na več frontah. Dogodki v eni regiji so seveda vplivali na druge. Vendar se je zaradi slabih komunikacij včasih zdelo, da se Turki bojujejo v treh ali štirih ločenih vojnah.

1914

2. avgust: turško-nemški sporazum o zavezništvu nemški vojni ladji Goeben in Breslau priplujeta v Turčijo
11. avgust: Rusija prevzame nadzor nad severozahodnim Iranom
september:

26. september: Britanija proglasi turške ladje izven Dardanel za sovražne
28. september-9. oktober: turška mornarica bombardira ruske baze v Črnem morju
november: britanska mornarica bombardira obalo Jemna
1. november: ruska vojska vdre v vzhodno Turčijo
2.-5. november: Rusija, Britanija in Francija napovejo vojno Otomanskemu cesarstvu
14. november: Sultan napove džihad (sveto vojno) Rusiji, Britaniji in Franciji
22. november: Britanci okupirajo Basro v južnem Iraku
30. november: Turki zavzamejo Egipt,

december: turška ofenziva proti Rusom na Kavkazu se konča kot katastrofa
zima 1914-1915: Britanija okupira Egejske otoke izven Dardanel

1915

januar: po umiku Rusov Turki vkorakajo v Tabriz v severozahodnem Iraku in poskušajo zavzeti naftna polja v južnem Iraku
2.-3. februar: turški poskus, da bi prečkali Sueški kanal, spodleti
19. februar: zavezniška (britanska in francoska) mornarica

žale sanje po oživitvi cesarstva – novega turškega cesarstva na vzhodu, ki bi ga pridobili na račun Rusije.

Priprave na veliko vojno

V letih 1908-09 so vojaški častniki z revolucijo odstavili zadnjega absolutnega vladarja Otomanskega cesarstva sultana Abdulhamida II. Čeprav so sultani ostali na prestolu še 14 let, je prava oblast pripadala t. i. »mladoturkom«. Vladavina je bila v rokah triumvirata, ki so ga sestavljali notranji minister Talat Paša, vojni minister in načelnik generalštaba Enver Paša ter minister za pomorstvo Ahmet Kemal Paša in ki je kmalu začel vladati diktatorsko. Revolucija mladoturkov je sprožila obdobje nasilnega prevrata in hkrati so na vseh področjih življenja turške države izpeljali reforme. Te so komaj začeli, ko je cesarstvo v Libiji napadla Italija. Sledili sta še balkanski vojni. Do leta 1914 je država izgubila skoraj vsa evropska ozemlja, ostale so ji Anatolija in arabske province. V teh vojnah je bilo pobitih veliko evropskih muslimanov, poleg tega je moralo cesarstvo, ki se je skrčilo, sprejeti še veliko beguncev, ki so bežali pred etničnim čiščenjem z ozemelj, ki so jih zasedli Grki, Srbi, Črnogorci in Bolgari. V teh črnih letih je nova »nacionalistična« ideologija pritegnila veliko privrženec med večinskim turškim prebivalstvom v cesarstvu. Takoj po katastrofalnih balkanskih vojnah je otomanska vlada za pomoč prosila Veliko Britanijo, Francijo in Rusijo. Te so jo zavrnilo, zato so se morali mla-

Podčastniki turške vojske se urijo na lesenem katapultu za metanje ročnih bomb.

doturki obrniti na Nemčijo. Vseeno so druge takratne velesile nasprotovale ruskim apetitom v vzhodni Anatoliji. Seveda jih je otomanska vlada takoj videla kot poskus priključitve vzhodnih provinc. Vseeno pa je otomanska država v teh težavnih letih pridobila veliko izkušenj, še posebej v obrambi libijske obale pred italijansko mornarico – izkušnje, ki so jih dobro uporabili v Galipoliju štiri leta pozneje.

Reforme vojske

V 19. stoletju je Otomansko cesarstvo pogosto poskusilo reformirati oborožene sile z najemanjem evropskih častnikov. Med krimsko vojno (1854-1855) so imeli velik vpliv Francozi, ob koncu 19. stoletja je bila vojska oblikovana skoraj izključno po nemških zgledih. To je bila posledica delovanja nemških vojaških misij, še posebej tistih, ki sta jih vodila Von der Goltza (1886-1895) in Limana von Sandersa (1913-1918). Abdulhamit II. je imel raje nemške svetovalce in orožje zato,

ker Nemčija ni imela očitnih interesov na Srednjem vzhodu. Pomembnosti teh misij ni mogoče spregledati, še posebej pri usposabljanju in izobraževanju nižjih

Turški vojak na straži na vzhodni fronti v Galiciji. Slika je nastala leta 1916. Vojak ima ogrnjeno pelerino iz kožuha, ki so jih kmetje v Anatoliji uporabljali vse od 6. stoletja.

in višjih turških in arabskih častnikov, ki so pokazali svojo vrednost v prvi svetovni vojni.

Sultan Abdulhamit (1876-1909) se je zelo zanimal za svojo vojsko in je vpoklic nabornikov naredil bolj pravičen. Vpoklicali so vse muslimanske moške, razen tistih s tradicionalno izvzetih območij: Carigrada, Albanije, Najda in Hijaza v Arabiji, Tripolija in Bengehazija v Libiji, poleg njih pa so vpoklicali še moške iz nekaterih nomadskih plemen. Izvzeti so bili tudi študenti višjih študij v času šolanja. Muslimanski begunci z ozemelj, ki jih je cesarstvo izgubilo v Evropi, so postali pomemben vir izobraženih in motiviranih nabornikov. V novem sistemu je moški tri leta služil v aktivni službi, to je bilo veliko manj kot prej. Temu so sledili šest let službe v aktivni rezervi (ihtiyat), devet let v neaktivni rezervi (redif) in dve leti v domači straži (mustahfiz).

Vendar je bil napredek v turški vojski bolj viden v evropskih provincah, v azijskih pa je vojska zaostajala in se je ponekod še poslabšala. Pod absolutistično vlado sultana Abdulhamita II. so bili mladi, energični častniki pogosto predmet suma. V zadnjih letih vladavine sultana Abdulhamita so reforme zanemarili in niso izvedli nobene večje vojaške vaje. Zaradi tega je bila vojska do revolucije 1909 slabo izurjena in primanjkovalo ji je sposobnih višjih častnikov.

Po letu 1909 so izvedli nujne ukrepe za posodobitev vojske in mornarice ter naročili veliko nove opreme. Svet za vojaško svetovanje je sprejel nove administrativne sisteme, kljub nasprotovanju konzervativne birokracije so reorganizirali rezervno.

4. marec:	bombardira Dardanele zavezniško izkrcanje na Galipoliju je odbito	25. april:	jugozahodnem Iranu zavezniki pristanejo na polotoku Galipoli in azijski obali Dardanel	7. december:	Ctesiphonu, Britanci se umaknejo proti Kutu
18. marec:	zavezniška (britanska in francoska) mornarica se poskuša prebiti skozi Dardanele, vendar je odbita z velikimi izgubami	maj:	Rusi v vzhodni Anatoliji dosežejo jezero Van, ponovno zavzamejo se verozahodni Iran	1916	Turki oblegajo Britance v Kutu
28. marec:	ruska mornarica bombardira turška pristanišča v Črnem morju in to ponovi ob koncu leta; turške sile v Jemnu zavzamejo protektorat Aden, ki so ga nadzorovali Britanci	julij:	Turki porazijo britanske enote izven Adna	8. januar:	končen umih zaveznikov s polotoka Galipoli
april:	armenski uporniki zavzamejo Van v vzhodni Anatoliji, Britanci okupirajo naftna polja v	avgust:	turške sile ponovno preženejo Ruse in Armence iz okolice jezera Van	14. januar:	začetek velike ruske ofenzive na kavkaški fronti
		6. avgust:	nova zavezniška izkrcanja na polotoku Galipoli	15. februar:	Rusi zavzamejo Erzerum
		29. september:	Britanci zavzamejo Kut v Iraku	18. april:	Rusi zavzamejo Trabzon na obali Črnega morja
		22.-25. november:	Turki porazijo Britance v bitki pri	29. april:	Britanci pri Kutu se predajo
				6. maj:	s kombinirano operacijo turška vojska prežene Britance z egejskega otoka Uzun

Uvedli so medicinske in veterinarske storitve skupaj z novimi centri za urjenje, od katerih so bili najbolj učinkoviti tisti za pehoto in podčastnike. Bolj revolucionarna so bila nova pravila za vpoklic, v katerih je bilo prvič zapisano, da so k vojaški službi zavezani vsi sultanovi podaniki, vključno z nemuslimani.

Prva balkanska vojna

Ko so si mladoturki šele prizadevali, da bi se večina vojske naučila uporabljati novo opremo, so proti Otomanskemu cesarstvu dvignile orožje štiri balkanske države in izbruhnila je prva balkanska vojna (1912-1913). Kljub manjšemu uspehu pri ponovnem zavzetju Edirne v drugi balkanski vojni 1913. leta je hud poraz otomanske vojske potrdil nujnost vojaških reform. Nemškim častnikom so dali večja pooblastila, posodobili so cesarsko orožarno v Carigradu in odprli so več novih tovarn, ki so izdelovale vojaško orožje in opremo. Upokojili so stotine starejših častnikov in jih zamenjali z mladimi častniki, ki so jih izurili Nemci.

Decembra 1913 je v Carigrad prispel najbolj znan nemški svetovalec Liman Von Sanders, član spreobrnjene pruske židovske družine in mož, ki bo pozneje bogato vojaško znanje in spretnosti pokazal proti Britancem v Galipoliju in Palestini. Von Sanders in še približno 40 drugih nemških častnikov je začelo v turški vojski služiti pozimi 1913-1914. Kljub velikim naporom jim do začetka 1. svetovne vojne ni uspelo dokonč-

Turška vojska je na iraški fronti za transport orožja in opreme uporabljala predvsem kamele, saj so se najbolj obnesle v puščavskih razmerah. Britanci so za to spoznanje potrebovali kar nekaj časa. Slika je nastala leta 1916.

no preobraziti in reformirati sultanove vojske.

Prva svetovna vojna

Dne 4. aprila 1914 je notranji minister Talat Paša dejal, da je

Turčija kakor mož, ki so ga v gozdu napadli tatovi. Tak človek, je rekel, bi se z veseljem odrekel denarju, blagu in celo obleki, da bi lahko obdržal življenje in morda majico. Slabe tri mesece

Turška vojaška kuhinja nekeje v zaledju fronte na Galipoliju. Brez dvoma gre za arabsko enoto, eno izmed tistih, ki so odigrale odločilno vlogo pri turški zmagi na tem bojišču. Velika posoda je zelo podobna tistim, ki so jih uporabljali janičarji vso svojo zgodovino in zgodovino otomanskega imperija.

pozneje je srbski terorist Gavrilo Princip v Sarajevu v Bosni ustrelil avstro-ogrškega prestolonaslednika nadvojvodo Ferdinanda in svet je zajela največja vojna do tedaj. Dne 1. avgusta, ko so se zbirali oblaki vojne, so nemški in turški častniki predlagali, da bi Otomansko cesarstvo v Trakiji zbralo 120.000 mož za skupen otomansko-bolgarski napad na južno Rusijo, 90.000 mož pa naj bi bilo pripravljenih za odhod na fronto mesec pozneje. Naslednji dan sta Nemčija in Otomansko cesarstvo podpisala tajni sporazum o zavezništvu, ki pa Carigrada še ni zavezoval, da napade sovražnike Nemčije. Otomanska vlada se je dobro zavedala slabosti svoje vojske, zato je ostala nevtralna še nekaj mesecev po izbruhu prve svetovne vojne, edini član triumvirata mladoturkov, ki je bil za takojšnjo akcijo na fronti, je bil Enver Paša. V Sofijo so poslali nekega polkovnika, da bi se dogovoril o morebitnem zavezništvu z Bolgarijo proti srbsko-grškem zavezništvu, ki so se ga bali. Ožini, ki sta Egejsko morje povezovali s Črnim morjem - Dardanele na jugu in Bospor na severu, sta bili med najbolj pomembnimi vodnimi potmi na svetu. Vodile so tudi neposredno v otomansko glavno mesto Carigrad. Zato ni bilo veliko presenečenje, ko so Turki že 3. avgusta zaščitili Dardanele z minami. Nekaj let je carigradska vlada poskušala okrepiti slabo opremljeno in slabo oboroženo turško mornarico. Dve sodobni bojni ladji Sultan Osman I. in Resadiya, ki sta bili plačani z javnim denarjem, sta bili naročeni v britanskih lad-

maj-junij:	Turki začnejo protiofenzivo v vzhodni Anatoliji	18. september	in 3. november:	25. junij:	v drugi bitki pri Gazi
27. junij:	v zahodni Arabiji se Arabci uprejo turški oblasti		turški pomorski napadi na »piratske« otoke pri egejskih in sredozemskih obalah	poletje:	zadnji turško-ruski spopad v Črnem morju ustanovitev vojske Yldirim, ki naj bi Britance pregnala iz Iraka
julij:	ponovna ruska ofenziva v vzhodni Anatoliji	1917		6. september:	močna eksplozija v Carigradu uniči večino opreme vojske Yldirim
avgust:	majhna turška protiofenziva v vzhodni Anatoliji	zima:	izbruh tifusa na kavkaški fronti	31. oktober:	Britanci porazijo Turke v tretji bitki pri Gazi
4. avgust:	turška ofenziva prek Sinajskega polotoka se ustavi pri Romani	25. februar:	Britanci ponovno zavzamejo Kut v Iraku zaradi revolucije ruska vojska preneha vojaške operacije	december:	Turki in Nemci z morja blokirajo rusko obalo Črnega morja
poletje:	turške ekspedicijske enote so kot pomoč Nemcem, Avstro-Ogrski in Bolgarom poslali na fronto na Balkanu in vzhodni fronti	marec:	Britanci okupirajo Bagdad	8. december:	Britanci okupirajo Jeruzalem
		10.-11. marec:	Turki porazijo Britance v prvi bitki pri Gazi	18. december:	dosežen sporazum o prenehanju ognja med Turki in novo neodvisno Transkavkaško republiko
		26.-27. marec:	Turki porazijo Britance v prvi bitki pri Gazi		
		april:	ruska vojska začne umik iz vzhodne Anatolije		
		19. april:	Turki porazijo Britance		

Turški častnik in njegov afriški sluga. Posnetek je nastal leta 1918 v Libiji. K onjska oprema je tipična za severno Afriko oziroma Libijo.

jedelnih in skoraj končani, ko se je začela prva svetovna vojna. Britanska admiraliteta je ladji zagledala, to pa je imelo negativne posledice v Carigradu, tudi med skupinami, ki so simpatizirale z Britanci. V dveh dneh sta v Dardanele pripluli dve veliki nemški ladji Goeben in Breslau ter zaprosili za zaščito pred britansko floto, ki ju je zasledovala. Dovoljen jima je bil prehod na otomansko ozemlje. Po navideznem nakupu so ju prestavili v otomansko mornarico in postali sta bojna križarka Sultam Selim Yavuz (kratko Yavuz) in lahka križarka Midilli. Posadke so oblekle turške uniforme, poveljnik admiral Souchon pa je postal poveljnik otomanske mornarice. Britanske ladje, ki so plule pri Dardanelah, so razglasile, da bodo vsako vojaško ladjo, ki bo zaplula v Egejsko morje, razglasili za sovražno. Turška mornarica je takoj zaprla ožine za tujo plovbo in postavila dodatne mine. Kljub temu je Otomansko cesarstvo ostalo nevtral-

no do 29. oktobra 1914, dokler niso Yavuz, Midilli in druge turške ladje obstreljevale ruska pomorska oporišča v Črnem morju. Čeprav je težko verjeti, da bi Otomansko cesarstvo zaradi svojega strateškega položaja dolgo ostalo nevtralnno, so razlogi za njegov napad na Rusijo še vedno stvar razprav zgodovinarjev. Po mnenju nekaterih strokovnjakov naj bi bil za napad najbolj odgovoren Enver Paša, ki so ga podprle različne frakcije v gibanju mladoturkov, ki so podpirale Nemčijo. Vendar pa ni zanesljivo, da je Nemčija hotela tako hitro in prenapljeno akcijo šibkega zaveznika tako zgodaj v vojni. Nazadnje se je obstreljevanje začelo po ukazu vojnega ministra in načelnika generalštaba Enver Paše brez vednosti ali privolitve sultanovega velikega vezirja in večine drugih ministrov. Vseeno so do zadnjega trenutka ostajali dvomi. Nemški posadki Yakuza (Goebena) in Misillija (Breslaua) bi seveda naredili, kar bi jima ukazali, vendar pa je vprašanje, ali bi turški mornarski častniki, saj so jih veliko izšolali Britanci, sprejeli tako usodne ukaze od nemškega častnika. Dne 29. oktobra 1914 je bil ukaz dan in turške ladje so napadle več ruskih pristanišč v Črnem morju, razlog pa je bila skoraj

gotovo neresnična trditev, da so ujeli rusko ladjo, ki je skušala minirati vhod v Bospor. Dne 2. novembra je Rusija napovedala vojno Otomanskemu cesarstvu, tri dni pozneje pa sta ji sledili še Britanija in Francija. Še pred tem so britanske ladje potopile polagalca min v zalivu Izmir in obstreljevale Akabo v Rdečem morju. Obstreljevanje dardanelških trdnjav angleško-francoske flote 3. novembra je samo potrdilo, da je Otomansko cesarstvo v vojni s tremi največjimi evropskimi imperiji. Na turško-nemški konferenci 1. avgusta so predlagali, da Otomansko cesarstvo zavzame izključno obramben položaj proti Rusom in pridobi morskno prevlado v Črnem morju. Vsi ti načrti pa so bili le akademski, dokler se ni vedelo, kakšni vlogi bosta v vojni igrali

Skupina turških vojakov na smučeh med patroliranjem na bojišču na Kavkazu. Zanimivo je, da ima vsak vojak le eno smučarsko palico.

Bolgarija in Romunija. Medtem so prišli avstro-ogrski zavezniki Nemčije v težave na fronti v Galiciji in so zahtevali takojšen turški napad na Ukrajino, da bi tako preusmerili pozornost Rusije. Vendar pa je nemško glavno poveljstvo dajalo prednost turškemu napadu na Sueski kanal, da bi prekinili britansko povezavo z njihovo kolonijo Indijo. Nemci so Turkom obljubili tudi ogromna ozemlja na ruskem Kavkazu in v osrednji Aziji ter nevtralnemu Iranu. Napad na Sueski kanal je dobil prednost, invazija na Ukrajino pa je bila odpovedana. Izbruh vojne so v Carigradu sprejeli z velikim obžalovanjem. Kavil Paša, eden od štirih ministrov, ki so odstopili zaradi vstopa cesarstva v vojno, je izjavil: »To bo naš propad – tudi če zmagamo.« Med vojno je bila vsa oblast v rokah Enverja, Talata in Kemala. Enver Paša je skoraj sam vodil turško sodelovanje v vojni kot vojaški diktator, Kemal Paša pa se je osredotočil na civilne zadeve v glavnem mestu. Guvernerji provinc so z različnimi stopnjami avtoritete in različnimi mnenji o vojni vodili svoje province. V Izmirju na primer se je Rahmi beg obnašal skoraj kot da je provinca nevtralnno območje med državami v vojni. Na koncu je bila leta 1918 seveda poražena celotna turška država. To je dejansko pomenilo konec starodavnega Otomanskega cesarstva, čeprav so njegove zadnje ostanke pokopali ob razglasitvi turške republike leta 1923. n. č.

28. december:	(Armenija, Azerbajdžan in Gruzija) v Brest-Litovsku podpišejo premirje med turškimi in ruskimi silami	28. junij:	(Armenijo, Azerbajdžan in Gruzijo) umre sultan Mehmeta V., ki ga nasledil Mehmet VI.	25. oktober:	Britanci okupirajo Alepo
1918		avgust:	Britanci okupirajo naftna polja pri Bakuju na obali Kaspijskega jezera	30. oktober:	turška vlada podpiše premirje z zavezniki pri Mudrosu; britanske, francoske, italijanske in grške sile okupirajo večino Anatolije in Trakije
20. januar:	velik turški pomorski napad iz Dardanel v Egejsko morje	14. september:	turške in azerbajdžanske sile preženejo Britance z naftnih polj v Bakuju	1919	
21. februar:	Britanci okupirajo Jeriho	17. september:	enote arabskega upornikov pretrgajo turške komunikacije na palestinski fronti	januar:	turška garnizija v Medini se končno preda arabskim upornikom
26.-31. marec:	Turki porazijo Britance v prvi bitki pri Amanu			april:	začetek turške »osvobodilne vojne« proti zavezniški vojski, ki je okupirala Anatolijo
26. april:	Turki ponovno prevzamejo Kars na kavkaški fronti	19. september:	Britanci prebijajo turško fronto v Palestini		
30. april-3. maj:	Turki porazijo Britance v drugi bitki pri Amanu	1. oktober:	arabski uporniki okupirajo Damask		
maj-junij:	Transkavkaška republika razpade na tri dele				

Milan Grošelj

(1946-2004)

Nenadna bolezen je pretrgala življenjsko nit našemu članu Milanu Grošlju. Vse do zadnjega je služboval v rudniku živega srebra v Idriji. Dejaven je bil v različnih društvih in združenjih v Spodnji Idriji. Vedno je bil tam, kjer je bil potreben požrtvovalen prostovoljec. Bil je ustvarjalen, čeprav skoraj neviden organizator. V osamosvojitveni vojni je sodeloval kot oborožen pripadnik narodne zaščite pri varovanju pomembnih objektov v krajevni skupnosti.

Ohranili ga bomo v trajnem in lepem spominu!

OZ VVS Idrija – Cerkno

Ciril Hočevnar

(1939-2004)

Huda bolezen je nepričakovano pretrgala življenjsko pot moža, prijatelja in člana Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Kočevje Cirila Hočevnarja. Zapustil nas je človek, ki je po svojih močeh vseskozi deloval v območnem združenju v Kočevju, za kar je prejel spominsko medaljo ZVVS ob desetletnici osamosvojitvene vojne. Med prijatelji in znanci je bil priljubljen, saj je znal z umirjenimi besedami dati dogodku pravo mesto in pomen. Pred osamosvojitveno vojno in med njo v letih 1990-1991 se je udeležil več aktivnosti in akcij ob različnih priložnostih na pripravah na bližajočo se vojno, v kateri je tudi sodeloval. Kočevski veterani bomo soborca Cirila Hočevnarja ohranili v trajnem spominu.

OZVVS Kočevje

Jože Mestek

(1952-2004)

Tragično in nepričakovano nas je zapustil član našega združenja Jože Mestek. Med vojno za Slovenijo je bil pripadnik 27. OŠTO Ribnica. Bil je živahen, iznajdljiv in poslušen vojak. Na njegovi zadnji poti na pokopališče v Petrincih na Gori nad Sodražico smo ga pospremili tudi nekateri veterani iz bližnjih krajev na Gori.

Ostal nam bo v lepem spominu.

OZVVS Ribnica

Miran Medvar

(1967-2004)

Nepričakovano in mnogo prezgodaj nas je po kratkotrajni in hudi bolezni zapustil kolega in veteran vojne za Slovenijo Miran Medvar. Kot dolgoletni teritoriallec in pripadnik 3. voda 103. jurišnega odreda je ob najkriticnejših trenutkih ob prodoru tankov ohranil mirno kri in uničil prvi tank. Bil je izreden tovariš in tak nam bo ostal v trajnem spominu.

Od Mirana smo se poslovili s praporom in častno stražo.

OZVVS Ljutomer

Danijel Drnovšek

(1950-2004)

Nenadoma nas je mnogo prezgodaj zapustil naš član Danilo Drnovšek. V osamosvojitveni vojni je bil pripadnik enote za upravne zveze pri oddelku za obrambo občine Zagorje. V tistih usodnih trenutkih se je odzval klicu domovine in vestno izpolnil svojo nalogo.

Danila se bomo spominjali po iskrenosti in tovarištvu.

OZVVS Zasavje

Ervin Jarc

(1966-2004)

Veterani OZVVS Zasavje smo se poslovili od našega člana in pripadnika Manevske strukture narodne zaščite Ervina Jarca. Z veliko odločnostjo je sodeloval pri prevozu orožja iz Kočevske Reke na tajne lokacije v Zasavju. Med osamosvojitveno vojno je bil pripadnik zalednega voda.

Kljub hudi bolezni se je ves čas udeleževal vseh naših srečanj, kar smo še posebno cenili.

Bil je naš prijatelj, tovariš, sobojevnik in takšnega se bomo vedno spominjali.

OZVVS Zasavje

Ernest Kerčmar

(1954-2004)

Nepričakovano in mnogo prezgodaj nas je v petdesetem letu zapustil naš zvesti član Ernest Kerčmar. Bil je skromen in predan član našega združenja ter je vsako zadano vlogo opravil odgovorno in na njegov lastni preserni način.

Ohranili ga bomo v lepem spominu!

OZVVS Murska Sobota

Peter Čevka

(1960-2004)

Svojo življenjsko pot je sklenil Peter Čevka, veteran in pripadnik diverzantskega voda, udeleženec trzinske bitke med osamosvojitveno vojno leta 1991.

Petra smo k zadnjemu počitku pospremili na pokopališče v Stranjah pri Kamniku.

V trenutkih žalosti so ostali spomini, ki so za vse, ki smo ga poznali in spoštovali njegov pogum, nepozabni. Odzval se je klicu domovine v trenutku, ko je bilo to najbolj potrebno.

Peter, hvala ti za tvoj prispevek k samostojnosti Republike Slovenije.

OZ VVS Kamnik - Komenda

Robert Škerjanec

(1968-2004)

Julija nas je pretresla vest, da je po dolgotrajni bitki z boleznijo umrl veteran vojne za Slovenijo, poročnik SV in v vojni za Slovenijo poveljnik voda TO Robert Škerjanec. Vedeli smo, da se spopada s težko boleznijo, vendar smo bili prepričani, da jo bo premagal. Žal je bila bolezen močnejša od sovražnika, s katerim se je spopadel leta 1991. Robert je bil kot mlad častnik TO s svojim vodom že pred agresijo JA ter v prvih in hkrati najtežjih dneh osamosvojitvene vojne na mejnem prehodu Ljubelj. Hiter zlom in poraz, ki ju je na Ljubelju doživela JA, sta bila tudi njegova zasluga. Po osamosvojitveni vojni se je zaposlil v takratni TO, z vso prizadevnostjo in mladostnim elanom je usposabljal in usposobil vrsto generacij vojakov nabornikov. Med prvimi se je odločil za delo v mirovni enoti SV v Bosni, tudi to odgovorno nalogo je uspešno opravil. Željo, da bi nadaljeval delo na mirovnih misijah na kriznih območjih, pa mu je preprečila huda bolezen. Z vojaškimi častmi smo ga na njegovi zadnji poti v domačem kraju pospremili številni prijatelji, sodelavci in bojni tovariši. Tvoj odhod, Robi, je bil boleč za vse nas, ki smo te poznali, nenadomestljiv pa boš tvojima odraščajočima otrokoma in ženi, ki si jim bil vzoren oče in mož.

Ostal nam boš v trajnem spominu.

OZVVS Trzič

Božidar - Martin Korošec

(1936-2004)

Po dolgi in hudi bolezni nas je konec aprila zapustil član našega združenja Darko Korošec. Bil je eden tistih, ki so bili razporejeni v enotah TO vse od njene ustanovitve. Bil je poveljnik enot za podporo v bataljonu, nazadnje pa poveljnik čete minometov Občinskega štaba Radovljica, vseskozi pa inštruktor za težko orožje v enotah TO Gorenjske.

Leta 1991 je kot član Narodne zaščite Komunalnega gospodarstva Radovljica sodeloval pri izdelavi načrtov oviranja komunikacij. V svojem okolju je deloval zavzeto in odgovorno, do sodelavcev in prijateljev pa tovariško. Drugim, predvsem mlajšim je bil za vzor, saj jim je z vso predanostjo prenašal znanje o težkem orožju in topografiji.

Vedno se ga bomo spominjali kot dobrega prijatelja in zavzetega - vestnega teritorialca.

OZVVS Radovljica - Jesenice

OZVVS Velike Lašče sporoča, da so v preteklih letih umrli štirje njeni člani.

Rado Kaplan

(1957-2000)

Med vojno za Slovenijo se je Rado Kaplan odzval klicu domovine in sodeloval kot pripadnik velikolaške TO čete v Krvavi Peči, enota v Sekiriščah. Po poklicu je bil avtomehaničar, zaposlen pri podjetju Avtohiša v Ljubljani. Bil je zelo priljubljen med kolegi in prijatelji. Pogrešamo njegovo vedrino in se ga radi spominjamo.

Naj mu bo lahka slovenska zemlja.

Frenk Usenik

(1957-2000)

Klonil je pred neozdravljivo boleznijo in zapustil vrzel v družini, med kolegi in prijatelji. Zaposlen je bil na žagi v Robu in obenem gospodaril na kmetiji. Med vojno za Slovenijo je nesebično pomagal pri oskrbi velikolaške čete TO in zbirnega centra v Krvavi Peči. Zahvaljujemo se mu za trud in čas, ki ga je prebil z nami.

Naj mirno počiva v zavetju Sv. Lenarta.

Slavko Zakrajšek

(1952-2002)

Po poklicu je bil zidar, potem je opravljal svoje delo tudi kot varnostnik. Bil je pripadnik velikolaške čete TO in je kot velik domoljub med vojno za Slovenijo sodeloval v Krvavi Peči v enoti Purkače. Vedno je bil poln energije, vendar je, žal, nazadnje podlegel zahrbtni bolezni.

Ostal nam bo v trajnem spominu. Slava mu

Janko Petrič

(1947-2003)

Pred vojno za Slovenijo je bil Janko Petrič pripadnik velikolaške čete TO. Po ustanovitvi OZVVS Velike Lašče se nam je pridružil kot član in se tako vrnil med nekdanje vojaške kolege. Ukvarjal se je z lesno galanterijo, njegova spretna roka pa je naredila tudi marsikaj, kar bo za vedno spominjalo nanj. Njegov glas je utihnil in nič več se ne bomo smejali njegovim dovtipom.

Ohranili ga bomo v lepem spominu.

Tekmovanje ob dnevu državnosti

Ekipa OZVVS Bela krajina med reševanjem naloge. (Foto: Toni Vovko)

Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Kočevje je že šestič organiziralo tekmovanje v vojaških veščinah v počastitev dneva državnosti. Tradicionalno tekmovanje je potekalo po kočevski dolini, start in cilj sta bila pred gostilno Lovšin.

Tekmovanja se je udeležilo šest ekip: ekipe ZVVS Bela krajina, Velike Lašče, Kočevje in OZSČ Novo mesto ter ekipi iz taborniške organizacije Rod rjavega medveda iz Kočevja.

Za uspešno opravljeno tekmovanje so morali tekmovalci pravilno določiti progo, na

delovnih točkah pa so reševali še naloge iz topografije, metali bombe v krog, streljali z zračno puško, skakali z mesta v daljavo in odgovarjali na vprašanja iz prve pomoči.

Tekmovanje je potekalo v dobrem ozračju in to je pripomoglo tudi k dobrim rezultatom ekip, ki so se uvrstile po naslednjem vrstnem redu:

1. mesto: ekipa OZVVS Kočevje v sestavi Robert Benko, Srečo Majetič in Igor Martič je dosegla 417,80 točke,

2. mesto: ekipa OZVVS Bela krajina v sestavi Franc Štajdohar, Robi Gregorič in Robi Rogelj je dosegla 403 točke,

3. mesto: ekipa OZSČ Novo mesto v sestavi Miran Golob, Milan Obradinovič in Miroslav Može je dosegla 354,20 točke,

4. mesto: ekipa OZVVS Velike Lašče v sestavi Dušan Hočevcar, Stanislav Centa in Joško Intihar je dosegla 309,30 točke,

5. mesto: II. ekipa tabornikov iz rodu Rjavi medved Kočevje v sestavi Klemen Jerman, Andraž Lavrič in Klemen Kapš je dosegla 227 točk,

6. mesto: I. ekipa tabornikov iz rodu Rjavi medved Kočevje v sestavi Matej Erjavec, Nejc Ravnikar in Bruno Hrovat je dosegla 203,50 točke in prejela tolažilno nagrado.

Po končanem tekmovanju so v gozdarskem domu Marof podelili pokale, kolajne in tolažilne nagrade. Vodje ekip soglašajo, da se v letu 2005 tekmovanje nadaljuje, želijo pa si čim večje udeležbe drugih ekip OZVVS.

Organizatorji so se ob koncu zahvalili županu Občine Kočevje in poslancu v Državnem zboru Janku Vebru ter Zvezi veteranov vojne za Slovenijo, ki sta prispevala k uspešni organizaciji tega tekmovanja.

Vabljeni na naslednjo tekmo junija 2005!

Darko Čop

Mednarodno strelsko tekmovanje

V okviru prireditev ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo je Območno združenje slovenskih častnikov Nova Gorica pripravilo mednarodno tekmovanje častnikov v praktičnem in preciznem streljanju s pištolo. Srečanja so se udeležili častniki iz Italije, Hrvaške in Slovenije. Poleg članov častniških organizacij so tekmovali tudi člani sorodnih organizacij: člani ZVI severnoprimorske regije, policijskega združenja Sever, Slovenske vojske in ZVVS. Skupno je tekmovalo 24 ekip in nekaj posameznikov.

Po dvigu slovenske zastave in slovenski himni je prisotne nagovoril predsednik OZSČ Nova Gorica stotnik Nikolaj Završnik. Prisotne sta pozdravila tudi podžupan MO Nova Gorica Tomaž Vuga in predstavnik ZSČ in GŠSV brigadir Bogdan Beltram; pozneje se je pridružil župan MO Mirko Brulc. V praktičnem streljanju je prvo mesto

zasedla ekipa UNUCI I iz Trsta, druga je bila ekipa OZSČ Nova Gorica III in tretja ekipa OZVVS Velenje.

Med posamezniki so v praktičnem streljanju prva tri mesta zasedli Ricardo Lipartiti, UNUCI I, Boštjan Pavlič, OZVVS Velenje in Stašo Šušmelj, OZSČ Nova Gorica.

Najboljši posamezniki v preciznem streljanju so bili Herman Okroglič, OZSČ Nova Gorica, Milivoj Ban, Pula I in Valter Likar, OZSČ Nova Gorica.

Po podelitvi pokalov in medalj je sledilo družabno srečanje, na katerem je predsednik Zbora hrvaških častnikov iz Istrske županije brigadir Cerovac predal spominsko darilo OZSČ Nova Gorica.

R. M.

Strelskega tekmovanja se je udeležila tudi ekipa veteranov iz sekcije Šempeter - Vrtojba.

V spomin Vilija Skrta

Prehodni pokal je zmagoviti ekipi koroških veteranov izročila gospa Marjana Skrt.

Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Celje je 24. aprila organiziralo prvo spominsko strelsko tekmovanje z malokalibrsko puško standardne izvedbe v spomin na lani umrlega prvega predsednika celjske

veteranske organizacije Vilija Skrta. Tekmovanje, ki se ga je udeležilo šestnajst ekip OZVVS, Sever in ZB, je potekalo na strelišču Griček pri Celju. Prvo mesto med ekipami je zasedla ekipa

Uvrstitve in rezultati najboljših v obeh kategorijah:

Ekipno:

OZVVS Mežiška dolina	283 krogov
OZVVS Ptuj	279 krogov
OZVVS Gornja Radgona	277 krogov

Posamezno:

Zdravko Stolnik, OZVVS Gornja Radgona	100 krogov
Danilo Svenšek, OZVVS Ptuj	98 krogov
Mladen Melanšek, OZVVS Spodnja Savinjska dolina	97 krogov

OZVVS Mežiška dolina in s tem tudi osvojila prehodni pokal. Med posamezniki je bil najboljši Zdravko Stolnik, član OZVVS Gornja Radgona.

Prehodni pokal je zmagoviti ekipi izročila gospa Marjana Skrt.

Naslednje leto pričakujejo organizatorji še številnejšo udeležbo na tem tekmovanju. Na njih se tejeo veteranske vezi in prijateljstva.

Celjski veterani se vsem udeležencem zahvaljujejo za udeležbo, zahvaljujejo se tudi vsem, ki so jim pomagali pri izvedbi tega tekmovanja. Posebej se zahvaljujejo podjetju Heledis iz Celja za izdelavo kolajn in pokalov.

Ekipno so bili najboljši Gorenjci

V Šeščaj pri Šempetru v Savinjski dolini je bilo 23. aprila ekipno tekmovanje v šahu, ki ga je organiziralo Veteransko združenje Sever za celjsko območje. Pomerilo se je 8 ekip združenj veteranov vojne za Slovenijo in Združenja Sever. Zmagala je ekipa Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Radovljica - Jesenice, ki so jo sestavljali vodja Janez Smole ter člani Slavko Mali, Maks Vrečko in Fehrudin Ključanin. Slednja sta na drugi in tretji deski tudi zmagala.

Drugo mesto so zasedli veterani iz Območnega združenja Kočevje, tretje pa ekipa Specialne policije Maribor.

RK

Tretje ribiško tekmovanje veteranov

OZVVS Ptuj je ob občinskem prazniku Ptujja pripravilo že 3. tradicionalno tekmovanje veteranov v lovu rib s plovcem. Tekmovalci so se med ekipami pomerili za pokal Mestne občine Ptuj, med posamezniki pa za pokal Zveze veteranov vojne za Slovenijo. Ribiči so prišli z vseh koncev Slovenije, od Mežice do Brežic in od Pesnice do Domžal. Letos je bilo na tekmovalni stezi že 21 ekip, lani jih je bilo 15. Pohvalno je predvsem to, da na tem tekmovanju ni bil v ospredju rezultat, ampak so tekmovalci prišli na Ptuj, da bi spet srečali prijatelje in z njimi preživeli lep dan. Po napetem boju, med katerim

so se tekmovalci tudi prijetno zabavali, so sodniške tehtnice pokazale, da je med ekipami znova zmagala ekipa Ptuj I (Milan Slana, Dragan Verdnik in Stane Žitnik), druga je bila ekipa iz Brežic (Silvo Zobarič, Miran Umek in Ivan Pešec). Na tretje mesto se je uvrstila ekipa Ptuj II (Romana Habjanič, Slavko Turnšek in Janko Petrovič). Me posamezniki je zmagal Jože Kalčič (Maribor), drugi je bil Rudi Slatinšek (Slovenske Kojnice), tretji pa Ludvik Gajzer (Mežiška dolina). Splošna ocena je bila, da je tekmovanje na Ptujju vedno odlično organizirano, zato tekmovalci tako radi prihajajo in vsako leto

jih je več. Pohvalno je, da so se letošnjega tekmovanja udeležili tudi predstavniki Zveze sloven-

skih častnikov in Policijskega veteranskega združenja Sever.

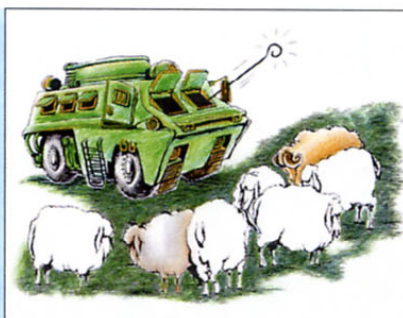
Lojze Cajnko

Edina predstavnica ribičk je bila na tekmovanju na Ptujju Romana Habjanič.

V puščavi je dobra tudi voda v kolenu.

Posodobljen pastir ovac.

Riše: Milan Alašević

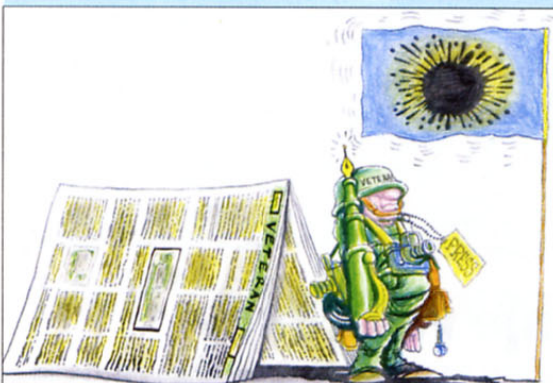
»Kaj pa otrok ve, kaj je vojna!«

»Čez zapornico samo z dovolilnico!«

Kako ubiti glavobol

Tako si predstavljajo novinarja, ki piše o veteranih.

Varčevanje s strelivom

(Veteranski) zakon »lačni Franc«

Veteranova dilema: »Grem na Geoss, grem v Divačo...!«

»Želijo, da bi veteran plesal, kot bi mu drugi igrali.«

